

371.146

๙๘๖๙๐

๕.๓

การศึกษาความต้องการในการนิเทศการสอน วิชาทัศนศิลป์ศึกษา
ของครูผู้สอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ในเขตการศึกษา 12

ปริญญาบัตร

ของ

สุวรรณรัตน์ นาคภักดิ์

27 พ.ธ. 2534

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาธมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา

ธันวาคม 2533

อธิสัทธ เป็นรองมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

174712

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษากฎหมายปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(รศ.ดร.วิชัย คุ้มเจริญ)

.....กรรมการ

(ผศ.วันัย โสมคี)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(รศ.ดร.วิชัย คุ้มเจริญ)

.....กรรมการ

(ผศ.วันัย โสมคี)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รศ.อารี สุทธิพงษ์)

บัณฑิตวิทยาลัยขอุมัติให้รับปริญญาบัตรฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษากฎหมาย
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ 11 เดือน มกราคม พ.ศ. 2534

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จใจคดียุติ เขาผู้วิจัยได้รับคำปรึกษาแนะนำและได้รับความช่วยเหลืออย่างยิ่ง จาก รศ.ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ ผศ.วินัย ไสมที

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญที่ช่วยตรวจแก้มอบถวาม ซึ่งได้แก่ รศ.ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ ผศ.วินัย ไสมที ผศ.ดร.มะลิวัลย์ เอื้ออานันท์ รศ.อารี สุทธิพันธุ์ ผศ.วราภรณ์ ตั้งเจริญ

ขอขอบคุณ นายบุญชู สามวัง ผู้ช่วยศึกษาธิการ เขต เขตการศึกษา 12 นางวราภรณ์ ประทุมมาลัยนันท หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 นางสุนันทา รัตนวิเศษ นายเอื้อ จานทอง ศึกษาานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 และบุคคลอื่น ๆ อีกหลายท่าน ที่ไม่สามารถกล่าวชานามไ้หมด ที่มีส่วนช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

สุวราภรณ์ นาคภักดิ์

สารบัญ

บท	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า	5
สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ศิลปศึกษาและทัศนศิลปศึกษา	8
หลักสูตร วิชาศิลปศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร	13
รูปแบบวิธีสอน	14
งานวิจัยเกี่ยวกับการสอน	17
วัสดุและอุปกรณ์การสอน	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัสดุอุปกรณ์การสอน	22
การวัดผลประเมินผล	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลประเมินผล	29
การเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของครู	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของครู	31

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	33
	ประชากร	33
	กลุ่มตัวอย่าง	33
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
	การวิเคราะห์ข้อมูล	35
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย	36
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
5	สรุป อภิปรายผลและขอเสนอแนะ	65
	ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	65
	กลุ่มตัวอย่าง	65
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	65
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	66
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	66
	อภิปรายผลการวิจัย	71
	ขอเสนอแนะ	80
	ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	82
	บรรณานุกรม	83
	ภาคผนวก	89

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	34
2 ครูทัศนศิลป์ศึกษาโดยทอแบบสอบถามจำแนกตามวุฒิ	40
3 แสดงความต้องการในการนิเทศการสอนด้านการใช้หลักสูตรทัศนศิลป์ศึกษา พุทธศักราช 2521	41
4 แสดงความต้องการในการนิเทศการสอนด้านวิธีสอน	45
5 แสดงความต้องการในการนิเทศการสอนด้านวัสดุ สื่อ และอุปกรณ์การสอน	47
6 แสดงความต้องการในการนิเทศการสอนด้านความรู้ของครูผู้สอน	51
7 แสดงความต้องการในการนิเทศการสอน ด้านการเพิ่มพูนความรู้ และ ประสบการณ์ทางทัศนศิลป์	54
8 แสดงความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา รวมทั้งทุกด้านของ กลุ่มตัวอย่าง	56
9 เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาของครูผู้สอน วิชาทัศนศิลป์ศึกษา จำแนกตามวุฒิ ด้านการใช้หลักสูตร	57
10 เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาของครูผู้สอน วิชาทัศนศิลป์ศึกษา จำแนกตามวุฒิ ด้านวิธีสอน	58
11 เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาของครูผู้สอน วิชาทัศนศิลป์ศึกษา จำแนกตามวุฒิ ด้านวัสดุ สื่อ และอุปกรณ์การสอน	59
12 เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาของครูผู้สอน วิชาทัศนศิลป์ศึกษา จำแนกตามวุฒิ ด้านความรู้ของครูผู้สอน	60
13 เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาของครูผู้สอน วิชาทัศนศิลป์ศึกษา จำแนกตามวุฒิ ด้านการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ทางทัศนศิลป์	61

14	เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอน วิชาทัศนศึกษาของครูผู้สอน วิชาทัศนศึกษา จำแนกตามวุฒิ รวมทุกด้าน	62
----	---	----

ภูมิหลัง

แผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2520 คือแนวทางในการจัดการศึกษาของรัฐ แผนการศึกษาชาติฉบับนี้มุ่งสนองความต้องการอันจำเป็นของสังคมไทยตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรที่มีอยู่ในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ แผนการศึกษาชาติฉบับนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษาให้ใช้บังคับตั้งแต่ปี 2521 เป็นต้นไป และให้จัดให้บริบูรณ์ตามแผนนี้ไม่ช้ากว่าวันสิ้นปีการศึกษา 2525 ในแผนการศึกษาชาตินี้กำหนดการจัดการศึกษาเอาไว้ 7 หมวด และหมวดที่มสาระ โดยตรงกับการจัดหลักสูตร ศิลปศึกษาคือ หมวดที่ 6 ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม พลานามัย สภาพแวดล้อม และกิจกรรมเยาวชนในข้อย่อที่ 50 กล่าวไว้ว่า รัฐพึงจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างและก่อให้เกิดความสำนึกในคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม ศาสนา ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม รวมทั้งสถานที่และวัตถุอันมีค่าทางประวัติศาสตร์ (กรมวิชาการ. 2526 : 5 - 6) จะเห็นได้ว่า วิชาศิลปศึกษามีคุณค่าต่อการพัฒนาประเทศ มีค่าควรแก่การศึกษาเป็นอย่างยิ่งวิชาหนึ่ง (วุฒิชัย. 2530 : 3) และกอบ สวัสดิ์พาณิชย์ (2519 : 18 - 24) กล่าวถึงบทบาทของศิลปศึกษาว่า มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศดังนี้

1. ศิลปศึกษาช่วยรักษาวัฒนธรรม ทำให้เกิดลักษณะประจำชาติสร้างวิญญาณแก่สังคม
2. ศิลปศึกษาช่วยให้เกิดความมั่นคงของชาติได้
3. ศิลปศึกษาช่วยให้เยาวชนเกิดความศรัทธา เริ่ม เพราะเป็นวิชาที่แสดงออกได้เต็มที่

อันจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมต่อไป

4. ศิลปศึกษาสามารถนำไปประกอบอาชีพที่เพิ่มเติมกับอาชีพอื่นได้
5. ศิลปศึกษาช่วยพัฒนาเศรษฐกิจโดยตรง เช่น ผลิตภัณฑ์ของอาศัยกรรมออกแบบให้

สวยงามและประโยชน์ใช้สอย ตลอดจนการโฆษณา

วิชาศิลปศึกษาจะบรรลุจุดหมายได้ก็จะต้องขึ้นอยู่กับหลักสูตรความสำเร็จของการศึกษาขึ้นอยู่กับหลักสูตร เป็นสำคัญ เพราะหลักสูตร เป็นตัวกำหนดว่าผู้เรียนจะเรียนอะไร เพื่ออะไร (ไพฑูริย์ สินลารัตน์. 2521 : 42)

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 เป็นหลักสูตรที่สองของหลักการจัดการมัธยมศึกษาที่ถือว่าเป็นการศึกษาที่มุ่งใหญ่ เรียบเรียงความรู้ทั้งวิชาการ และวิชาอาชีพที่เหมาะสมกับวัยตามความต้องการ ความสนใจ และความถนัด เพื่อให้แต่ละบุคคลเข้าใจและรู้จักเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์ของตนเองและสังคม หลักสูตรฉบับนี้โครงสร้างประกอบด้วยกลุ่มวิชาต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนวิชาที่เป็นวิชาบังคับและส่วนที่เป็นวิชาเลือก เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจ (กรมวิชาการ. 2520 : 3)

ในระดั้มัธยมศึกษาตอนต้นนี้ วิชาศิลปศึกษาเป็นวิชาหนึ่งอยู่ในกลุ่มพัฒนาบุคลิกภาพ จุดมุ่งหมายของกลุ่มวิชานี้เป็นการให้การศึกษาคือจะช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการ เรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเองทั้งทางกาย รางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยมุ่งเน้นการสร้างแบบพฤติกรรมให้มีบุคลิกภาพที่แข็งแรง มีคุณธรรม มีสุนทรีย์ และอุปนิสัยที่พึงประสงค์ (กรมวิชาการ. 2526 : 10) วิชาศิลปศึกษากำหนดให้เป็นวิชาทัศนศิลปศึกษา ซึ่งเป็นวิชาบังคับในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 2 (กรมวิชาการ. 2520 : 3) เมื่อหลักสูตรนี้นำไปใช้กับโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศปัญหาอุปสรรคอันเกิดจากความไม่พร้อมในหลาย ๆ ด้านของชุมชน (กรมวิชาการ. 2526 : 15) เช่น ครูผู้สอนไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน ขาดความรู้ โดยตรง และยังไม่เข้าใจจุดประสงค์ของวิชาโดยถูกต้อง ผู้บริหารไม่สนับสนุนและส่งเสริมเพราะไม่เห็นความสำคัญในวิชาศิลปศึกษา และไม่ส่งเสริมให้เขาอบรมทางงานวิชาการและวิธีสอนแบบใหม่ ตลอดจนอุปกรณ์การสอนและวิธีประเมินผล (กรมวิชาการ. 2528)

บทบาทของครูผู้สอนวิชาศิลปศึกษาที่จะทำให้เป็นครูที่สมบูรณ์ มีคุณสมบัติสำคัญบางประการคือ ความสามารถมองทะลุไปไกลไปสู่โลกแห่งความคิดของเด็ก ความเข้าใจจิตใจอันละเอียดอ่อนของเด็ก เป็นสิ่งจำเป็น และการตระหนักเสมอว่าบทบาทของผู้สอนนั้นจะก่อให้เกิดบทบาทความเป็นครู นำบทบาทการ เป็นศิษย์ เพราะเรากำลังให้การศึกษาศิลปะแก่เด็ก (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2529 : 113) การสอนวิชาศิลปศึกษาสำหรับนักเรียนซึ่งเป็นระยะวัยรุ่น จะสอนให้โดยลึกลับจะประกอบด้วยหลายด้านคือ การเตรียมการสอน การจัดการสอน การแสดงสื่อการสอน ผู้สอนจะต้องมีความรู้ทางศิลปะโดยตรง

(ชลธ พงษ์สามารถ. 2526 : 1) และรู้จักจักสภาพแวดล้อม เพราะสภาพแวดล้อมที่ดีจะมีสภาพเป็นแรงผลักดันหรือกระตุ้นให้การ เรียนรู้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (วิรุณ ทั้งเจริญ. 2526 : 111) แต่การสอนศิลปศึกษานั้นพบว่า คุณภาพที่อยู่ห่างไกลจากความเป็นจริง ต้องการเห็นคุณภาพของการสอนศิลปะ ต้องการให้นักเรียนกระตือรือร้น ทำงานศิลปะด้วยความสนใจและมีความสุขตามวิสัยทัศน์จิตวิทยาพัฒนาการ (นฤง พรมมูธ. 2527 : 55 - 60) และมานพ ถนอมศรี (2526 : 47 - 48) กล่าวว่า ครูศิลปศึกษาในโรงเรียนมีปัญหาคำพื้นฐาน ความรู้และวิธีสอนของครูระบบเก่ากับระบบใหม่ ครูเก่ามักฝึกมีมามากกว่าความคิดสร้างสรรค์ ครูเก่าที่ได้รับการอบรมเรื่องใหม่แต่ไม่สามารถเข้าใจสิ่งใหม่นำมาสอนโดยไม่ถูกต้อง และครูที่ผ่านหลักสูตรมาใหม่แม้จะไม่กระฉางชด้นัก แต่ก็ยังดีกว่าครู 2 แบบดังกล่าว

ในเขตการศึกษา 12 ซึ่งมี 7 จังหวัด คือจังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด มีครูที่สอนศิลปศึกษาในวิชาทัศนศิลปศึกษา ซึ่งมีทั้งครูเก่าและครูใหม่มีคุณวุฒิการศึกษาต่างกัน มีทั้งกลุ่มครูที่สำเร็จศิลปศึกษา วุฒิปริญญา และกลุ่มครูที่มีวุฒิการศึกษาแบบผสม จากการศึกษาของยูท่า่วิจัยใหม่ พ.ศ.

2525 - 2530 พบกับปัญหาของการ เรียนการสอนวิชาศิลปศึกษามากมายในด้านการ เขียนจุดประสงค์ การเรียน วัสดุ อุปกรณ์ และการประเมินผล จากการสัมภาษณ์ นายวิจิตร พิทักษ์ศิลป์ ศึกษาในเทศกประจำวิชาศิลปกรรม และนายพิชัย จันทรา ศึกษาในเทศกเขตการศึกษา 12 อดีตหัวหน้าฝ่ายนิเทศกการสอน สรุปปัญหาการ เรียนการสอนโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 12 ได้ดังนี้

1. ครูจำนวนไม่น้อยที่ยังไม่มีแผนการสอนโดยจุดประสงค์
2. วัสดุอุปกรณ์และห้องปฏิบัติงาน บางโรงเรียนมีปัญหามากเพราะห่างไกลจากความเจริญ

และอุปกรรชงยากจน

3. ครูมักไม่สนใจ วิเคราะห์หรือทำความเข้าใจหลักสูตร
4. ครูมักไม่วางแผนการสอนและสอนตามความพอใจ
5. ครูยังไม่ยอมเปิดแผนปฏิบัติการสอนอีกเป็นจำนวนมาก โดยยึดตัวครูเป็นศูนย์กลาง
6. ผู้บริหารยังไม่ให้ความสนใจและสนับสนุนวิชาทัศนศิลปศึกษาน้อย
7. ครูส่วนใหญ่ต้องการ เพิ่มพูนความรู้ด้านศิลปะอยู่เสมอ ๆ โดยจะเป็นการอบรม วารสาร

เอกสาร ๗๑

จากข้อมูลดังกล่าวนี้จะประมวล เป็นปัญหาการ เรียนการสอนทัศนศิลป์ศึกษาในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 12 ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การใช้หลักสูตรวิชาทัศนศิลป์ศึกษา พุทธศักราช 2521
2. วิธีสอน
3. วัสดุ สื่อและอุปกรณ์การสอน
4. การวัดผลประเมินผล
5. การเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางศิลป์ศึกษา

ปัญหาทั้งหลายดังกล่าวแล้วนี้ ขอมส่งผลกระทบต่อ การเรียนการสอนและเป้าหมายของหลักสูตร
วิชาศิลป์ศึกษาโดยตรง ผู้ทำวิจัยเกี่ยวข้องกับปัญหาเหล่านี้โดยตรง มีความประสงค์จะทราบปัญหาอันแท้จริง
ในเชิงวิจัยและแสวงหาแนวทางในการลดหรือบรรเทาปัญหาต่าง ๆ ให้ลดลงให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
เป็นการแก้ปัญหาเพื่อให้การ เรียนการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาในเขตการศึกษา 12 เป็นไปตามจุดประสงค์
ของหลักสูตรให้มากที่สุด ซึ่งสามารถสรุปเป็นปัญหาการวิจัยได้ว่า ครูผู้สอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาระดับ
มัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 12 นี้ นั้นต้องการในการนิเทศอย่างไร และเรื่องใดบ้าง จึงทำการวิจัย
ในหัวข้อเรื่อง ศึกษาความต้องการในการนิเทศการสอน วิชาทัศนศิลป์ศึกษาของครูผู้สอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 12 เพื่อนำผลการวิจัยเป็นแนวทางไปปรับใช้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง
ต่อไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาของครูผู้สอน
ทัศนศิลป์ศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 12
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาของครูผู้สอน
วิชาทัศนศิลป์ศึกษาที่มีวุฒิแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. เป็นประโยชน์ต่อหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ในการวางนโยบายดำเนินการนิเทศ อบรม เพื่อให้การ เรียนการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร
2. เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร โรงเรียน ผู้เกี่ยวข้องกับการ ศึกษาศึกษาคือประสานงานวางแผนปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การ เรียนการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษามีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตในการ ศึกษาคนควา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 ประชากร ได้แก่ ครูสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาในเขตการศึกษา 12 มี 7 จังหวัด คือจังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี จังหวัดชลบุรี และจังหวัดตราด มีโรงเรียนมัธยมศึกษา 124 โรงเรียน ครูสอนวิชาทัศนศิลป์ จำนวน 157 คน
  - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง จากจำนวนครูสอนทัศนศิลป์ศึกษาในเขตการศึกษา 12 มีทั้งหมด 157 คน โดยสุ่มแบบชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง 105 คน
2. ตัวแปรที่ศึกษา
  - 2.1 ตัวแปรอิสระ คือ
    - 2.1.1 วุฒิของครูแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ
      - 2.1.1.1 ครูที่มีวุฒิสอนศึกษาสายตรง
      - 2.1.1.2 ครูที่มีวุฒิต่างวิชาศึกษาแบบวุฒิมัธยมศึกษา
  - 2.2 ตัวแปรตาม

ความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาในต่าง

    - 2.2.1 การใช้หลักสูตรวิชาทัศนศิลป์ศึกษา พุทธศักราช 2521
    - 2.2.2 วิธีสอน
    - 2.2.3 วัสดุสื่อและอุปกรณ์การสอน

2.2.4 การวัดผลประเมินผล

2.2.5 การเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางศิลปศึกษา

สมมติฐานการศึกษาคนควา

1. ครูสอนวิชาทัศนศิลปศึกษามีความต้องการในการนิเทศการสอนในเรื่องต่าง ๆ

ในระดับสูง

2. ครูสอนวิชาทัศนศิลปศึกษาที่มีวุฒิสายตรง และมีวุฒิแบบผสม มีความต้องการในการนิเทศการสอนแตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วิชาทัศนศิลปศึกษา หมายถึง วิชาศิลปะที่เป็นวิชาบังคับที่สอนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2. ความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลปศึกษา หมายถึง สิ่งที่ครูสอนวิชาทัศนศิลปศึกษาเห็นว่า ผู้นิเทศสามารถช่วยแก้ปัญหาและปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาทัศนศิลปศึกษาให้ได้ผลดียิ่งขึ้นแบ่ง 5 ด้าน คือ

2.1 เรื่องหลักสูตร หมายถึง ความต้องการนิเทศเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาทัศนศิลปศึกษา พุทธศักราช 2521

2.2 เรื่องวิธีสอน หมายถึง ความต้องการนิเทศเกี่ยวกับวิธีสอน วิธีต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้สอนวิชาทัศนศิลปศึกษาให้ได้ผลดี

2.3 เรื่องการใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน หมายถึง ความต้องการนิเทศเกี่ยวกับวิธีคัดเลือกสื่อเพื่อการสอน และวิธีการใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน ห้องปฏิบัติงาน ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มักใช้ในกิจการปฏิบัติงาน

2.4 เรื่องการวัดผลประเมินผล หมายถึง ความต้องการนิเทศเกี่ยวกับวิธีการวัดผลประเมินผลการเรียนในวิชาทัศนศิลปศึกษา ตลอดจนวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อออกข้อสอบให้ครอบคลุมเนื้อหาตามจุดประสงค์

2.5 เรื่องการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางศิลปศึกษา หมายถึง ความ
ต้องการที่จะเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเองใหม่ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ เพิ่มขึ้น เพื่อให้มี
ความรู้ความสามารถในการสอนให้ดีขึ้น เช่น การอบรมสัมมนา เอกสาร วารสารในการศึกษา
คนควา

3. การนิเทศการสอน หมายถึง ความช่วยเหลือให้คำปรึกษาแนะนำ เสนอแนะร่วมกัน
แก้ปัญหาแก่ครู เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปรับปรุงคุณภาพของการ เรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

4. วุฒิทางการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของครูสอนทัศนศิลปศึกษา แบ่งเป็น
2 ลักษณะ คือ

4.1 ครูทัศนศิลปศึกษามีวุฒิสายตรง หมายถึง ครูที่มีวุฒิก่อนปริญญาตรี และระดับ
ปริญญาตรีขึ้นไป ที่มีวุฒิต่างศิลปศึกษาตรงทั้ง 2 ระดับ

4.2 ครูทัศนศิลปศึกษามีแบบผสม หมายถึง ครูที่มีวุฒิก่อนปริญญาตรี และระดับ
ปริญญาตรีขึ้นไป มีวุฒิต่างศิลปศึกษาอยู่ในระดับใดระดับหนึ่ง แยกประเภทได้ดังนี้

4.2.1 ครูสอนวิชาทัศนศิลปศึกษาที่มีวุฒิก่อนระดับปริญญาตรี เป็นวุฒิต่าง
ศิลปศึกษา และวุฒิระดับปริญญาตรี เป็นวุฒิต่างสาขาวิชาอื่น ๆ

4.2.2 ครูสอนวิชาทัศนศิลปศึกษาที่มีวุฒิก่อนปริญญาตรี เป็นวุฒิในสาขาวิชา
อื่น ๆ แทรกระดับปริญญาตรี เป็นวุฒิต่างศิลปศึกษา

5. ความต้องการในะดับสูง หมายถึง ค่าเฉลี่ยที่ได้จากการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัย
สร้างขึ้นในคานต่าง ๆ อยู่ใะดับมาก คือ 3.50 ขึ้นไป

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็นเรื่อง ๆ ดังนี้

1. ศิลปศึกษาและทัศนศิลปศึกษา
2. หลักสูตรทัศนศิลปศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521
3. วิธีสอนแบบต่าง ๆ
4. วัสดุสื่อ และอุปกรณ์การสอน
5. การวัดผล ประเมินผล
6. การเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของครูศิลปศึกษา

ศิลปศึกษาและทัศนศิลปศึกษา

เมื่อกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เพิ่มหลักสูตรศิลปศึกษาในโรงเรียนนั้น เราได้ใช้คำว่า ศิลปศึกษา ซึ่งหมายถึง การเรียนการสอนเกี่ยวกับ ทัศนศิลป์ เมื่อถึงหลักสูตรมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2521 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ใช้คำว่า ทัศนศิลปศึกษา ซึ่งหมายถึง การเรียนการสอนทางด้าน ทัศนศิลป์ และเป็นส่วนหนึ่งของคำว่า ศิลปศึกษา โดยที่คำว่าศิลปศึกษานั้น มีความหมายรวมถึง ทัศนศิลปศึกษา และดนตรีศึกษา

มะลิฉัตร เอื้ออานันท์ (ม.ป.ป. : 58) กล่าวว่า ศิลปศึกษาเป็นวิชาที่มาจากการรวมตัวกัน ของสองสาขาวิชา คือวิชาการศึกษา กับวิชาศิลปะ

ศิลปศึกษานี้มีโครงสร้างและเนื้อหาว่าด้วยการให้ความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนศิลปปฏิบัติ การเรียนการสอนศิลปวิจารณ์ การเรียนการสอนสุนทรียศาสตร์ การเรียนการสอนศิลปวิจารณ์ การเรียนการสอนสุนทรียศาสตร์ การเรียนการสอนประวัติศาสตร์ศิลป์ ศิลปศึกษาสอนให้ผู้เรียน สามารถไปสื่อประสบการณ์ต่าง ๆ ตามวิชาดังกล่าว สามารถสอนให้ผู้เรียนสามารถทำศิลปปฏิบัติ มีสุนทรียภาพ สามารถวิจารณ์ศิลปะอย่างมีความรู้และหลักเกณฑ์ทางด้านการศึกษาวิจารณ์และประวัติศาสตร์ศิลป์

ถ้าในความหมายถึงว่าเป็นวิชาหนึ่งที่สอนในสถาบันฝึกหัดครู ศิลปศึกษาจะหมายถึง การศึกษาที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาศิลปะโดยมุ่งเน้นที่จะให้ผู้เรียนออกไปประกอบอาชีพ เป็นครูศิลปะ ซึ่งหลักสูตรประกอบด้วยวิชาศิลปะ (วิชาเอก) ส่วนหนึ่งวิชาการศึกษา (วิชาชีพครู) ส่วนหนึ่งนอกนั้นยังประกอบด้วยวิชาพื้นฐานทั่วไป วิชาโทและวิชาเลือกตามแต่ละสถาบันที่เปิดสอน คำว่าศิลปศึกษาในระดับประถมและมัธยมศึกษา พบว่าเนื้อหาที่เรียนเน้นศิลปะโดยตรง มิได้เรียน วิชาการศึกษาแต่อย่างใด เหมือนกับการเรียนวิชาอื่น ๆ นั้นเอง (วินัย โสมคี. 2528 : 112)

นอกจากนั้น ศิลปศึกษายังหมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนทางศิลปะให้แก่เด็กเรียนระดับ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ภายใต้ระบบการศึกษาคล้ายวิชาสามัญวิชาหนึ่ง โดยส่งเสริมให้นักเรียน มีความเป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์ มีความชื่นชมในผลงาน ศิลปกรรม ที่บรรพบุรุษได้สร้างไว้ และมีความ สำคัญในความเปลี่ยนแปลงของรูปแบบศิลปะที่นำมาประยุกต์ใช้สำหรับสังคมปัจจุบัน โดยไม่คาดหวัง ที่จะให้นักเรียนเป็นศิลปินและแผนการ จัดการศึกษาทางคานศิลปะสำหรับนักเรียนทุกคน (อารี สุทธิพันธุ์. น.ป.ป. : 16)

วิบูลย์ ตั้งเจริญ (2526 : 106) กล่าวถึงทัศนศิลปศึกษาไว้ว่า ทัศนศิลปศึกษาคือ การศึกษา ทางด้านทัศนศิลป์ ทัศนศิลป์คือ ศิลปะที่รับรู้ หรือสัมผัสด้วยตา ประสาท โดยทั่วไปแล้วจะหมายถึง จิตรกรรม ประติมากรรม และสถาปัตยกรรม แต่ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษา ตอนปลาย จะหมายถึง การศึกษาที่เกี่ยวกับการเขียนภาพ การปั้น การแกะสลัก การออกแบบ การพิมพ์ภาพ งานสร้างประติมากรรม ทัศนศิลป์ ศิลปะไทย ศิลปะพื้นบ้าน โลหะรูปทรง ศิลปะการ แต่งกาย เครื่องปั้น เครื่องไม้ เครื่องจักสาน เครื่องรัก เครื่องหนัง เครื่องเปลือกหอย เครื่องถักทอ และเย็บผ้า

หลักสูตร วิชาศิลปศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

กรมวิชาการ (2522 : 130 - 139) ได้กำหนดจุดประสงค์ โครงสร้าง และรายวิชาไว้ดังนี้

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์เพื่อพัฒนาศัลยกรรมของตนเอง
2. เพื่อสำรวจความถนัด และความสนใจทางศิลปะ
3. เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เห็นคุณค่าและความสัมพันธ์ของศิลปะกับชีวิตประจำวัน
4. เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพโดยปลูกฝังความประพฤติ ละเอียดอ่อน และมีรสนิยมในการเลือกสรรที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม
5. เพื่อส่งเสริมการแสดงออก โดยการค้นคว้า ทดลอง ปฏิบัติกิจกรรม จากความคิดริเริ่ม และเห็นความสำคัญในกิจกรรมร่วมของหมู่คณะ
6. เพื่อให้เกิดความนิยมชมชอบ ที่จะนำไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมไทย
7. เพื่อเป็นพื้นฐานนำไปสู่งานอดิเรกหรือการประกอบอาชีพ สำหรับผู้ถนัดและสนใจ เพื่อให้เกิดผลในการผ่อนคลายจิตใจและอารมณ์

โครงสร้าง

วิชาบังคับ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ศ 101	ทัศนศิลป์ศึกษา	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	0.5 หน่วยการเรียนรู้
ศ 102	ทัศนศิลป์ศึกษา	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	0.5 หน่วยการเรียนรู้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ศ 205	ทัศนศิลป์ศึกษา	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	0.5 หน่วยการเรียนรู้
ศ 206	ทัศนศิลป์ศึกษา	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	0.5 หน่วยการเรียนรู้

วิชาเลือก

1. วิชาเลือกชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นวิชาเพื่อเสริมทักษะในวิชาบังคับ และเป็นพื้นฐานทั่วไป
2. วิชาเลือกชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หรือปีที่ 3 เป็นวิชาพื้นฐานการศึกษาวิชาศิลปะในแขนงที่ตนถนัด และจัดเป็นพื้นฐานของการประกอบอาชีพทั่วไป

หมายเหตุ วิชาเลือกใดที่มีหมายเลข 1 และ 2 ให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาหมายเลข 1 ก่อน
จึงผ่านไปเรียนวิชาหมายเลข 2 ได้

รายวิชาต่อไปนี้ให้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ศ 111	องค์ประกอบศิลปะ	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ศ 112	วาดภาพเขียนภาพ	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ศ 113	งานสร้างประติมากรรม	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ศ 114	ศิลปะพื้นบ้าน	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้

รายวิชาต่อไปนี้ให้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หรือปีที่ 3 ก็ได้

ศ 015	การออกแบบเบื้องต้น	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ศ 016	การเขียนภาพ-พินช์ศิลป์	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ศ 017	พินช์ศิลป์	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ศ 018	การเขียนภาพ	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ศ 019	การพิมพ์ภาพ 1	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ศ 0010	การพิมพ์ภาพ 2	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ศ 0011	การปั้นและการแกะสลัก	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ศ 0012	การปั้น	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ศ 0113	การแกะสลัก	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ศ 0114	โลหะรูปทรง	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ศ 0115	งานสร้างประติมากรรม	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ศ 0116	ศิลปะตกแต่ง 1	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ศ 0117	ศิลปะตกแต่ง 2	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ศ 0118	ศิลปะกับการแต่งกาย	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ศ 0119	ศิลปะไทย 1	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ศ 0120	ศิลปะไทย 2	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้

ศ 101	ทัศนศิลป์ศึกษา	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	0.5 หน่วยการ เรียน
ศ 102	ทัศนศิลป์ศึกษา	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	0.5 หน่วยการ เรียน

จุดประสงค์

1. ให้ความรู้ ความเข้าใจขั้นพื้นฐานทางทัศนศิลป์ศึกษา และสามารถแสดงออกได้

ตามวัตถุประสงค์

2. ให้สามารถใช้วิชาศิลป์ศึกษา เพื่อผ่อนคลายจิตใจและอารมณ์

3. ให้สามารถพิจารณาแนวทางการของตนเองและเลือกเรียนวิชาหมวดศิลป์ศึกษาที่ถนัดได้

อย่างมั่นใจ

คำอธิบายรายวิชา

ความรู้ทั่วไปและการทดลองปฏิบัติเกี่ยวกับการวาดเขียน การปั้นแกะสลัก การพิมพ์ภาพ

การสร้างสรรคงานศิลปะและศิลปะที่มยาวนาน

กิจกรรมและการแสดงออกในระดับนี้ กำหนดความรู้ทางคำคุณศัพท์ที่เหมาะสมกับกิจกรรมปฏิบัติ ส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ค้นคว้า ทดลอง ตามความสามารถของแต่ละบุคคล

ศ 205	ทัศนศิลป์ศึกษา	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	0.5 หน่วยการ เรียน
-------	----------------	-------------------	--------------------

ศ 206	ทัศนศิลป์ศึกษา	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	0.5 หน่วยการ เรียน
-------	----------------	-------------------	--------------------

จุดประสงค์

1. ให้สามารถสร้างสรรคงานศิลปะและแสดงออกได้อย่างเสรี

2. ให้รู้จักใช้หลักการและวิธีการในการสร้างงานศิลปะโดยการทดลองด้วยตนเองและสามารถสื่อความหมายของผลงานนั้น ๆ ได้

3. ให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ทางศิลปะไปใช้ในการเลือกแนวทางในการศึกษา ศิลปะตามความถนัดและสนใจได้

คำอธิบายรายวิชา

ความรู้ทั่วไปและการทดลองปฏิบัติเกี่ยวกับการวาดเขียน การปั้นแกะสลัก การพิมพ์ภาพ การสร้างสรรค์งานศิลปะ องค์ประกอบศิลปะ การออกแบบศิลปะไทยและศิลปะสากล

กิจกรรมและการแสดงออกในระดับนี้ กำหนดความรู้ทางด้านทฤษฎีที่เหมาะสมกับกิจกรรม ปฏิบัติส่งเสริมความสามารถ ความถนัด ให้พัฒนาไปในแนวทางที่ถูกต้อง เพื่อการศึกษาต่อทางศิลปะแขนงต่าง ๆ ในระดับสูงขึ้นไป และเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

เซอร์เบิร์น (Thorburn. 1982 : 2943-A) ทำการวิจัยเรื่องทัศนคติของครูต่อการสร้างหลักสูตร ในกรณีที่วางแผนในการสอนศิลปะอย่างไรในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในประเทศนิวซีแลนด์ ผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบต่อทิศทางการพัฒนาหลักสูตรศิลปศึกษา เป็นปัญหาที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขในการ เรียนการสอน วิชาศิลปศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาคือ ครูจะคำนึงถึงความสอดคล้องกันของจุดประสงค์ ของวิชาศิลปศึกษากับสภาพแวดล้อมในสังคม ความสอดคล้องกันของทัศนคติของครูประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ความสอดคล้องกันของทฤษฎีและการปฏิบัติกิจกรรมทางศิลปศึกษา

เลwis (Lewis. 1979 : 3707-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การพัฒนาและทดลองรูปแบบของหลักสูตร ศิลปศึกษาในระดับมัธยมศึกษา" สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ หลักสูตรที่สร้างขึ้นต้องพิจารณาในเรื่องโครงสร้าง และจุดประสงค์ของหลักสูตรว่า จะต้องตอบสนองความต้องการ ของวัยรุ่นที่สอดคล้องกับทฤษฎีทางการศึกษา และโครงสร้างของหลักสูตร ควรยืดหยุ่นเพียงพอที่ครูและนักเรียนสามารถนำหลักสูตร ไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันได้

ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ (2526 : 53 - 56) ได้ทำการวิจัยสภาพการใช้หลักสูตร วิชาศิลปศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 สรุปสาระที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้นักศึกษาศิลปศึกษาได้ดังนี้

วิชาบังคับวิชาทัศนศิลปศึกษามีปัญหาเป็นอย่างมากในการ เรียนการสอน สมควรที่จะได้รับการแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยเร่งด่วน

วิชาเลือกนั้น เนื้อหาและคำอธิบายรายวิชาทั้ง 3 ระดับ คือชั้น ม.1 ม.2 และ ม.3 ยังไม่เหมาะสมสมควร จะต้องปรับปรุงแก้ไขอีกเป็นจำนวนมาก และจำนวนวิชาเลือกนั้น มีจำนวนมากเกินพอไม่จำเป็นจะต้องจัดเพิ่มเติมอีกในขณะนี้ ตลอดจนจุดประสงค์ของแต่ละรายวิชามีปัญหาในการสอนของโรงเรียนมาก

กนกรัตน์ ชาตภูวาท (2524 : 137 - 138) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9 สรุปปัญหาในการใช้หลักสูตรดังนี้ สภาพการใช้หลักสูตร ปัญหาคือ ครูไม่เข้าใจหลักสูตร หลักสูตรไม่เหมาะสมกับโรงเรียนในบางท้องถิ่น และการใช้หลักสูตรไม่ตรงตามเป้าหมาย เอกสารหลักสูตรไม่เพียงพอ เนื้อหามากเกินไปไม่เหมาะสมกับเวลาเรียน เนื้อหายากเกินกว่าระดับของนักเรียน

ปราณี วันธงชัย (2530 : 59) ได้วิจัยเรื่อง ความต้องการการนิเทศของครูผู้ศึกษา โรงเรียนรัฐบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร สรุปผลด้านการเรียนการสอน ครูมีความต้องการการนิเทศมากในเรื่องหลักสูตร การใช้หลักสูตร

หลักสูตร วิชาทัศนศิลป์ศึกษา เป็นวิชาบังคับในชั้น ม.1 ม.2 และยังมีวิชาเลือกไว้ให้จำนวนมาก การสอนศิลปศึกษานั้นควร ทบทวนองคคพัฒนาการ ของวัยและสอดคล้องกับหลักสูตร ครูส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจหลักสูตร สอนไม่ตรงเป้าหมายและเอกสารหลักสูตรในโรงเรียนยังไม่เพียงพอ

รูปแบบวิธีสอน

การสอนศิลปะ คือการจัดการ เรียนการสอนโดยมุ่งให้มีประสบการณ์และมีกิจกรรมทางศิลปะ เพื่อต้องการส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาได้หลาย ๆ ด้าน (ชลธ พงษ์สามารถ, 2526 : 64) ครูศิลปศึกษาจะท้อค่านิ่งว่าเราไม่ได้มุ่งสอนให้เด็กเป็นศิลปิน แต่เรามุ่งเน้นพัฒนาการทางศิลปะ ที่มีอยู่ในตัวเด็กให้พัฒนาไปถึงที่สุดของความสามารถของเด็ก ให้เด็กแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ตามระดับอายุและความสามารถ ครูจะท้อค่านิ่งถึงผลงานของเด็กที่สำเร็จ ควรค่านิ่งถึงกระบวนการทำงานของเด็กเป็นสำคัญ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2521 : 24) ฉะนั้นการสอนศิลปะผู้สอนอาจใช้วิธี

การสอนโดยหลายวิธี ซึ่งต้องคำนึงถึงเนื้อหา กิจกรรม และเวลาที่เหมาะสมอาจจะใช้วิธีสอนหลายวิธีร่วมกันก็ได้ (ชลด พงษ์สามารถ. 2526 : 65) มีผู้รวบรวมวิธีสอนไว้ดังนี้

หน่วยศึกษานานเทก กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2 (ม.ป.ป. : 188 - 208) ได้เสนอรูปแบบวิธีสอนไว้ดังนี้

1. การสอนแบบแบ่งกลุ่มทำงาน เป็นการส่งเสริมให้แต่ละคนได้แสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหา และทำงานร่วมกันให้เป็นผลสำเร็จ ส่งเสริมให้ผู้เรียนใ้รู้จักการทำงาน เป็นกลุ่มหรือเป็นทีม รู้จักประสานงาน รู้จักวางแผนในการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเวลาที่กำหนด

2. การสอนแบบบรรยาย ครูใช้วิธีนี้กันมากที่สุด เป็นการสอนที่ข้ยครุเป็นจุดศูนย์กลาง ครูเสนอควยการพูดเล่าให้นักเรียนฟัง นักเรียนเป็นฝ่ายรับฟัง และจดบันทึกตามไม่มีส่วนร่วมแต่อย่างใด มักทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่ายเฉยชา แต่ก็เป็นวิธีการสอนที่ใ้ได้เนื้อหามากใ้เวลาเพียงเล็กน้อย แต่ผู้เรียนก็จะเรียนรู้ใ้ได้น้อยเช่นกัน

3. การสอนแบบอภิปราย เป็นการใ้โอกาสแก่ผู้เรียนทุกคนในชั้นใ้ร่วมกันออกความคิดเห็นใ้ในวิชาหรือใ้ในเรื่องใ้ที่ของการอภิปราย โดยทุกคนแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นการสร้างสภาวะการใ้ให้นักเรียนใ้ได้เรียนรู้ควยการค้นหาความจริง แปลความหมายของความจริง และใ้ทำให้ความคิดของตนกระจ่างขึ้น การอภิปรายจะจัดเป็นกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มย่อยก็ได้

4. การสอนแบบระดมพลังสมอง เป็นการส่งเสริมการแสดงออกทางความคิด หรือส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา เสนอข้อคิดเห็นก่อนปฏิบัติงาน การระดมพลังสมองนี้ต้องการใ้สมาชิกภายในกลุ่มทุกคนใ้แสดงออกทางความคิดใ้เห็นร่วมกัน เพื่อช่วยแก้ปัญหาโดยไม่คำนึงถึงว่าข้อเสนอนั้นจะใ้ใช้ได้หรือไม่ใ้ก่อน แล้วจึงถล้มาพิจารณาเมื่อเสร็จสิ้นแสดงความคิดเห็น เป็นการกระตุ้นใ้ให้ทุกคนมีอิสระเสรีที่จะพูดแสดงความคิดเห็น

5. การสอนแบบสาธิต การสาธิต หมายถึง การปฏิบัติการกระทำตัวอย่างใ้ให้ดูเป็นขั้นตอนใ้ให้นักเรียนปฏิบัติตาม ทำใ้ให้นักเรียนมองเห็นวิธีการ ขั้นตอนตามลำดับจากง่ายไปหายาก ทำใ้ให้นักเรียนทำงานใ้ใ้ถูกต้องตามแผนย้า

6. การสอนแบบทดลอง เพื่อให้นักเรียนค้นหาคำตอบของปัญหาด้วยตนเอง โดยเริ่มต้นจากปัญหา วางแผนการทดลอง ทดลองเครื่องมือทดลอง สังเกตผลการทดลอง บันทึกผลการทดลอง วิเคราะห์ผลการทดลอง แปลผลและสรุปการทดลอง ทั้งหมดนี้ให้เขาทำด้วยตนเอง

7. การสอนแบบสืบสวนสอบสวน เป็นกระบวนการสืบเสาะแสวงหาความจริง เพื่อนำไปสู่การค้นพบลักษณะและคุณสมบัติของสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนค้นพบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ แล้วนำกฎนั้นไปใช้อย่างสร้างสรรค์ เป็นการสอนให้นักเรียนคิดเป็นทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ส่งเสริมให้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยกิจกรรมซึ่งเป็นสถานการณ์จริงแก้ปัญหา วิธีนี้ทำให้ครูผู้สอนเพียงแต่ช่วยเหลือ แนะนำเป็นการสอนที่ส่งเสริมให้กล้าแสดงออกทางความคิดและการโต้แย้ง

8. การศึกษานอกสถานที่ เพื่อต้องการให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ตรงกับของจริงที่ไม่สามารถนำมาให้นักเรียนดูในห้องเรียนได้ และจำเป็นต้องให้นักเรียนได้เรียนรู้ เช่น โรงพยาบาล สถานีวิจัย โรงงาน ฯลฯ ทั้งยังเป็นการเปิดมุมมองบรรยากาศจำเริญในห้องเรียนอีกด้วย

วิกรม กิ่งเจริญ (2526 : 119 - 121) ได้ประมวลวิธีการเรียนการสอน วิชาทัศนศิลป์ศึกษาที่จะเป็นประโยชน์ต่อการสอนไว้ 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การสาธิต ในวิชาศิลปะนั้น นิยมสาธิต กรรมวิธีหรือเทคนิคที่ยุ่งยากซับซ้อน เช่น เทคนิคการพิมพ์ลวดสลักหิน การปั้น การระบายสีโปสเตอร์ การแกะสลัก หรือไม้สัก การใช้เครื่องมือ และการป้องกันอุบัติเหตุ จากการใช้เครื่องมือการสาธิตหรือปฏิบัติงานโดยทั่ว ๆ ไป หรือสาธิตการปฏิบัติงาน เทคนิคอย่างใดอย่างหนึ่ง ผู้สอนไม่นิยมสาธิตเพราะจะมีแนวโน้มไปสู่การลอกเลียนแบบมาก จะทำให้คุณค่าที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้นกับนักเรียนจะลดลงไป

2. การทดลอง หมายถึง การทดลองของผู้เรียน อาจจะทำการทดลองค้นคว้ากรรมวิธีต่าง ๆ ขึ้นมาเป็นของตนเอง เช่น การค้นคว้ากรรมวิธี เช่น กรรมวิธีเขียนสีน้ำ ฯลฯ การทดลองค้นคว้าเทคนิคเพื่อหาทางเลือกที่ดีกว่า การทดลองนี้สมควรได้รับการสนับสนุนส่งเสริมเป็นอย่างมาก

3. กิจกรรม นับว่าเป็นหัวใจของการ เรียนรู้ด้านศิลปะ เพราะเป็นการสั่งสมทักษะ ประสบการณ์และความรู้ความเข้าใจการ เรียนรู้ทัศนศิลป์ศึกษาการ จัดกิจกรรมทางศิลปะ ไม่ใช่หวังผลเพียงงานเท่านั้น ยังมุ่งเน้นความหลากหลายทั้งรูปแบบ เนื้อหา และกรรมวิธี เน้นถึงกิจกรรมท้าทายความคิด การปฏิบัติ การแก้ปัญหา เน้นถึงกิจกรรมที่ส่งเสริมการแสดงออก จินตนาการ และความคิด

สร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับผลอย่างกว้างขวาง ทั้งผลโดยตรงและผลสะท้อนในแง่การสร้างสรรค์
บุคลิกภาพที่ทำงานให้แก่กันเรียนด้วย

นิรมล ศิริณสาร สวัสดิ์บุตร (2525 : 108 - 123) ได้เสนอวิธีการสอนศิลปศึกษาไว้
ดังนี้

1. วิธีการสอนแบบเป็นขั้นตอน คือวิธีการ สาธิตที่ครูกระทำการทดลองตามขั้นตอนให้ดูก่อน
แล้วจึงให้นักเรียนทำตามด้วยตนเอง
2. วิธีสอนแบบให้ทำงานโดยอิสระ พยายามเปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระเสรีภาพใฝ่
ในการทำงาน ครูเพียงเสนอแนะหรือเลือกสิ่งหรือกำหนดหัวข้อเรื่องและกำหนดหัวข้อที่เจาะจงมากขึ้น
3. วิธีสอนแบบสัมพันธ์วิชา คือการสอนวิชาศิลปะให้ผสมกลมกลืนกับวิชาอื่น ๆ ที่อยู่
รอบ ๆ ตัว เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ เห็นความสัมพันธ์สิ่งต่าง ๆ ในชีวิต
4. วิธีพัฒนาแบบเน้นแกนกลาง เป็นวิธีการสอนที่ทั้งครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดหัวข้อปัญหา
ไว้เป็นแกนกลางแล้วใช้ความรู้ในแขนงต่าง ๆ มาเป็นตัวช่วยในการแก้ปัญหา วิธีนี้ครูจะต้องเป็นผู้ชี้แนะ
ให้เห็นปัญหา และแบ่งความรับผิดชอบกันปฏิบัติงาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอน

ไรท์ (Wright. 1986 : 2167 - 2168) ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง
วิชาต่าง ๆ ในชั้นเรียน และผลกระทบที่มีต่อการเรียนวิชาศิลปศึกษา ประชากร คือชั้นเรียน
ศิลปศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาโดยวิธีสังเกตและสัมภาษณ์ ผลของการวิจัยพบว่า ครูศิลปศึกษา
จะต้องประสานงานและจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนใหม่ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ครูศิลปศึกษาจะต้อง
เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง ครูศิลปะต้องสนใจต่อความสัมพันธ์ภายใน
ชั้นเรียน และควร เน้นการปฏิบัติทางทัศนศิลป์

สมาน บุญถนอม (2524 : 126 - 131) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น
พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 1 จากผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาและครูผู้สอน ในส่วน
ของครูศิลปศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการสอนพบว่า วิธีสอนส่วนมากใช้วิธีสาธิต รองลงมาคือ ปักทักษะ
ปฏิบัติจริง

วิธีสอนศิลปศึกษานั้นมีหลาย ๆ วิธี ครูจะต้องเลือกวิธีที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน วิธีสอนคือปะนั้นพิเศษกว่าวิชาอื่น ๆ เพราะต้องการให้นักเรียนแสดงออกอย่างอิสระ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แยกแยะการวิจัยพบว่า ครูมักใช้วิธีสาธิต และฝึกปฏิบัติ

วัตถุประสงค์และอุปกรณ์การสอน

ในหัวข้อนี้ขอกล่าวถึงสิ่งที่จะเกี่ยวข้องและอำนวยความสะดวกให้การเรียนการสอนศิลปะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คือ สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน และวัสดุที่ครูควรนำมาประกอบการสอน โดยการสร้างเองหรือจัดหาและรวมถึงวัสดุต่าง ๆ ที่นักเรียนจะต้องใช้ด้วย

สื่อการสอน

สื่อการสอนเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการเรียนการสอนวิชาทัศนศิลปศึกษา เพราะธรรมชาติของวิชาที่พัฒนาคุณค่าไปอย่างกว้างขวาง ทั้งคุณค่าทางศิลปะโดยตรง และคุณค่าทางคามนุคลิกภาพของผู้เรียนอันจะมีผลไปสู่สังคมอันดีงาม ตามที่การศึกษาในระดับโรงเรียนคาดหวังไว้ (วิกรม ทังเจริญ).

2526 : 125)

วิกรม ทังเจริญ (2526 : 125) ได้เสนอหน้าที่ของสื่อการสอนทัศนศิลปศึกษามีอยู่ 3 อย่าง คือ

1. สื่อการสอนที่เสนอใหญ่เรียนรับรู้ แล้วช่วยขยายความรู้ ความคิด และความเข้าใจ และผลจากการรับรู้นี้มีผลต่อการสร้างสรรค์ศิลปะและอาจมีผลทางด้านเนื้อหาและรูปแบบด้วย

2. สื่อการสอนที่เสนอใหญ่เรียนรับรู้ เพื่อเป็นสื่อคลี่ใจในการแสดงออกและสร้างสรรค์ศิลปะ สื่อจะทำหน้าที่กระตุ้นการรับรู้ทั้งรูปแบบและเนื้อหา กระตุ้นให้เกิดอารมณ์ความคิดและจินตนาการ และแสดงออกเป็นผลงานศิลปะ

3. สื่อการสอนที่เสนอใหญ่เรียนได้ปฏิบัติแล้วเกิดความรู้ ความคิด และความเข้าใจขึ้น ผลจากการปฏิบัติคือ ผลงานศิลปะตามเป้าหมายของสื่อการสอน สื่อนี้คือ การทดลองและการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะ ซึ่งการเสนอสื่อจะมีสภาพเป็นนามธรรมและปฏิบัติงานด้วยสื่อวัสดุที่เป็นรูปธรรม

สื่อการสอนทัศนศิลปศึกษาที่ควรประกอบควมจำเป็นอีกต่อไปนี้ คือ เป็นสื่อที่ตรงกับเนื้อหาการสอน เป็นสื่อที่มีรูปแบบและเนื้อหาเร้าความสนใจ เป็นสื่อที่ให้ความรู้ ความเข้าใจ ความคิด เป็นสื่อที่เหมาะสมกับ

วิชาการและการรับรู้ เป็นสื่อที่คุ้มค่ากับเวลาและการลงทุน และเป็นสื่อที่ประหยัดหรือใช้วัสดุในท้องถิ่น ตัวอย่างสื่อการสอน เช่น ภาพประกอบ ป้ายแสดง แผนภูมิ ภาพถ่าย หุ่นจำลอง ฯลฯ

อุปกรณ์การสอน

อุปกรณ์ที่ช่วยการสอนหรือนำมาเป็นสื่อ การสอนหนักถึงความถึงอุปกรณ์ที่เป็นผลผลิตทางวิศวกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อปฏิบัติงานหรือประกอบกับสิ่งอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติงานอย่างหนึ่ง อุปกรณ์นี้อาจเป็นเครื่องกลหรือไม่ใช่เครื่องกลก็ได้ การนำอุปกรณ์ต่าง ๆ มาช่วยในการเรียนการสอน นับเป็นความพยายามที่จะสร้างความเข้าใจในการเรียนรู้ในแต่ละเนื้อหา ให้กว้างขวางและลึกซึ้งด้วยประสบการณ์ที่หลากหลายและชัดเจนจากแหล่งต่าง ๆ เอาชนะกาลเวลาด้วยการนำประสบการณ์จากช่วงเวลาต่าง ๆ มาเสนอแสดง ความรู้ความคิดและความเข้าใจให้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2526 : 115) การใช้อุปกรณ์การสอนนี้ (อารี สุทธิพันธุ์, 2515 : 181) กล่าวถึงการใช่วัสดุอุปกรณ์ในการสอนวิชาศิลปศึกษาไว้ว่าช่วยให้เข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมได้เร็วขึ้น เข้าใจเนื้อหาที่ซับซ้อนและฝังลึกแน่นในความทรงจำ นำไปปฏิบัติได้ทันทีประหยัดเวลาและแรงงานและสนุกสนานเพลิดเพลินในการเรียน ทำให้เกิดความสนใจ และอรทัย ประสิทธิ์กัน (2528 : 112) กล่าวถึงอุปกรณ์การสอนไว้ว่า สื่อการสอนนั้นจะต้องเหมาะสมกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชาและผู้เรียน ถ้าเลือกสื่อไม่เหมาะสมอาจทำให้เกิดความสับสน สื่อการเรียนการสอนมีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวครบถ้วนมีความรู้ในเรื่องสื่อแต่ละชนิดอย่างลึกซึ้ง เพื่อจะมีเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกสื่อให้เหมาะกับเนื้อหาวิชาที่จะสอนได้ถูกต้อง

อุปกรณ์การสอนทัศนศึกษา วิรุณ ตั้งเจริญ (2526 : 115 - 118) ได้เสนอไว้ ดังนี้

1. อุปกรณ์ภาพนิ่ง

1.1 เครื่องฉายสไลด์มีประโยชน์คือ เสนอประสบการณ์ที่อยู่ห่างไกลให้เห็นได้ ช่วยเสนอสิ่งที่เล็กลงมองเห็นได้

1.2 เครื่องฉายโอเปค เป็นเครื่องฉายภาพจากหนังสือ ภาพถ่าย ภาพพิมพ์ สะดวกสบายในการใช้ เพราะฉายภาพที่แสงโตไม่ของเตรียมถ่ายเป็นสไลด์ หรือโอเวอร์เฮด

1.3 เครื่องฉายโอเวอร์เฮด คือเครื่องฉายภาพสามสีระยะ ภาพที่ฉายจะตกลงไปรังใส่ แต่ขนาดที่ใหญ่กว่าแผ่นสไลด์ ปัจจุบันนิยมใช้แทนกระดานชอล์ก เพราะสะดวก ครูหันหน้าเขาหาผู้เรียนได้ตลอดเวลา และเตรียมแผ่นใสฉายไวล่วงหน้าได้

2. อุปกรณ์ภาพเคลื่อนไหว

หมายถึง อุปกรณ์เสนอภาพที่เคลื่อนไหวได้ คือ

2.1 ภาพยนตร์ มีประโยชน์เร้าใจผู้เรียนได้ดียิ่งเยี่ยม ในความรู้สึกที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง มีดนตรี สี และภาพ โฉมแนวอารมณ์ได้เหนือกว่าภาพนิ่ง แต่ก็เป็นอุปกรณ์ราคาแพง และหาฟิล์มได้ยากลำบาก

2.2 วิกิโอเพป ไซเทปบันทึกเสียงและภาพ แลวนำมาฉายผ่านเครื่องรับโทรทัศน์ อุปกรณ์นี้ มีประโยชน์ต่อการสอนได้ดียิ่ง โดยเฉพาะวิชาทัศนศิลป์ศึกษาที่เป็นประสบการณ์ด้วยภาพโดยตรง

3. อุปกรณ์เสียง

อุปกรณ์เครื่องเสียง เช่น วิทยุ และเทปบันทึกเสียง สามารถประยุกต์ใช้เป็นสื่อการสอนทางทัศนศิลป์ศึกษาได้ เช่น ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ความคิด และทัศนคติต่าง ๆ สามารถใช้เทปบันทึกเสียง สัมภาษณ์ รายการอภิปราย หรือสนทนาที่เกี่ยวข้องของกับทัศนศิลป์ศึกษา นำมาเปิดให้นักเรียนฟัง หรืออภิปรายวิจารณ์ร่วมกัน

4. อุปกรณ์วิชาการ

อุปกรณ์วิชาการ คืออุปกรณ์ที่ไม่มีจำหน่าย ผู้สอนคิดประดิษฐ์ขึ้นมาเอง เช่น การประดิษฐ์คิดค้นอุปกรณ์ โครงสร้างของหนังสือต่าง ๆ ฯลฯ

วัตถุประสงค์

กิจกรรมทางศิลปะของเท็กซัสจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ว่ามีความพร้อมมากน้อยเพียงใด ควรได้รับการส่งเสริมจากผู้นปกครองและครู เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนมีการแสดงออกด้วยการทดลองกับวัสดุอย่างกว้างขวาง และผู้สอนจักเตรียมวัสดุอุปกรณ์การสอนไว้ให้ครบ แต่ในกรณีที่ขาดวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ครูควรหาทางแก้ปัญหาด้วยการคิดแปลงวัสดุ

อุปกรณ์การเขียนที่มีอยู่ให้ดีขึ้น ส่งเสริมให้เด็กมีการทดลองเลือกคนควาทำเศษวัสดุที่เหลือใช้ที่มีอยู่ใน
ท้องถิ่นนำมาดัดแปลงเพื่อสร้างสรรค์งานศิลปะตามจุดหมายของหลักสูตร โดยหลีกเลี่ยงการใช้วัสดุ
ที่หายากในท้องถิ่นและราคาแพง (เลิศ อานันท์นะ. 2518 : 60 - 61)

วิรุณ ตั้งเจริญ (2526 . 123) โศกเสนาวัสดุในการสร้างสื่อไว้ดังนี้

1. วัสดุสำหรับเขียนและระบาย

- 1.1 คินสอสี มีจำหน่ายทั่วไป สะดวกต่อการใช้มากแต่สีจะไม่สดใสเหมือนชอล์ก
- 1.2 สีเคมี สีเคมีหรือปากกาสีหลายชนิดนั้นนิยมใช้กันมาก เพราะสะดวกต่อการใช้สีสดใส
มาก แต่สีจะตกไคง่าย
- 1.3 สีน้ำ นิยมกันมานานในรูปหลอดและเบ้ากอน นิยมใช้เขียนภาพให้ความรู้สึกนุ่ม
และซึมซาหากัน
- 1.4 สีหมึก คล้ายกับสีน้ำแต่ผสมน้ำไวแล้ว มีความรู้สึกแข็งชัดดีกว่าสีน้ำ
- 1.5 สีโปสเตอร์ สีโปสเตอร์คือ สีฝุ่นที่บรรจุขวดให้สะดวกต่อการใช้ มีคุณสมบัติที่บดแสง
เนื้อสีเนียน และสีเข้มและสีมีความเข้มมากนิยมเขียนตัวอักษร เขียนภาพโปสเตอร์ งานออกแบบทั่วไป
ระบายให้เรียบและคมไคง่าย

2. กระดาษและโปสเตอร์

- 2.1 กระดาษรูป เนื้อหยาบ บิวเรียบ คุกกี้มน้ำ เหมาะกับการเขียนด้วยคินสอ
ราคาถูก
- 2.2 กระดาษสา ทำจากภาคเหนือ ความหนาบางไม่สม่ำเสมอ ใช้งานไค้ทั่วไป
- 2.3 กระดาษวาดเขียน มีความหนาหลายขนาด ตั้งแต่ 60 - 100 ปอนด์ กระดาษ
วาดเขียนในโรงงานไค้อย่างกว้างขวางกับสีทุกชนิด
- 2.4 กระดาษเทา-ขาว คือกระดาษทำกล่อง ทำการ์ด หรือกรอบภาพ ฯลฯ คาน
สีขาวไค้ระบายสีไค้ทุกชนิด
- 2.5 กระดาษโปสเตอร์ มีสีสดใส นิยมใช้เขียนตัวอักษร ทำงานออกแบบทั่วไป
แต่ราคาแพง

2.6 กระดาษอาร์ต เป็นกระดาษนิ่ม เนื้อแน่น ทัวไปใช้ทำปกหนังสือ ใช้พิมพ์ภาพสี และงานออกแบบสีพิมพ์ เหมาะกับการเขียนตัวอักษร และงานออกแบบที่ต้องการความประณีต

2.7 กระดาษกลอง สีน้ำตาลผิวเรียบ หนักกับกระดาษคั่น เราสามารถนำมาใช้กับงานออกแบบ 3 มิติได้

2.8 กระดาษแข็ง มีความหนาและแข็ง เหมาะสำหรับทำกรอบภาพ และงาน 3 มิติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัสดุอุปกรณ์การสอน

พรสนอง วงศ์สิงทอง (Vongsingthong. 1985 : 2734-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ประสิทธิภาพของสื่อการสอนในห้องปฏิบัติการศิลปะ" ตัวอย่างประชากรคือ ครูสอนในห้องศิลปะในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในรัฐโอกลาโฮมา สหรัฐอเมริกา มีผลการวิจัยดังนี้

1. การใช้สื่อการสอนมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนศิลปะในห้องปฏิบัติการศิลปะอย่างมาก
2. ครูที่ประสบการณ์ในการสอนมากใช้สื่อการสอนในห้องปฏิบัติการทางศิลปะมากที่สุด
3. ในห้องเรียนที่หนักเรียนมากกว่าสิบคนขึ้นไป สื่อการสอนถูกใช้มากที่สุดในห้องปฏิบัติการ

ทางศิลปะ

4. ครูจะใช้สื่อการสอนที่แตกต่างกันในจุดประสงค์ของการสอนที่แตกต่างกัน
5. การใช้สื่อการสอนและผลสัมฤทธิ์ของการใช้สื่อการสอน ในห้องปฏิบัติการทางศิลปะ

มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ

โมราห์ (Morah. 1980 : 6116-A) ทำการวิจัยเรื่อง "การตรวจสอบสถานภาพของวิชาศิลปะในโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐอะบามบรา ประเทศไนจีเรีย ในปีการศึกษา 1977 - 78" ประชากรคือผู้บริหารและครูศิลปศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัสดุอุปกรณ์การสอนมีดังนี้

1. โรงเรียนส่วนใหญ่ที่สอนโปรแกรมศิลปศึกษายังขาดแคลนอุปกรณ์อย่างมาก
2. ครูกว่าครึ่งหนึ่งคำนึงถึงหลักการสอนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ครูจะประเมินผล

ส่วนมากจะพิจารณาความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับความคิดและการใช้วัสดุ

ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ (2526 : 44 - 64) ทำการวิจัยเรื่องสภาพการใช้หลักสูตรวิชาศิลปศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

ด้านวัสดุอุปกรณ์นี้ ปัญหาที่นักเรียนไม่สนใจเลือกเรียนวิชาเลือกที่ตนเองชอบ มีสาเหตุอื่นเนื่องมาจากการขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน ผู้ให้หลักสูตรอีกส่วนหนึ่งเห็นว่าควรจะต้องปรับปรุงให้ดีขึ้นในแง่ของความร่วมมือในการระดมทรัพยากรจากท้องถิ่นมาใช้ให้เพิ่มมากขึ้น

สมาน บุญสอน (2524 : 123 - 131) โค้ททำวิจัยเรื่องการให้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 1 ประชากรกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหาร โรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาและครู ความเห็นของสองส่วนที่เป็นครูคือศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องวัสดุอุปกรณ์ว่า วัสดุอุปกรณ์ยังไม่เพียงพอ วัสดุอุปกรณ์หมวดวิชาคือศึกษาชามาก ใต้แก่ รูปภาพ เทป เครื่องเล่นเทป ของจริง วัสดุฝึก

สมบัติ พัทธิม (2526 : ๖๖ ข.) ทำการวิจัยในเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับกระบวนการบริหาร งานสอน การสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหาร ครู ใสทัศนศึกษา ครูปฏิบัติการ ศึกษาค้นหาการสอน พอสรุปได้ดังนี้

1. ครูกำหนดชนิดของสื่อการสอนในการวางแผนการสอนไม่ได้
2. ครูไม่ทราบหน้าที่ของหน่วยสื่อการสอน
3. โรงเรียนขาดวัสดุอุปกรณ์สื่อการสอน
4. ครู ใสทัศนศึกษาทำหน้าที่ในการแนะนำการใช้สื่อการสอนได้น้อย
5. โรงเรียนไม่มีครู ใสทัศนศึกษา
6. ครูขาดความสนใจในการใช้สื่อการสอน
7. ผู้บริหาร โรงเรียนไม่จัดให้มีการนิเทศการใช้สื่อการสอนภายในโรงเรียน
8. ครู ใสทัศนศึกษากับครูผู้สอนขาดการประสานงานต่อกัน จึงทำให้ขาดความสะดวกในการใช้สื่อการสอน
9. ครูหาสื่อการสอนที่ทองการไม่ได้
10. โรงเรียนไม่สามารถจัดงบประมาณสนองความต้องการของครูในด้านการจัดหาสื่อการสอน

ดวง เหมเกตุ (2529 : 119) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาความคิดเห็นในการสอนกลุ่ม
 ประสพการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) ของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่า
 ปัญหาและอุปสรรค ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู คืออุปสรรคการเรียนการสอน มี
 ไม่เพียงพอ

บุชรินทร์ พัทรมชาว (2522 : 67) วิจัยเรื่อง การใช้สื่อการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา
 ของโรงเรียนราษฎร์ ในกรุงเทพมหานคร สรุปผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อการสอน คือปัญหาและอุปสรรค
 เกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน ที่พบมาก คือโรงเรียนมีอุปกรณ์การสอนจำนวนจำกัดไม่เพียงพอกับความต้องการ

วิทยา ชันประเสริฐ (2531 : 87) ได้วิจัยเรื่อง ความต้องการกรณีพิเศษการสอนศิลปศึกษา
 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จากการวิจัยพบว่า ครูศิลปศึกษามีความ
 ต้องการค่านสื่อและอุปกรณ์อยู่ในระดับมาก

วิบูล จันทรัมย์ (2531 : 81) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการจัดการเรียนการสอนของ
 ครูศิลปศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์การสอน คือขาดแคลนอุปกรณ์
 การสอน ห้าข้อได้ยาก มีราคาแพง ไม่มีจำหน่ายในท้องถิ่น อุปกรณ์ไม่เพียงพอ หรืออุปกรณ์ที่มีอยู่
 ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา

จะพบได้ว่า วัสดุอุปกรณ์การสอนมีมากมายหลายอย่างและมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน
 ศิลปศึกษาเป็นอย่างมาก แต่ปัญหาสำคัญคือ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ไม่เพียงพอ หรือขาดวัสดุอุปกรณ์เรียน
 การสอน และโรงเรียนไม่สามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์ได้พอกับความต้องการ ของครู

การวัดผลประเมินผล

การวัดผลและประเมินผล เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากการเรียนการสอนจากที่หลักสูตร
 บรรลุตามจุดประสงค์นั้น ท้องอาศัยกระบวนการจัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตร (วุฒิ วัฒนสิน.
 2530 : 25)

การวัดผล หมายถึง กระบวนการที่จะทำให้ได้มาซึ่งปริมาณจำนวนหนึ่ง อธิบายความหมายแทน
 ขนาดสมรรถภาพ นามธรรมซึ่งนักเรียนมีอยู่ในตน หรือแทนผลงานที่แต่ละคนแสดงปฏิบัติ ยากต่อการ
 การ เราออกมาเป็นตัวเลขหรือคะแนน

การประเมินผล หมายถึง การเอาข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาจากการวัดผลประเมินค่าหรือทิศทาง
อีกชั้นหนึ่ง ซึ่งต้องอาศัยวิจารณ์ญาณของผู้ประเมิน แล้วสรุปออกมาว่าดีหรือไม่ดี หรือนำคะแนนมาประเมิน
เป็นระดับคะแนน (ชลธ พงษ์สามารถ. 2526 : 108)

การวัดผล ประเมินผล ในระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้น เป็นไปตามระเบียบการวัดผลของ
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานในเทศก กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2
(ม.ป.ป. : 157 - 458) ได้เรียบเรียงสรุปไว้ดังนี้

การประเมินผลการ เรียน

1. หลักการในการประเมินผลการ เรียน ให้ประเมินผลการ เรียนเป็นรายวิชาและให้
สอดคล้องกับจุดประสงค์การ เรียนรูของ แต่ละรายวิชานั้น ๆ

ในหลักสูตรมัธยมศึกษาชั้นไม่ได้กำหนดจุดประสงค์การ เรียนรูของ แต่ละวิชาเอาไว้
จะมีแต่จุดประสงค์ใหญ่ของหลักสูตร จุดประสงค์กลุ่มวิชา จุดประสงค์ของรายวิชา ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่
ของผู้สอนที่จะต้องเขียนจุดประสงค์การ เรียนรูขึ้นเอง โดยยกรวบรวมจุดประสงค์ ทั้งกล่าวแล้วข้างตน
ออกมาเป็นจุดประสงค์การ เรียนรูให้ชัดเจน เพื่อใช้ในการ เรียนการสอนและการประเมินผล ในกรณีที่
หลักสูตร ไม่ได้แบ่งจุดประสงค์ในแต่ละวิชาให้แยกจากกัน ก็เป็นหน้าที่ของผู้สอนจะต้องแบ่งจุดประสงค์
แต่ละวิชาให้ชัดเจน โดยเรียงลำดับของจุดประสงค์ดังนี้ จุดประสงค์ของหลักสูตร จุดประสงค์กลุ่มวิชา
จุดประสงค์รายวิชา และจุดประสงค์การ เรียนรูของวิชา

2. รูปแบบการประเมินผลเพื่อตัดสินและการ เรียน การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการ เรียน
แบ่งการประเมินออกดังนี้

2.1 การประเมินผลระหว่างภาคเรียน (Summative Evaluation)

2.1.1 จำนวนครั้งของการประเมินผลรวม

กำหนดไว้ ควรประเมิน 3 ครั้ง แต่ต้องไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง

2.1.2 การประเมินผลรวมแต่ละครั้ง ให้ประเมินที่จุดประสงค์ปลายทางหรือ

จุดประสงค์สำคัญในช่วงระยะเวลาที่นักเรียนเรียนวิชาแล้ว ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้คือ การแบ่งตาม
รายวิชา ที่จะประเมินรวมแต่ละครั้ง การเลือกจุดประสงค์มาประเมินผลรวมแต่ละครั้ง และการใช้
เครื่องมือวัดตามจุดประสงค์ในการประเมินผลแต่ละครั้ง

2.1.3 การประเมินแต่ละครั้งให้เก็บเป็นคะแนนดิบ

2.1.4 การกำหนดสัดส่วนของคะแนนเต็มของการประเมินผลรวมแต่ละครั้ง จะแบ่งคะแนนเท่ากันหรือต่างกันให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้สอนว่าจะแบ่งเท่ากันหรือต่างกัน

2.1.5 ในกรณีที่กำหนดสัดส่วนของคะแนนเก็บระหว่างภาคการสอบ 3 ครั้ง ในการสอบแต่ละครั้งควร จะออกข้อสอบให้ตรงตามจุดประสงค์และมีจำนวนมากพอสรุปได้ว่านักเรียน มีความรู้ตามจุดประสงค์

2.1.6 ในกรณีที่เมื่อประเมินผลรวมแต่ละครั้งแล้วนักเรียนได้คะแนนต่ำกว่า ครั้งหนึ่งของคะแนนเก็บในครั้งนั้น ให้มีการสอนซ่อมเสริมและสอนแก้ตัวใหม่ และผลการสอบแก้ตัวใหม่ ให้ได้คะแนนไม่เกินครึ่งของคะแนนเก็บในครั้งนั้น

2.1.7 ในการประเมินผลรวมแต่ละครั้ง ถ้าหากนักเรียนไม่ได้เข้าสอนให้ได้ "ร" ไว้ก่อน แล้วจึงดำเนินการนัดหมายเพื่อสอบต่อไป

2.2 การประเมินผลปลายภาคเรียน ให้ประเมินจุดประสงค์ที่สำคัญหรือจุดประสงค์ ปลายทาง โดยให้ครอบคลุมทั้งรายวิชาแล้วเก็บเป็นคะแนนดิบไว้

2.3 การตัดสินผลการเรียน ให้นำคะแนนที่เก็บไว้ทั้งของระหว่างภาคและปลายภาค มารวมกันแล้วหาระดับผลการเรียนดังนี้

ได้ 80 - 100 คะแนน ไตรระดับผลการเรียน 4

ได้ 70 - 79 คะแนน ไตรระดับผลการเรียน 3

ได้ 60 - 69 คะแนน ไตรระดับผลการเรียน 2

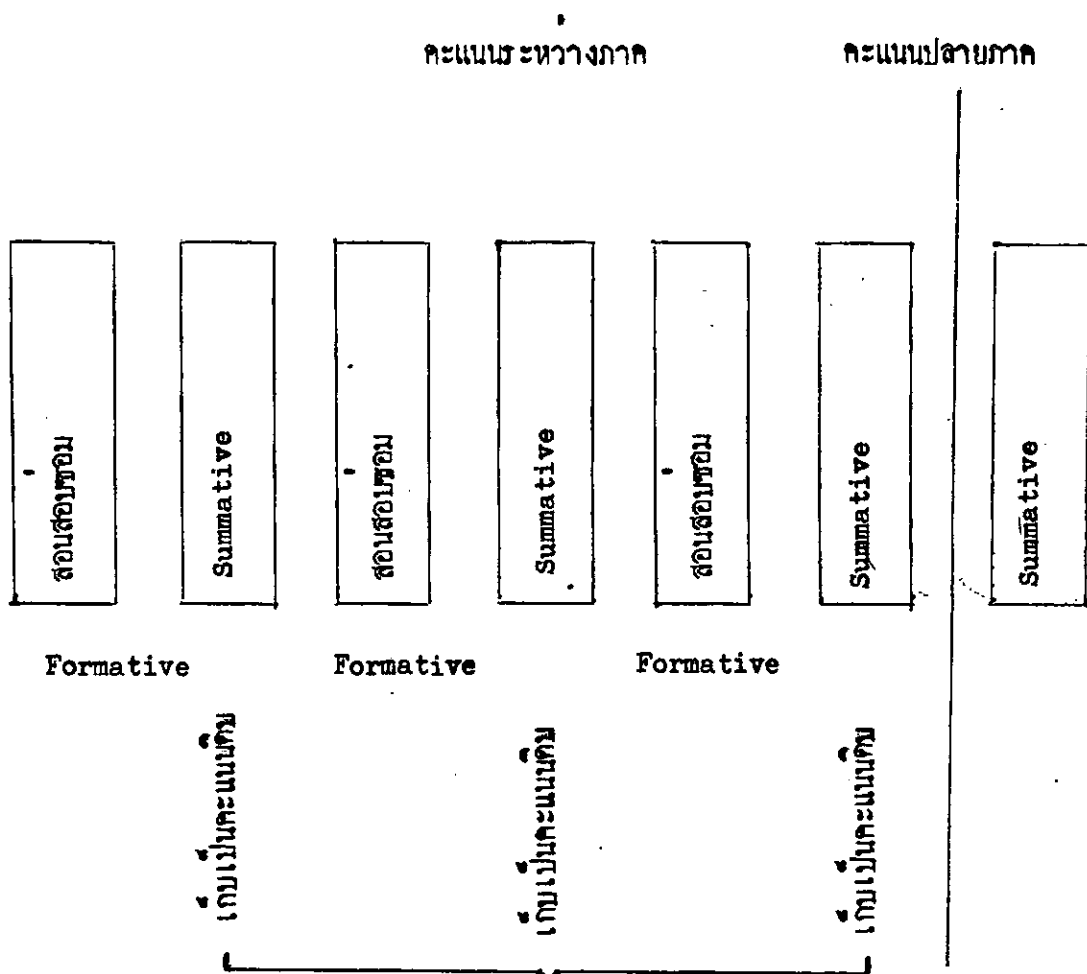
ได้ 50 - 59 คะแนน ไตรระดับผลการเรียน 1

ได้ 0 - 49 คะแนน ไตรระดับผลการเรียน 0

การหาระดับผลการเรียน ควรจะให้ตามช่วงคะแนนดังกล่าวนี้ ไม่ควรปรับเปลี่ยนแปลง

เป็นอย่างอื่น

รูปแบบการประเมินผลแต่ละวิชา

ในกรณีที่ใดคะแนนต่ำกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม ให้สอบซ่อมเสริมแล้วสอบแก้ตัวใหม่ ใต้ใดคะแนนไม่เกินครึ่ง

การวัดผลและประเมินผลในวิชาศิลปศึกษา มีลักษณะการประเมินผลที่แตกต่างไปจากวิชาอื่น ๆ ตามธรรมชาติของวิชา เพราะวิชานี้มองค่านิยมในเชิงคุณค่ามุ่งส่งเสริมความเป็นมนุษย์ การวัดผลและประเมินผลควรมีลักษณะยืดหยุ่นได้ (อารี สุทธิพันธุ์, 2527 : 145) สิ่งที่ควรคำนึงถึงคือพัฒนาการแห่งประสบการณ์ของแต่ละคน จึงควรหมั่นสังเกตผลงานและตัวนักเรียน ซึ่งจะสามารถประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง (กรมสามัญศึกษา, 2520 : 70)

การวัดพัฒนาการของเด็กนั้น ขอ พงษ์สามารถ (2526 : 111 - 112) วิรุณ กิ่งเจริญ (2526 : 49 - 52) และวิวัฒน์ พิชญ์ไพบูลย์ (2529 : 131 - 136) มีความเห็นสอดคล้องกัน อาจจะตองคำนึงถึงด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. พัฒนาการทางด้านอารมณ์
2. พัฒนาการทางด้านสติปัญญา
3. พัฒนาการทางด้านร่างกาย
4. พัฒนาการทางด้านกรับรู้
5. พัฒนาการทางด้านสังคม
6. พัฒนาการทางด้านสุนทรีย์ภาพ
7. พัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์

ในการวัดผลมักจะมีวัดตามจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการวัดผล 3 ประการ คือวัดผลทางด้านความรู้ ความทักษะ และด้านทัศนคติ หรือความรู้สึก (อารี สุทธิพันธุ์, 2522 : 49)

อารี สุทธิพันธุ์ (2515 : 185) ได้กล่าวถึงหลักเบื้องต้นในการพัฒนาการวัดผลวิชา ศิลปศึกษา คือควร สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกิจกรรมที่วางไว้ ควร วัดความเจริญงอกงามและพัฒนาการ ของนักเรียนทุกคน ควร เน้นถึงความร่วมมือของนักเรียนที่ เกี่ยวข้องกับกระบวนการ เรียนรู้ ควรมีเครื่องมือ สามารถแยกความ เจริญของนักเรียนได้ ควร เน้นการทำงานเป็นหมู่คณะ

เกณฑ์การประเมินผลวิชาทางศิลปะนั้น ขอ พงษ์สามารถ (2526 : 110 - 111) ได้เสนอข้อควรพิจารณาไว้ดังนี้

1. ทักษะในการใช้วัสดุ
2. ความรู้ทางด้านศิลปะ
3. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
4. อุบิสัยในการทำงาน
5. ทัศนคติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลวิชาศิลปศึกษา ขอ พงษ์สามารถ (2526 : 113 - 114) รวบรวมไว้ดังนี้

1. แบบทดสอบ
2. การสังเกต
3. การสัมภาษณ์
4. แบบสอบถาม
5. การตรวจผลงาน

ก่อนที่จะให้คะแนนผลงานศิลปะ ควรจะต้องดำเนินการจัดอันดับคุณภาพของผลงานตามหลัก การประเมินตามวิธีการจัดอันดับของ ชาวาล แพร์ทกุล (2529 : 347 - 374) ดังนี้ พิจารณา จัดอันดับคุณภาพของผลงานโดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มที่มีคุณภาพดี กลุ่มที่มีคุณภาพปานกลาง และกลุ่มที่มีคุณภาพต่ำ โดยนำกลุ่มที่มีคุณภาพดีมาพิจารณาจัด เรียงอันดับจากดีที่สุด ไปตามลำดับ แล้วนำ กลุ่มที่มีคุณภาพปานกลางมาเรียงลำดับจากดีไปหาที่ต่ำสุดของกลุ่ม และนำกลุ่มที่มีคุณภาพต่ำมาจัดอันดับ เช่นเดียวกัน ก็จะได้อันดับของผลงานที่มีกลุ่มสูงสุด กลุ่มปานกลาง และกลุ่มต่ำ เรียงอันดับกันทั้งหมด แล้วจึงพิจารณากำหนดเป็นคะแนนและระดับคะแนนต่อไป และสิ่งที่ควรคำนึงคือ พิจารณาการแห่ง ประสบการณ์ของแต่ละคน จึงควรเพิ่มสังเกตผลงานและตัวนักเรียน ซึ่งจะเป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ การของผู้เรียนอย่างแท้จริง (กรมวิชาการ, 2520 : 70) แต่หาขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลอย่างแท้จริง จะเกิดความไม่มั่นใจและไม่สามารถใช้การวัดผลให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ เรียนการสอนได้เท่าที่ควร (ประไพพรพรพ โภคัยสุนทร, 2528 : 16 - 18)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลประเมินผล

สมาน บุญสอน (2524 : 126 - 131) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 1 กลุ่มตัวอย่างได้จากผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาและครูสอนจาก หมวดวิชา ความคิดเห็นในหมวดศึกษาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผล พบว่า วิธีวัดผลใช้วิธีสอบภาค ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือ การสังเกตและการตรวจผลงาน

สุมาลี จันทร์ชโล (2520 : 64 - 66) ได้ดำเนินการทำวิจัยเรื่องการศึกษาติดตามผลการปฏิบัติ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีข้อสรุปได้ว่า

1. ครูส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผล การเรียนก่อนข้างน้อย
2. ครูใฝ่ปฏิบัติกาประเมินผล การเรียนถูกต้องตามระเบียบการประเมินผล การเรียน

ตามหลักสูตรใหม่ (พุทธศักราช 2521) ในระดับปานกลาง

3. ครูมีปัญหาที่สำคัญในการประเมินผลตามระเบียบในเรื่องคู่มือการประเมินผลไม่เพียงพอ ขาดความรู้ เรื่องระเบียบการประเมินผล ตามที่กระทรวงกำหนด ขาดบุคคลที่จะให้คำปรึกษา ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการ เขียนข้อสอบที่ดีและเหมาะสม ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธี เขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการ วัดและประเมินผล และขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการประเมินผล ก่อนเรียน

กนกรัตน์ ชาตภูวาม (2524 : 137 - 138) ได้ทำการวิจัยศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9 พบปัญหาที่เกี่ยวกับคานการประเมินผลดังนี้ คานการประเมินผล ปัญหาคือ ครูไม่เข้าใจวิธีการประเมินผล และนักเรียนไม่สนใจสอบแก้ตัว

การวัดผลประเมินผลทางศิลปศึกษานั้น นอกจากจะวัดผลตามหลักการวัดผลของกรมวิชาการแล้วยังต้องวัดคานพัฒนาการคานต่าง ๆ เฉพาะบุคคลอีกด้วย และครูส่วนมากยังไม่เข้าใจระเบียบการประเมินผล เอกสารการวัดผลไม่เพียงพอและขาดบุคคลที่จะให้คำปรึกษา

การเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของครู

ครูสอนศิลปศึกษาควรเป็นคนที่มีความสามารถในการสอนและการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ผลงานจะเป็นที่ยอมรับและประทับใจ เพราะครูศิลปศึกษามักได้รับมอบหมายงานจากผู้บริหาร ซึ่งถ้าเสนอ ดังนั้นครูสอนศิลปศึกษาต้องไม่เป็นผู้อยู่เฉย ท่องกระตือรือร้นในการหาความรู้เพิ่มเติมหาทางกว้างทันสมัย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค ขอมรับศิลปวิทยาการใหม่ ๆ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี (ชโล พงษ์สามารถ, 2526 : 90) และประสงค์ พวงคอกไม้ (ม.ป.ป. : 9) กล่าวถึงครูศิลปศึกษาไว้ว่า ครูศิลปศึกษาควรปรับปรุงความรู้ของตนด้วยการศึกษาค้นคว้าความรู้ฉบับไวทนาการ เคลื่อนไหวทางวิชาการ ติดตามความเคลื่อนไหวชาวที่เกี่ยวกับศิลปะทุกคานหา โอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูในสายวิชาอื่นบ้าง

ซักถามเสนอความคิดเห็น แลกเปลี่ยนปรึกษาข้อปัญหาเกี่ยวกับศึกษานิเทศก์ หรือผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับปรับปรุง
วิทยฐานะ ครูศิลปศึกษาควรได้รับโอกาสที่จะเข้าร่วมการอบรม ประชุม สัมมนาทางวิชาการ หรือศึกษาต่อบาง
สิ่งที่ครูศิลปศึกษาต้องการในการ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ วิชาชีพ วิชาชีพใหญ่ (2528 : 10)
ไ้รวบรวมความต้องการของครูศิลปศึกษาไว้ดังนี้

1. ครูส่วนมากต้องการให้หน่วยงาน กระทรวงศึกษาธิการ หรือสถาบันทางศิลปะจัดทำ เอกสาร คู่มือ และสื่อการสอน ที่จะช่วยให้การเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาเป็นไปตามจุดหมายของ หลักสูตร
2. ครูส่วนใหญ่ต้องการอบรมเพิ่มพูนความรู้ และการฝึกทักษะ ประสบการณ์ในคำศิลปะ แขนงต่าง ๆ
3. ครูส่วนใหญ่ต้องการให้ผู้บริหาร เข้าใจ เห็นใจ สนับสนุนการจัดการ เรียนการสอนอย่าง จริงจัง จริงใจ ในเรื่องงบประมาณ จัดซื้อวัสดุ และห้องปฏิบัติการทางศิลปะ โดยเฉพาะ
4. ครูส่วนใหญ่ต้องการที่จะได้รับการ อบรมเพิ่มพูนในคำนวนิสอนศิลปศึกษา โดยเฉพาะ กระบวนการทางความคิดสร้างสรรค์ การวัดผล การประเมินผล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของครู

รายงานการวิจัยของ ไพโรจน์ รุจิระวิจักขณ์ (2529 : 89) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษา ความรู้และ เจตคติต่อศิลปศึกษาของครูสอนศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มี ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของครูศิลปศึกษา ดังนี้

ครูศิลปศึกษาควร จะระลึกถึงคำนี้ถึงหรือตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองอยู่เสมอและ ควรถือเป็นหน้าที่อย่างจริงจังที่จะต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา เพื่อจะได้นำเอาความรู้ ทาง ทั่วไปไปประโยชน์ในการ จัดกระบวนการ เรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา เพื่อให้เด็กเรียมมีความรู้ กว้างขวางและได้รับประโยชน์มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยครูควรปฏิบัติตนดังนี้

1. ติดตามข่าวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับวงการ ศิลปะและศิลปศึกษาจากสื่อมวลชน

2. ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากหลักสูตร แผนการสอนหรือเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนศิลปศึกษา ให้เข้าใจโดยแจ่มชัดในหลักการ ความมุ่งหมาย เนื้อหาและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับศิลปศึกษา

3. หาโอกาสเข้าร่วมประชุมทางวิชาการ สัมมนา อบรมปฏิบัติกรต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ให้มากยิ่งขึ้น

4. ให้ความสำคัญแก่วิชาศิลปศึกษาให้เท่าเทียมกับวิชาอื่น ๆ

บุญนำ นวลละออง (2527 : 85) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาสังคมศึกษา ของครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 3 ประชากรกลุ่มตัวอย่างคือครูสอนสังคมศึกษา ในเขตการศึกษา 3 แยกตามขนาดของโรงเรียน มีผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของครูสรุปได้ดังนี้ ครูมีความต้องการให้มีการฝึกอบรมหรือการนิเทศการศึกษาในระดับมาก คือเรื่องหลักสูตรความรู้ในเนื้อหาวิชาใหม่ วิธีสอนและเทคนิคการสอน การวัดผลและประเมินผล การเตรียมการสอน การปรับปรุงวิธีการสอน การสอนซ่อมเสริม การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้อย่างวิชา การใช้และการซ่อมอุปกรณ์การสอน และความรู้เกี่ยวกับแหล่งวิทยาการในชุมชน

ครูศิลปศึกษา ควรจะต้องติดตามความเคลื่อนไหวทางคานศิลป์ตลอดเวลา ทันเหตุการณ์ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของศิลปะ ครูต้องการ เข้าประชุม สัมมนา ปฏิบัติกร เพิ่มพูนความรู้ ทั้งทางคานการศึกษาและคานศิลป์ ทุก ๆ ปี

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่จะศึกษาคือ ครูผู้สอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 12 ซึ่งมี 7 จังหวัดคือ จังหวัดจันทบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดตราด จังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดระยอง มีโรงเรียนมัธยมศึกษา 124 โรงเรียน มีครูสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา จำนวน 157 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 12 ปีการศึกษา 2531 โดยสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีวิธีการสุ่มดังนี้

1. แยกครูตามวุฒิออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 ประเภทครูที่มีวุฒิทางศิลปศึกษา โดยตรง ทั้งระดับก่อนปริญญาตรีและระดับปริญญาตรี มีครูสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา จำนวน 102 คน

1.2 ประเภทครูที่มีวุฒิแบบผสม มีครูสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา จำนวน 55 คน

2. เมื่อแยกครูออกตามวุฒิเป็น 2 ประเภทแล้ว ใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีเขียนรายชื่อแต่ละกลุ่ม แล้วจับฉลาก ใช้อัตราส่วน 2 ใน 3 จะได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1 กลุ่มครูผู้สอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา ที่มีวุฒิทางศิลปศึกษาโดยตรง จำนวน 102 คน สุ่มได้ 68 คน

2.2 กลุ่มครูผู้สอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาที่มีวุฒิแบบผสม จำนวน 55 คน สุ่มได้ 37 คน

รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม จำนวน 105 คน ดังตาราง

ตาราง 1 แสดงประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประเภทของครูแยกตามวุฒิ	ประชากร /คน	กลุ่มตัวอย่าง/คน
ครูที่มีวุฒิต่างศัลศึกษาโดยตรง	102	68
ครูที่มีวุฒิแบบผสม	55	37
รวม	157	105

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามทั้งปลายเปิดและปลายปิด มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรที่คนศัลศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ศึกษาวิธีการสอนแบบต่าง ๆ วัสดุอุปกรณ์และการวัดผลประเมินผล ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ประมวลความรู้จากการศึกษาคนควาเอกสารข้อมูลต่าง ๆ มาสร้างแบบสอบถามแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมา 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามทั่ว ๆ ไป

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการสอนวิชาที่คนศัลศึกษา เป็นลักษณะแบบสอบถาม

มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ให้คะแนนเป็น 5 ระดับ ตามแบบของ ลิเคิร์ท (Likert)

แบ่งเป็นคานต่าง ๆ ดังนี้

1. การใช้หลักสูตรที่คนศัลศึกษา พุทธศักราช 2521 ✓

2. วิธีสอน

3. วัสดุสื่อและอุปกรณ์การสอน

4. การวัดผลและประเมินผล

5. การเพิ่มทุนความรู้และประสบการณ์ของครู ศัลศึกษา

ในตอนสุดท้ายของแต่ละหัวข้อจะมีแบบสอบถามปลายเปิดไว้ด้วย

3. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 การหาความเที่ยงตรง (Validity) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ในผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.2 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามที่ไปปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับครูสอนศิษย์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 25 คน จากนั้นนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบแอลฟา (α -Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .9768

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ทำการวิจัยส่งแบบสอบถามระบุวันเวลา ที่ส่งแบบสอบถามในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2531 ได้รับข้อมูลกลับมา 100 %

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับข้อมูลกลับคืนมาครบแล้ว ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับโรงเรียนและตัวครูสอนทัศนศึกษา โดยหาความถี่ของคำตอบเกี่ยวกับวุฒิ แล้วเปลี่ยนคะแนนความถี่เป็นคะแนนร้อยละของคำตอบแบบสอบถาม

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่าเกี่ยวกับความถี่ของกิจกรรมต่าง ๆ กำหนดคะแนนความถี่ของกิจกรรมดังนี้

ถี่ของกิจกรรมมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ 5
ถี่ของกิจกรรมมาก	มีค่าเท่ากับ 4
ถี่ของกิจกรรมปานกลาง	มีค่าเท่ากับ 3
ถี่ของกิจกรรมน้อย	มีค่าเท่ากับ 2
ถี่ของกิจกรรมน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ 1

การวิเคราะห์ค่าตามเป็นรายชื่อในแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยการหาค่าเฉลี่ยรายข้อ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	ถือว่า	ต้องการมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	ถือว่า	ต้องการปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	ถือว่า	ต้องการน้อย
ค่าเฉลี่ย 0.50 - 1.49	ถือว่า	ต้องการน้อยที่สุด

(หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อให้เห็นลักษณะการกระจายของข้อมูลให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

แบบสอบถามตอนที่ 2 คือความต้องการในทางต่าง ๆ ของครูที่คนศิลปศึกษา จัดกระทำ

โดยการเปรียบเทียบความต้องการกรณีทัศนคติของครู

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ใช้การอยละเพื่อเปรียบเทียบความถี่ของข้อมูลต่าง ๆ

2. ค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ของแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งอยู่ในลักษณะ

มาตราส่วนประมาณค่า โดยใช้สูตร (Guilford. 1965 : 44)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

3. หาค่าความแปรปรวน (Variance) เพื่อการกระจายของคะแนนในแต่ละข้อของแบบสอบถามที่อยู่ในลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า โดยใช้สูตร (Ferguson. 1966 : 62)

$$s^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ s^2 แทน ความแปรปรวน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทุกตัวแล้วยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

4. วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร Coefficient ของครอนบาค (Cronbach) (อนันต์ ศรีโสภณ, 2521 : 265)

$$r = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ r แทน ค่าความเชื่อมั่น
 n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 s_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 s_t^2 แทน ความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งหมด

5. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (Ferguson, 1971 : 62)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)^2}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทุกตัวยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

6. เปรียบเทียบความแตกต่างของวิธีการศึกษาของครู 2 แบบ โดยใช้สูตร (ฉนวน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2522 : 96 - 99)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left[\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2} \right]}{\left[\frac{s_1^2}{n_1} \right]^2 + \left[\frac{s_2^2}{n_2} \right]^2} = \frac{1}{\frac{1}{n_1-1} + \frac{1}{n_2-1}}$$

เมื่อ	t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา
	$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	S_1^2, S_2^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	n_1, n_2	แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องการศึกษาความต้องการในการ
นิเทศการสอน วิชาทัศนศิลป์ศึกษาของครูสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แบ่งออกเป็น
4 ตอน ดังนี้

1. รายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามทั่วไป
2. แสดงความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาในแต่ละด้าน แยกเป็น
ด้าน ๆ และรวมทุกด้าน
3. เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาของครูสอนวิชา
ทัศนศิลป์ศึกษา ที่มีวิชาแตกต่างกัน

4. ประมวลผลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละด้าน
เพื่อสะดวกในการ เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ ดังนี้

- N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
- $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน
- t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา
- df แทน ระดับความเป็นอิสระ
- s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

รายละเอียดของครูตอบแบบสอบถาม

จากผลการวิจัย มีรายละเอียดของครูศิลป์ศึกษา ที่สอนทัศนศิลป์ศึกษา ตามตาราง ดังนี้

ตาราง 2 ครูทัศนศิลป์ศึกษานูตอบแบบสอบถามจำแนกตามวุฒิ

วุฒิ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ครูที่ม่วฒิสถปศษษาสายตรง	68	64.80
2. ครูที่ม่วฒิต่างศษปศษษาแบบวม่วฒิสถ	37	35.20
	105	100

จากตาราง 2 ปรากฏว่า จำนวนครูศษปศษษาทั้งหมด 105 คน เป็นครูที่ม่วฒิสถปศษษาสายตรง จำนวน 68 คน หรือ 64.80 % และเป็นครูที่ม่วฒิต่างศษปศษษาแบบวม่วฒิสถ จำนวน 37 คน หรือ 35.20 %

ความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาในแต่ละชั้น แยกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

ตาราง 3 แสดงความต้องการในการนิเทศการสอนชั้นการใช้หลักสูตรทัศนศิลป์ศึกษา พุทธศักราช 2521

ร.ที่	งานการใช้หลักสูตรวิชาทัศนศิลป์ศึกษา พุทธศักราช 2521	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย	ลำดับที่
1	ต้องการคำอธิบายชี้แจง วิเคราะห์จุดประสงค์ของ หลักสูตรวิชาทัศนศิลป์ศึกษา	3.88	.97	มาก	18
2	ต้องการคำอธิบายจุดประสงค์รายวิชาของ หมวดวิชาทัศนศิลป์ศึกษา	3.71	1.01	มาก	23
3	ต้องการคำอธิบายวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา เฉพาะแต่ละรายวิชามาเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้	3.77	1.03	มาก	22
4	ต้องการคำแนะนำชี้แจงวิธีการเขียนจุดประสงค์ การเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา	3.58	1.00	มาก	26
5	ต้องการคำแนะนำวิธีการวิเคราะห์จุดประสงค์ นำทางในแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้	3.70	.90	มาก	24
6	ต้องการคำแนะนำวิธีวิเคราะห์จุดประสงค์เป็น สมรรถภาพ	3.70	.89	มาก	25
7	ต้องการคำแนะนำเรื่องการจัดทำแผนการสอนให้ เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	3.80	1.04	มาก	21
8	ต้องการคำแนะนำในการปรับปรุงการใช้หลักสูตร ให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น	4.11	.98	มาก	6
9	ต้องการความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา ศ101 ศ 102 ศ205 และ ศ206 ในเรื่องดังนี้				

ตาราง 3 (ต่อ)

พ.ท.	งานการใช้หลักสูตรวิชาทัศนศิลป์ศึกษา พุทธศักราช 2521	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย	ลำดับที่
9.1	การวาดเขียน	3.85	.98	มาก	19
9.2	การปั้นแกะสลัก	3.84	.96	มาก	20
9.3	การพิมพ์ภาพ	3.92	.94	มาก	17
9.4	การสร้างสรรคงานศิลปะ	4.12	.91	มาก	5
9.5	ศิลปะพื้นบ้าน	4.07	.88	มาก	8
9.6	ศิลปะไทย	3.93	.53	มาก	14
9.7	ศิลปะสากล	3.94	.92	มาก	13
9.8	องค์ประกอบศิลป์	4.04	.92	มาก	10
9.9	การออกแบบ	4.07	.89	มาก	9
9.10	นิทรรศการทางศิลปะ	4.00	.85	มาก	11
9.11	ศิลปวิจารณ์	3.92	.92	มาก	16
10	ทองการคำแนะนำในการจัดเนื้อหาวิชาให้ สอดคล้องกับวัยและความพร้อมของนักเรียน	3.93	.89	มาก	15
11	ทองการคำแนะนำในการจัดเนื้อหาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	4.08	.93	มาก	7
12	ทองการคำแนะนำในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้เหมาะสมใจและสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู	4.13	.84	มาก	4
13	ทองการคำแนะนำในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร	3.99	.83	มาก	12

ตาราง 3 (ต่อ)

ร.ที่	ขบวนการไขหลักสูตรวิชาทัศนศิลป์ศึกษา พุทธศักราช 2521	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย	ลำดับที่
14	ต้องการคำแนะนำในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	4.19	.88	มาก	1
15	ต้องการคำแนะนำในการจัดกิจกรรมทัศนศิลป์ศึกษา ให้นักเรียนมีอิสระในการทำงาน	4.15	.84	มาก	3
16	ต้องการคำแนะนำวิธีส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออก ทางทัศนศิลป์ ตามความรู้สึกรักนึกถึงของตนเอง	4.19	.81	มาก	2

จากตาราง 3 ปรากฏว่า ครูผู้สอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาต้องการนิเทศการสอนด้านการไข
หลักสูตรวิชาทัศนศิลป์ศึกษา พุทธศักราช 2521 ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ

1. ต้องการคำแนะนำในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น
2. วิธีส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกทางทัศนศิลป์ ตามความรู้สึกรักนึกถึงของตนเอง
3. คำแนะนำในการจัดกิจกรรมทัศนศิลป์ศึกษาให้นักเรียนมีอิสระในการทำงาน
4. คำแนะนำในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจและสอดคล้องกับจุดประสงค์
การเรียนรู้
5. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาการสร้างสร้งงานศิลปะ
6. คำแนะนำในการปรับปรุงการไขหลักสูตรให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น
7. คำแนะนำในการจัดเนื้อหาวิชาทัศนศิลป์ศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น
8. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาศิลปะพื้นฐาน
9. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาการออกแบบ

10. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของศิลป ะกอบศิลป์
11. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของนิทรรศการทางศิลปะ
12. คำแนะนำในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร
13. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของศิลปะสากล
14. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของศิลปะไทย
15. คำแนะนำในการจัดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับวัยและความพร้อมของนักเรียน
16. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของศิลปวิจารณ์
17. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาการพิมพ์ภาพ
18. คำชี้แจงวิเคราะห์จุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาทัศนศิลป์ศึกษา
19. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาการวาดเขียน
20. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาการปั้นแกะสลัก
21. คำแนะนำเรื่องการจัดทำแผนการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์
การเรียนรู้
22. คำอธิบายวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชาเฉพาะแต่ละรายวิชามาเป็นจุดประสงค์
การเรียนรู้
23. คำอธิบายจุดประสงค์รายวิชาของหมวดวิชาทัศนศิลป์ศึกษา
24. คำแนะนำวิธีการวิเคราะห์จุดประสงค์นำทางในแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้
25. คำแนะนำวิธีวิเคราะห์จุดประสงค์เป็นสมรรถภาพ
26. คำแนะนำชี้แจงวิธีการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา

ตาราง 4 แสดงความต้องการในการนิเทศการสอนด้านวิธีสอน

ที่	ด้านวิธีสอน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
1	ต้องการคำแนะนำในการเตรียมการสอนวิชาทัศนศึกษา	3.57	.91	มาก	16
2	ต้องการคำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีสอนต่อไปนี้เพียงใด				
2.1	การสอนแบบบรรยาย	3.18	.93	ปานกลาง	19
2.2	การสอนแบบสาธิต	3.61	1.00	มาก	15
2.3	การสอนแบบกลุ่มทำงาน	3.67	.86	มาก	14
2.4	การสอนแบบอภิปราย	3.26	.96	ปานกลาง	18
2.5	การสอนแบบระดมความคิด	3.79	.90	มาก	10
2.6	การสอนแบบทดสอบ	3.69	.45	มาก	12
2.7	การสอนแบบสืบสวนสอบสวน	3.44	.98	ปานกลาง	17
2.8	การศึกษานอกสถานที่	3.69	1.05	มาก	13
3	ต้องการเสนอแนะแนวทางในการปลูกฝังความมีวินัยในการปฏิบัติงาน	3.85	.87	มาก	8
4	ต้องการเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในความงามของผลงานทางศิลปะ	4.08	.92	มาก	3
5	ต้องการเสนอแนะแนวทางในการสร้างแรงจูงใจและการเสริมแรงแก่ผู้เรียน	3.98	.90	มาก	4
6	ต้องการเสนอแนะแนวทางให้นักเรียนนำศิลปะไปใช้ในชีวิตประจำวัน การสำรวจตัวเองเพื่อการศึกษาหรือเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ	4.10	.94	มาก	2

ตาราง 4 (ต่อ)

ที่	คำวิจารณ์	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
7	ต้องการคำแนะนำในการเขียนแผนการสอน	3.58	1.04	มาก	15
8	ต้องการคำแนะนำการจัดบรรยากาศส่งเสริม การเรียนการสอน	3.83	.91	มาก	9
9	ต้องการคำแนะนำให้นักเรียนรู้จักวิธีการแก้ปัญหา	3.87	.68	มาก	6
10	ต้องการคำแนะนำส่งเสริมให้นักเรียนได้ วิพากษ์วิจารณ์ผลงานศิลปะของตนเองและของเพื่อน	3.90	.85	มาก	5
11	ต้องการคำแนะนำเรื่องการวิจารณ์งานศิลปะของ นักเรียน	3.76	.95	มาก	11
12	ต้องการคำแนะนำการสอนทัศนศิลป์ศึกษาให้สัมพันธ์ กับวิชาอื่น ๆ	3.86	.85	มาก	7
13	ต้องการคำแนะนำเพื่อส่งเสริมเด็กที่มีความ สามารถพิเศษ	4.14	.85	มาก	1

จากตาราง 4 ปรากฏว่าครูสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา มีความต้องการการนิเทศการสอน
คำวิจารณ์ในระดั้มาก เรียงตามลำดับดังนี้

1. คำแนะนำเพื่อส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ
2. ต้องการเสนอแนะแนวทางให้นักเรียนนำศิลปะไปใช้ในชีวิตประจำวัน
3. การสำรวจตัวเองเพื่อการศึกษาหรือเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ
4. ต้องการเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในความงามของ

ผลงานทางศิลปะ

5. ท้องการ เสนอแนะแนวทางในการ สร้างแรงจูงใจและการ เสริมแรงแก่ผู้เรียน
6. ท้องการ คำแนะนำส่งเสริมให้นักเรียนใ้คว้พากษ์วิจารณ์ผลงานศิลปะของตนเอง และของเพื่อน
7. ท้องการ คำแนะนำให้นักเรียนรู้จักวิธีการแก้ปัญหา
8. ท้องการ คำแนะนำการ สอนทัศนศิลป์ศึกษาให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ
9. ท้องการ เสนอแนะแนวทางในการปลุกฝึ้งความมีวินัยในการปฏิบัติงาน
10. ท้องการ คำแนะนำการ จัดสรร ทรัพยากร ส่งเสริมการ เรียนการสอน
11. ท้องการ คำแนะนำ เกี่ยวกับการ สอนแบบ ระดมพลังสมอง
12. ท้องการ คำแนะนำ เรื่องการ วิจารณ์งานศิลปะของนักเรียน ท้องการ คำแนะนำ เรื่อง การสอนแบบทดลอง
13. ท้องการ คำแนะนำ เรื่องการ ศึกษานอกสถานที่
14. ท้องการ คำแนะนำ เรื่องการ สอนแบบกลุ่มทำงาน
15. ท้องการ คำแนะนำ ในการ เขียนแผนการสอน
16. ท้องการ คำแนะนำ ในการ เตรียมการ สอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา

ตาราง 5 แสดงความท้องการในการนิเทศการสอนค่านวิศุค สื่อ และอุปกรณ์การสอน

ที่	ค่านวิศุค สื่อ และอุปกรณ์การสอน	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
1	ท้องการ คำแนะนำเกี่ยวกับประโยชน์ของการใช้สื่อการสอน	3.60	.97	มาก	24
2	ท้องการ คำแนะนำเกี่ยวกับหลักการใช้สื่อการสอน	3.62	.87	มาก	22
3	ท้องการ คำแนะนำวิธีเลือกใช้สื่อประกอบการสอนให้เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียน เนื้อหา และกิจกรรม	3.71	.94	มาก	21

ตาราง 5 (ต่อ)

ที่	ด้านวัสดุ สื่อ และอุปกรณ์การสอน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
4	ต้องการคำแนะนำการผลิตและจัดหาสื่อการสอนต่อไปนี้				
	4.1 ของจริง	3.92	1.03	มาก	4
	4.2 ของจำลอง	3.88	1.01	มาก	8
	4.3 รูปภาพ	3.82	1.00	มาก	15
	4.4 แผนภูมิ	3.72	1.01	มาก	20
5	ต้องการคำแนะนำวิธีการผลิตสื่อ และอุปกรณ์การสอนด้วยตนเอง	4.00	.89	มาก	3
6	ต้องการคำแนะนำวิธีเลือกใช้วัสดุจากท้องถิ่นมาผลิตเป็นสื่อและอุปกรณ์การสอน	4.09	.92	มาก	1
7	ต้องการคำแนะนำวิธีการหาวัสดุราคาถูกลงมาผลิตเป็นสื่อและอุปกรณ์การสอน	4.08	.92	มาก	2
8	ต้องการคำแนะนำวิธีการเก็บรักษาสื่อและอุปกรณ์การสอนให้อยู่ในสภาพดี และพร้อมจะใช้ได้ทันทีเมื่อต้องการใช้	3.61	1.00	มาก	23
9	ต้องการคำแนะนำวิธีใช้เครื่องฉายเหล่านี้เพียงใด				
	9.1 เครื่องฉายสไลด์	3.32	1.13	ปานกลาง	28
	9.2 เครื่องฉายวีซีดีโอเทป	3.34	1.28	ปานกลาง	27
	9.3 เครื่องคอมพิวเตอร์	3.46	1.47	ปานกลาง	25
10	ต้องการคำแนะนำชี้แนะในการจัดหาสื่อเพื่อนำมาฉายกับเครื่องฉายต่อไปนี้เพียงใด				

ตาราง 5 (ต่อ)

ที่	คำนำวัสดุ สื่อ และอุปกรณ์การสอน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
10.1	สื่อที่ใช้กับเครื่องฉายสไลด์	3.75	1.20	มาก	18
10.2	สื่อที่ใช้กับเครื่องฉายวิดีโอเทป	3.83	1.21	มาก	14
10.3	สื่อที่ใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์	3.41	1.42	ปานกลาง	26
11	ทองการคำแนะนำในการแก้ปัญหาการขาดแคลนวัสดุประกอบการเรียนการสอน	3.91	1.04	มาก	5
12	ทองการแนะนำการแก้ปัญหาให้นักเรียนขาดวัสดุในการทำกิจกรรมทางศิลปะ ศึกษางาน ๗ ข้อต่อไปนี้เพียงใด				
12.1	งานการวาดเขียน	3.78	1.05	มาก	16
12.2	งานการปั้น - การแกะสลัก	3.77	1.02	มาก	17
12.3	งานการพิมพ์ภาพ	3.84	1.01	มาก	10
12.4	งานการสร้างสร้งงานศิลปะ	3.75	.97	มาก	19
12.5	งานศิลปะพื้นบ้าน	3.87	.93	มาก	9
12.6	งานศิลปะไทย	3.84	.95	มาก	11
12.7	งานศิลปะสากล	3.84	.98	มาก	12
12.8	งานองค์ประกอบศิลป์	3.84	.96	มาก	13
12.9	งานการออกแบบ	3.90	.94	มาก	6
12.10	งานนิทรรศการทางศิลปะ	3.90	.95	มาก	7

จากตาราง 5 ปรากฏว่า ครูผู้สอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษามีความห่วงการในการนิเทศการสอน
 ด้านวัสดุ สื่อและอุปกรณ์การสอน ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้

1. ห่วงการ คำนะนำวิธีเลือกใช้วัสดุจากท้องถิ่นมาผลิตเป็นสื่อและอุปกรณ์การสอน
2. ห่วงการ คำนะนำวิธีการหาวัสดุราคาถูกลงมาผลิตเป็นสื่อและอุปกรณ์การสอน
3. ห่วงการ คำนะนำวิธีการผลิตสื่อและอุปกรณ์การสอนด้วยตนเอง
4. ห่วงการ คำนะนำการผลิตและจัดหาสื่อของจริง
5. ห่วงการ คำนะนำในการแก้ปัญหาการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน
6. ห่วงการ คำนะนำในการแก้ปัญหาเด็กเรียนวิชาทัศนศิลป์ในการทำกิจกรรมทางศิลปะด้านการ

ออกแบบ

7. ห่วงการ คำนะนำในการแก้ปัญหาเด็กเรียนวิชาทัศนศิลป์ในการทำกิจกรรมทางศิลปะด้าน

นิเทศการทางศิลปะ

8. ห่วงการ คำนะนำการผลิตและจัดหาสื่อการสอนของจำลอง
9. ห่วงการ คำนะนำในการแก้ปัญหาเด็กเรียนวิชาทัศนศิลป์ในการทำกิจกรรมทางศิลปะด้าน

ศิลปะพื้นบ้าน

10. ห่วงการ คำนะนำในการแก้ปัญหาเด็กเรียนวิชาทัศนศิลป์ในการทำกิจกรรมทางศิลปะด้าน

การพิมพ์ภาพ

11. ห่วงการ คำนะนำในการแก้ปัญหาเด็กเรียนวิชาทัศนศิลป์ในการทำกิจกรรมทางศิลปะด้าน

ศิลปะไทย

12. ห่วงการ คำนะนำในการแก้ปัญหาเด็กเรียนวิชาทัศนศิลป์ในการทำกิจกรรมทางศิลปะด้าน

ศิลปะสากล

13. ห่วงการ คำนะนำในการแก้ปัญหาเด็กเรียนวิชาทัศนศิลป์ในการทำกิจกรรมทางศิลปะด้าน

องค์ประกอบศิลป์

14. ห่วงการ คำนะนำชี้แนะในการจัดหาสื่อที่ใช้กับเครื่องฉายวีดีโอเทป
15. ห่วงการ คำนะนำวิธีการผลิตสื่อและจัดหาสื่อรูปภาพ

16. ท้องการ คำแนะนำการ แก่ป้อนานักเรียนชาควิสตุในการทำกิจกรรมทางศิลปะ
คานการ วาดเขียน
17. ท้องการ คำแนะนำการ แก่ป้อนานักเรียนชาควิสตุในการทำกิจกรรมทางศิลปะ
คานการ ปั้น - การแกะสลัก
18. ท้องการ คำแนะนำชี้แนะในการ จัดหาสื่อที่ใ้กับเครื่องฉายสไลด์
19. ท้องการ คำแนะนำการ แก่ป้อนานักเรียนชาควิสตุในการทำกิจกรรมทางศิลปะ
คานการ สร้างสรคงานศิลปะ
20. ท้องการ คำแนะนำการ ผลิตและจัดหาสื่อแผนภูมิ
21. ท้องการ คำแนะนำวิธี เลือกใช้สื่อประกอบการ สอนให้เหมาะสมกับจุดประสงค์
การ เรียนรู้ เนื้อหาและกิจกรรม
22. ท้องการ คำแนะนำ เกี่ยวกับหลักการ ใช้สื่อการ สอน
23. ท้องการ คำแนะนำวิธีการ เก็บรักษาสื่อและอุปกรณ์การ สอนให้อยู่ในสภาพดี และ
พร้อมจะใช้ใ้ใ้ทันทีเมื่อต้องการ ใช้
24. ท้องการ คำแนะนำ เกี่ยวกับประโยชน์ของการ ใช้สื่อการ สอน

ตาราง 6 แสดงความท้องการ ในการนิเทศการ สอน คานการ วัตถุประสงค์ประเมินผล

ที่	คานการ วัตถุประสงค์ประเมินผล	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย	อ่ากับที่
1	ท้องการ คำแนะนำวิธีการ วัตถุประสงค์ระหว่างภาคเรียน ของวิชาทัศนศิลป์ศึกษา	3.72	.95	มาก	11
2	ท้องการ คำแนะนำวิธีการ วัตถุประสงค์ประเมินผลราย ภาคเรียน	3.69	.95	มาก	19

ตาราง 6 (ต่อ)

ที่	คำถามการวัดผลประเมินผล	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
3	ต้องการคำแนะนำในการวัดผลภาคทฤษฎี ของวิชาทัศนศิลป์ศึกษา	3.79	1.03	มาก	8
4	ต้องการคำแนะนำวิธีการวัดผลตามกระบวนการ ปฏิบัติงานของนักเรียน	3.87	.98	มาก	4
5	ต้องการคำแนะนำวิธีการวัดผลทางทักษะของ วิชาทัศนศิลป์ศึกษา	3.78	.94	มาก	9
6	ต้องการคำแนะนำการตัดสินผลงานให้เหมาะสม กับคะแนนและความสามารถของนักเรียน	3.82	.98	มาก	7
7	ต้องการคำแนะนำวิธีการวัดผลเชิงปริมาณ	3.70	.89	มาก	12
8	ต้องการคำแนะนำในการวัดผลประเมินผล ด้วยวิธีสังเกต	3.58	.92	มาก	16
9	ต้องการคำแนะนำในการวัดผลทางเจตคติ	3.62	.92	มาก	14
10	ต้องการคำแนะนำในการวัดผลอุปนิสัยในการทำงาน	3.62	.90	มาก	15
11	ต้องการคำแนะนำวิธีการออกข้อสอบตาม จุดประสงค์นำทาง เพื่อสนองจุดประสงค์การเรียนรู้	3.93	.89	มาก	3
12	ต้องการคำแนะนำการวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อให้ เป็นข้อสอบที่วัดความเชื่อมั่นสูง หรือเป็นข้อสอบ มาตรฐาน	4.04	.89	มาก	1
13	ต้องการคำแนะนำเพื่อไม่ให้นักเรียนได้รับ ผลการเรียน "0"	3.74	1.14	มาก	10

ตาราง 6 (ต่อ)

ที่	งานการวิจัยประเมินผล	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
14	ต้องการคำแนะนำเพื่อไม่ให้มักเรียนได้รับผลการเรียนตก "ร"	3.84	1.15	มาก	6
15	ต้องการคำแนะนำในการออกข้อทดสอบพื้นฐานความรู้ก่อนสอน	3.85	.98	มาก	5
16	ต้องการคำแนะนำการใช้การประเมินผลเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน	4.01	.96	มาก	2

จากตาราง 6 ปรากฏว่า ครูสอนวิชาทัศนศึกษา มีความต้องการในการนิเทศงานการวิจัยประเมินผลในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้

1. ต้องการคำแนะนำการวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อให้เป็นข้อสอบที่มีความเชื่อมั่นสูงหรือเป็นข้อสอบมาตรฐาน
2. ต้องการคำแนะนำการใช้การประเมินผลเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน
3. ต้องการคำแนะนำวิธีการออกข้อสอบตามจุดประสงค์นำทาง เพื่อสนองจุดประสงค์การเรียนรู้
4. ต้องการคำแนะนำวิธีการวัดผลตามกระบวนการปฏิบัติงานของนักเรียน
5. ต้องการคำแนะนำในการออกข้อทดสอบพื้นฐานความรู้ก่อนสอน
6. ต้องการคำแนะนำเพื่อไม่ให้มักเรียนได้รับผลการเรียนตก "ร"
7. ต้องการคำแนะนำการคัดเลือกผลงานให้เหมาะสมกับคะแนนและความสามารถของนักเรียน

8. ท้องการ คำแนะนำในการ วิทยภาคทฤษฎีของวิชาทัศนศิลป์ศึกษา
9. ท้องการ คำแนะนำวิธีการ วิทยสทางทักษะของวิชาทัศนศิลป์ศึกษา
10. ท้องการ คำแนะนำวิธีการ วิทยสระหว่างภาคเรียนของวิชาทัศนศิลป์ศึกษา
11. ท้องการ คำแนะนำเพื่อไม่ให้ักเรียนได้รับผลการเรียน "0"
12. ท้องการ คำแนะนำวิธีการ วิทยลเชิงปริมาณ
13. ท้องการ คำแนะนำวิธีการ วิทยลประเมินผลปลายภาคเรียน
14. ท้องการ คำแนะนำในการ วิทยสทางเจตคติ
15. ท้องการ คำแนะนำในการ วิทยลอุปนิสัยในการทำงาน
16. ท้องการ คำแนะนำในการ วิทยลประเมินผลควยวิธีสังเกต

ตาราง 7 แสดงความท้องการในการนิเทศการสอน คำนการ ีเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางทัศนศิลป์

ที่	คำนการ ีเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางทัศนศิลป์	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
1	ท้องการ ีกอบรม เรื่องการ เขียนภาพควยสีน้ำ	4.63	.97	มาก	8
2	ท้องการ ีกอบรม เรื่องเทคนิคการพิมพ์ภาพ	4.30	.90	มาก	5
3	ท้องการ ีกอบรม เรื่องการ เขียนภาพควยสีน้ำมัน	4.08	1.12	มาก	9
4	ท้องการ ีกอบรม เรื่องการปั้น-แกะสลัก และการทำแม่พิมพ์	4.25	.98	มาก	6
5	ท้องการ ีกอบรม เรื่องความคิดสร้างสรรค์ในวิชาทัศนศิลป์ศึกษา	4.25	.95	มาก	7
6	ท้องการ ีกอบรม เรื่องสุนทรียศาสตร์	3.80	1.09	มาก	12
7	ท้องการ ีกอบรม เรื่องศิลป์วิจารณ์	3.88	1.03	มาก	10

ตาราง 7 (ต่อ)

ที่	กิจกรรมเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางทัศนศิลป์	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
8	ต้องการอบรมสัมมนาเรื่องประวัติศาสตร์ศิลป์	3.88	1.03	มาก	11
9	ต้องการฝึกอบรมนวัตกรรมใหม่ ๆ ทางศิลปะ	4.51	.80	มาก	2
10	ต้องการอบรมสัมมนาเรื่องแนวโน้มของการสอนศิลปะในปัจจุบัน	4.40	.88	มาก	4
11	ต้องการให้มีการสนับสนุนให้ศึกษาภาษาหรือทัศนศึกษาเกี่ยวกับศิลปะ	4.57	.81	มาก	1
12	ต้องการติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับวงการศิลปะอยู่เสมอ	4.50	.95	มาก	3

จากตาราง 7 ปรากฏว่า ครูสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษามีความต้องการในการนิเทศการสอน กิจกรรมเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางทัศนศิลป์ ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ

1. ต้องการให้มีการสนับสนุนให้ศึกษาภาษาหรือทัศนศึกษาเกี่ยวกับศิลปะ
2. ต้องการฝึกอบรมนวัตกรรมใหม่ ๆ ทางศิลปะ
3. ต้องการติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับวงการ ศิลปะอยู่เสมอ
4. ต้องการอบรมสัมมนาเรื่องแนวโน้มของการ สอนศิลปะในปัจจุบัน
5. ต้องการฝึกอบรมเรื่องเทคนิคการพิมพ์ภาพ
6. ต้องการฝึกอบรมเรื่องการบิน-แกะสลักและการทำแม่พิมพ์
7. ต้องการอบรมสัมมนาเรื่องความคิดสร้างสรรค์ในวิชาทัศนศิลป์ศึกษา

8. ท้องการอบรมสัมมนา เรื่องการ เขียนภาพทิวทัศน์น้ำ
9. ท้องการฝึกอบรม เรื่องการ เขียนภาพทิวทัศน์น้ำมัน
10. ท้องการอบรมสัมมนา เรื่องศิลปวิจารณ์
11. ท้องการอบรมสัมมนา เรื่องประวัติศาสตร์ ศิลป์
12. ท้องการอบรมสัมมนา เรื่องสุนทรียศาสตร์

ตาราง 8 แสดงความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา รวมทุกคานของกลุ่มตัวอย่าง

ร.ที่	แสดงความต้องการในการนิเทศการสอนวิชา ทัศนศิลป์ศึกษา รวมทุกคาน	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย	ลำดับที่
1	คานการ ไรหลักสูทวิชาทัศนศิลป์ศึกษา พุทธศักราช 2521	3.95	.59	มาก	2
2	คานวิธีสอน	3.74	.64	มาก	5
3	คานวัสดุ สื่อและอุปกรณ์การสอน	3.77	.70	มาก	4
4	คานการวัดผลประเมินผล	3.79	.73	มาก	3
5	คานการ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทาง ทัศนศิลป์	4.22	.74	มาก	1
	เฉลี่ยทุกคาน	3.86	.55	มาก	

จากตาราง 8 ปรากฏว่า ครูสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา มีความต้องการในการนิเทศการสอน
ในคานรวมทุกคาน อยู่ใ้ระดั้มากทุกคาน เรียงตามลำดับดังนี้

1. คานการ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางทัศนศิลป์

2. คำนวณการไขหลักสูตรวิชาทัศนศิลป์ศึกษา พุทธศักราช 2521
3. คำนวณการวัดผลประเมินผล
4. คำนวณวัสดุ สื่อและอุปกรณ์การสอน
5. คำนวณวิธีสอน

เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาของครูสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา
ที่มีวุฒิแตกต่างกัน

ตาราง 9 เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาของครูสอนวิชา
ทัศนศิลป์ศึกษา จำแนกตามวุฒิทางการไขหลักสูตร

วุฒิ	คะแนน เต็ม	N	$\bar{X}$	S^2	df	t
1. ครูที่มีวุฒิตถศึกษาสายตรง	130	68	103.3088	227.255	103	.58
2. ครูที่มีวุฒิตถศึกษาแบบวุฒินวม	130	37	101.4865	264.908		

$$t_{.05} = 0.96$$

จากตาราง 9 ปรากฏว่า ครูสอนวิชาที่มีวุฒิตถศึกษาสายตรงและครูสอนวิชาแบบวุฒินวม
มีความต้องการในการนิเทศการสอนค่านการไขหลักสูตรแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (.58)
แสดงว่าครูสอนวิชาที่มีวุฒิตถศึกษาสายตรงและครูสอนวิชาแบบวุฒินวม มีความต้องการในการนิเทศ
การสอนค่านการไขหลักสูตร ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาของครูสอนวิชา
ทัศนศิลป์ศึกษา จำแนกตามวิทยุศึกษานิวส์สอน

วิชา	คะแนน เต็ม	N	$\bar{X}$	S^2	df	t
1. ครูที่มีทัศนศิลป์ศึกษาสายตรง	100	68	74.9265	170.746	103	.09
2. ครูที่มีทัศนศิลป์ศึกษาแบบวิทยุผสม	100	37	74.6757	161.442		
		.05	0.96			

จากตาราง 10 ปรากฏว่า ครูศิลป์ศึกษาที่มีทัศนศิลป์ศึกษาสายตรงและครูศิลป์ศึกษาแบบ
วิทยุผสม มีความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาศึกษานิวส์สอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (.09)
แสดงว่าครูศิลป์ศึกษาที่มีทัศนศิลป์ศึกษาสายตรงและครูศิลป์ศึกษาแบบวิทยุผสม มีความต้องการในการนิเทศ
ศึกษานิวส์สอนไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศึกษาของครูสอนวิชา
ทัศนศึกษา จำแนกตามวุฒิ ตำแหน่ง วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์การสอน

วุฒิ	คะแนน เต็ม	N	$\bar{X}$	S^2	df	t
1. ครูที่มีวุฒิตถศึกษาสายตรง	140	68	106.7647	348.718	103	.95
2. ครูที่มีวุฒิตถศึกษาแบบวุฒินวม	140	37	103.0000	436.183		

$$t_{.05} = 1.96$$

จากตาราง 11 ปรากฏว่า ครูที่สอนวิชาทัศนศึกษาสายตรงและครูที่มีวุฒิตถศึกษาแบบวุฒินวม มีความต้องการในการนิเทศการสอนด้านวัสดุ สื่อและอุปกรณ์การสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (.95) แสดงว่า ครูที่สอนวิชาทัศนศึกษาสายตรงและครูที่มีวุฒิตถศึกษาแบบวุฒินวม มีความต้องการในการนิเทศการสอนด้านวัสดุ สื่อและอุปกรณ์การสอน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศึกษาของครูสอนวิชา
ทัศนศึกษา จำแนกตามวุฒิ การงาน วิทยาลัย ประเมินผล

วุฒิ	คะแนน เต็ม	N	$\bar{X}$	S^2	df	t
1. ครูที่มีวุฒิศึกษาศาสตร	80	68	61.3824	133.494	103	.93
2. ครูที่มีวุฒิศึกษาระดับปริญญาตรี	80	38	59.1622	143.688		

$$t_{.05} = 1.96$$

จากตาราง 12 ปรากฏว่า ครูทัศนศึกษาที่มีวุฒิศึกษาศาสตรและครูที่มีวุฒิศึกษาระดับปริญญาตรี มีความต้องการในการนิเทศการสอนงานการวัดผลประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.93) แสดงว่าครูทัศนศึกษาที่มีวุฒิศึกษาศาสตร และครูที่มีวุฒิศึกษาระดับปริญญาตรี มีความต้องการในการนิเทศการสอนงานการวัดผลประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 เปรียบเทียบความถี่ของการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาของครูสอนวิชา
ทัศนศิลป์ศึกษา จำแนกตามวุฒิ คำนวณการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางทัศนศิลป์

วุฒิ	คะแนน เพิ่ม	N	$\bar{X}$	S^2	df	t
1. ครูที่มีวุฒิศิลปศึกษาสายตรง	60	68	51.1765	48.260	103	.85
2. ครูที่มีวุฒิศิลปศึกษาแบบวุฒิยสม	60	37	49.6486	135.908		

$$t_{.05} = 1.96$$

จากตาราง 13 ปรากฏว่า ครูที่มีวุฒิศิลปศึกษาสายตรง และครูที่มีวุฒิศิลปศึกษาแบบวุฒิยสม มีความถี่ของการนิเทศการสอน คำนวณการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางทัศนศิลป์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (.84) แสดงว่าครูที่มีวุฒิศิลปศึกษาสายตรงและครูที่มีวุฒิศิลปศึกษาแบบวุฒิยสม มีความถี่ของการนิเทศการสอน คำนวณการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางทัศนศิลป์ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอน วิชาทัศนศึกษาของครูผู้สอน วิชาทัศนศึกษา จำแนกตามวุฒิ รวมทุกคาบ

วุฒิ	คะแนน เต็ม	N	$\bar{X}$	S^2	df	t
1. ครูที่มีวุฒิศึกษาศาสตรบัณฑิต	510	68	397.5588	3099.371	103	.84
2. ครูที่มีวุฒิศึกษาศาสตรบัณฑิต	510	37	387.9730	3192.476		

$$t_{.05} = 1.96$$

จากตาราง 14 ปรากฏว่า ครูที่มีวุฒิปริญญาตรี และครูที่มีวุฒิปริญญาโท มีความต้องการในการนิเทศการสอน รวมทุกคาบ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ครูที่มีวุฒิปริญญาตรี และครูที่มีวุฒิปริญญาโท มีความต้องการในการนิเทศการสอน รวมทุกคาบ ไม่แตกต่างกัน

ความข้องการอื่น ๆ ที่ได้จากความคิดเห็นจากแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้

ด้านการใช้หลักสูตรวิชาทัศนศิลป์ศึกษา พุทธศักราช 2521

1. ท้องการ เอกสารประกอบการใช้หลักสูตร คู่มือ หรือโครงการ
2. ท้องการทราบหลักสูตรใหม่ และคำอธิบายรายวิชาศิลปะกับชีวิต (หลักสูตรฉบับปรับปรุง)
3. ท้องการ เน้นปฏิบัติทางศิลปะมากกว่าทฤษฎี
4. ท้องการ ทบทวนเปลี่ยนแปลงประสบการณ์ระหว่างครูศิลปะศึกษาด้วยกัน
5. ท้องการ เสาอบรมการจัดการ เรียนการสอนและการวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู

เพิ่มเติม

ด้านวิธีสอน

1. ท้องการ เทคนิควิธีสอนแบบใหม่ เอกสารตำรา เพื่อให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า
2. ท้องการอบรมด้านวิธีสอนศิลปะศึกษา
3. ท้องการ วิธีสอนที่แปลกแตกต่างและเร้าใจ เพื่อปรับปรุงตนเอง

ด้านวัสดุ สื่อ และอุปกรณ์การสอน

1. ท้องการ อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น รูปปั้น แบบ และขนาดต่าง ๆ
2. ท้องการ เครื่องมือเครื่องปั้นดินเผา และเครื่องมือแกะสลัก
3. ท้องการ อบรมทำสื่อแต่ละวิชาและการเก็บรักษา
4. ท้องการ วัสดุทัศน และสไลด์ ของศิลปะทุกแขนงที่สอดคล้องกับหลักสูตร
5. ท้องการ เครื่องฉายสไลด์เป็นของหมวดศิลปะศึกษาโดยเฉพาะ
6. ท้องการ ตู้เก็บเครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์ ท้องการห้องเรียนศิลปะศึกษาโดยเฉพาะ
7. ท้องการหาวัสดุอุปกรณ์ช่วยเด็ก เพราะนักเรียนขาดวัสดุอุปกรณ์มาก

ด้านการวัดผลประเมินผล

1. ท้องการ เอกสาร เกี่ยวกับการวัดผลโดยละเอียด พร้อมตัวอย่างข้อสอบทางศิลปะศึกษา
2. ท้องการ ให้เขตเป็นศูนย์ข้อสอบมาตรฐาน ใหม่มหุวิชา ทุกบทเรียน และทุกจุดประสงค์

๖ คำนำการ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางทัศนศิลป์

1. ๖ ท้องการให้นักเรียนได้ดูงานนิทรรศการศิลปะเด็ก
2. ๖ อยากรให้เชกจกัอบรมครูศิลปะทุกวิชา ทุกสาขา โทษะยออบรมทุกภาคเรียน ทุกปี

๖ และเนนการปฏิบัติ

3. ๖ ท้องการอบรมซิดคัสกรีน และแกะสลไม้
4. ๖ ท้องการ ความรู้ใหม่ ๆ ทุกแขนง เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ และความเคลื่อนไหวใน

๖ วงการศิลปศึกษา

5. ๖ ท้องการอบรมเครื่องจักสานและเครื่องหนัง
6. ๖ ท้องการทราบข่าวสาร การประกวดภาพลวงตนา
7. ๖ ท้องการ ศึกษาดูงานแหล่งมรดกงานศิลปะ เพื่อ เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ
8. ๖ ท้องการอบรมการแกะนำแข็งและการแกะสลักเกอร์

๖ ความท้องการอื่น ๆ ที่ได้จากความคิดเห็นจากแบบสอบถามปลายเปิด ส่วนใหญ่เป็นข้อมูล

๖ เฉพาะบุคคล

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้

1. เพื่อศึกษาความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาของครูสอนทัศนศิลป์ศึกษา ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 12
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาของครูสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา ที่มีวุฒิแตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูสอนทัศนศิลป์ศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 12 จำนวน 105 คน เป็นครูที่มีวุฒิทางศิลป์ศึกษาโดยตรง 68 คน เป็นครูที่มีวุฒิทางศิลป์ศึกษาแบบวุฒยผสม 37 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศการสอน วิชาทัศนศิลป์ศึกษาของครูสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดของแบบสอบถามทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา

ลักษณะแบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นประเภทให้เติมข้อความเกี่ยวกับวิธีการศึกษา ระดับก่อนปริญญาตรีและระดับปริญญาตรี หรือปริญญาตรีขึ้นไป แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ไรต์แคเนน 5 ระดับ แบ่งเป็น 5 ด้าน มีค่าความเชื่อมั่น .9768 ตอนท้ายแต่ละด้านเป็นความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับแต่ละด้าน เพื่อศึกษาความต้องการที่นอกเหนือไปจากแบบสอบถาม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาการอยุ่ละ (ค่าเฉลี่ย)
2. ใช้ t-test เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา
ของครูสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา ที่มีวุฒิแตกต่างกัน

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. รายละเอียดของชุดแบบทดสอบทั่วไป
ครูสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม เป็นครูทัศนศิลป์ศึกษา ที่มีวุฒิสายตรง
จำนวน 68 คน และวุฒิแบบผสม จำนวน 37 คน
2. ความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา ของครูสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา
  - 2.1 ความต้องการในการนิเทศการสอนในคาบหลักสูตร ของวิชาทัศนศิลป์ศึกษา ในระดับ
มัธยมวิทย์ควมสำคัญทั้งนี้คือ คำแนะนำในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น
(ค่าเฉลี่ย 4.19) วิธีส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกทางทัศนศิลป์ตามความรู้สึกนึกคิดของตนเอง
(ค่าเฉลี่ย 4.19) คำแนะนำในการจัดกิจกรรมทัศนศิลป์ศึกษาให้นักเรียนมีอิสระในการทำงาน
(ค่าเฉลี่ย 4.15) คำแนะนำในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมใจและสอดคล้องกับ
จุดประสงค์การเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 4.13) ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาการสร้างสรรค์งานศิลปะ
(ค่าเฉลี่ย 4.12) คำแนะนำในการปรับปรุงการใช้หลักสูตรให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น
(ค่าเฉลี่ย 4.11) คำแนะนำในการจัดเนื้อหาวิชาทัศนศิลป์ศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น
(ค่าเฉลี่ย 4.08) ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาศิลปะพื้นฐาน (ค่าเฉลี่ย 4.07) ความรู้ความเข้าใจ
ในเนื้อหาการออกแบบ (ค่าเฉลี่ย 4.07) ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของประกอบศิลป์ (ค่าเฉลี่ย
4.04) ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของนิทรรศการทางศิลปะ (ค่าเฉลี่ย 4.00) คำแนะนำในการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย 3.99) ความรู้ความ
เข้าใจในเนื้อหาของศิลปะสากล (ค่าเฉลี่ย 3.94) ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของศิลปะไทย
(ค่าเฉลี่ย 3.93) คำแนะนำในการจัดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับวัยและความพร้อมของนักเรียน
(ค่าเฉลี่ย 3.93) ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของศิลปะวิจารณ์ (ค่าเฉลี่ย 3.92) ความรู้ความ

เข้าใจในเนื้อหาการพิมพ์ภาพ (ค่าเฉลี่ย 3.92) คำชี้แจงวิเคราะห์จุดประสงค์ของหลักสูตรวิชา
ทัศนศิลป์ศึกษา (ค่าเฉลี่ย 3.88) ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาการวาดเขียน (ค่าเฉลี่ย 3.85)
ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาการปั้น แกะสลัก (ค่าเฉลี่ย 3.85) คำแนะนำเรื่องการจัดทำแผน
การสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 3.80) คำอธิบายวิเคราะห์
คำอธิบายรายวิชาเฉพาะแต่ละรายวิชา มาเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 3.77) คำอธิบาย
จุดประสงค์รายวิชาของหมวดวิชาทัศนศิลป์ศึกษา (ค่าเฉลี่ย 3.71) คำแนะนำวิธีการวิเคราะห์
จุดประสงค์นำทางในแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 3.70) คำแนะนำวิธีวิเคราะห์จุดประสงค์
เป็นสมรรถภาพ (ค่าเฉลี่ย 3.70) คำแนะนำชี้แจงวิธีการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา
(ค่าเฉลี่ย 3.58)

2.2 ความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาในค่านิยมสอน ในระดับมาก
เรียงตามลำดับ คือคำแนะนำเพื่อส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ (ค่าเฉลี่ย 4.14) ของการ
เสนอแนะแนวทางให้นักเรียนนำศิลปะไปใช้ในชีวิตประจำวัน การสำรวจตัวเองเพื่อการศึกษาหรือ
เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 4.10) ของการเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมให้
นักเรียนเห็นคุณค่าในความงามของผลงานทางศิลปะ (ค่าเฉลี่ย 4.08) ของการเสนอแนะแนวทาง
ในการสร้างแรงจูงใจและการเสริมแรงแก่ผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย 3.98) ของการคำแนะนำส่งเสริมให้
นักเรียนได้วิพากษ์วิจารณ์ผลงานศิลปะของตนเองและของเพื่อน (ค่าเฉลี่ย 3.90) ของการคำแนะนำ
ให้นักเรียนรู้จักวิธีการแก้ปัญหา (ค่าเฉลี่ย 3.87) ของการคำแนะนำการสอนทัศนศิลป์ศึกษาให้สัมพันธ์
กับวิชาอื่น ๆ (ค่าเฉลี่ย 3.86) ของการเสนอแนะแนวทางในการปลูกฝังความมีวินัยในการปฏิบัติงาน
(ค่าเฉลี่ย 3.85) ของการคำแนะนำการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย 3.83)
ของการคำแนะนำเกี่ยวกับการสอนแบบระดมพลังสมอง (ค่าเฉลี่ย 3.79) ของการคำแนะนำเรื่อง
การวิจารณ์งานศิลปะของนักเรียน (ค่าเฉลี่ย 3.76) ของการคำแนะนำเรื่องการสอนแบบทดลอง
(ค่าเฉลี่ย 3.69) ของการคำแนะนำเรื่องการศึกษานอกสถานที่ (ค่าเฉลี่ย 3.69) ของการคำแนะนำ
เรื่องการสอนแบบกลุ่มทำงาน (ค่าเฉลี่ย 3.67) ของการคำแนะนำในการเขียนแผนการสอน
(ค่าเฉลี่ย 3.58) ของการคำแนะนำในการเตรียมการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา (ค่าเฉลี่ย 2.57)

2.3 ความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศึกษาในด้านวัสดุ สื่อ และอุปกรณ์การสอน ในระดับมัธยมต้นตามลำดับดังนี้

ต้องการคำแนะนำวัสดุเลือกใช้วัสดุจากท้องถิ่น
 มาผลิตเป็นสื่อและอุปกรณ์การสอน (ค่าเฉลี่ย 4.09) ต้องการคำแนะนำวิธีการหาวัสดุราคาถูกลง
 ผลิตเป็นสื่อและอุปกรณ์การสอน (ค่าเฉลี่ย 4.08) ต้องการคำแนะนำวิธีการผลิตสื่อและอุปกรณ์
 การสอนด้วยตนเอง (ค่าเฉลี่ย 4.00) ต้องการคำแนะนำการผลิตและจัดหาสื่อของจริง (ค่าเฉลี่ย
 3.92) ต้องการคำแนะนำในการแก้ปัญหาการขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย 3.91)
 ต้องการคำแนะนำการแก้ปัญหาหนักเรียนชาววัสดุในการทำกิจกรรมทางศิลปะตามการออกแบบ (ค่าเฉลี่ย
 3.90) ต้องการคำแนะนำการแก้ปัญหาหนักเรียนชาววัสดุในการทำกิจกรรมทางศิลปะ คำนึงทรัพยากร
 ทางศิลปะ (ค่าเฉลี่ย 3.90) ต้องการคำแนะนำการผลิตและจัดหาสื่อการสอนของจำลอง (ค่าเฉลี่ย
 3.88) ต้องการคำแนะนำการแก้ปัญหาหนักเรียนชาววัสดุในการทำกิจกรรมทางศิลปะ คำนึงศิลปะที่นิยาม
 (ค่าเฉลี่ย 3.87) ต้องการคำแนะนำการแก้ปัญหาหนักเรียนชาววัสดุในการทำกิจกรรมทางศิลปะตาม
 การพิมพ์ภาพ (ค่าเฉลี่ย 3.84) ต้องการคำแนะนำการแก้ปัญหาหนักเรียนชาววัสดุในการทำกิจกรรมทาง
 ศิลปะตามศิลปะไทย (ค่าเฉลี่ย 3.84) ต้องการคำแนะนำการแก้ปัญหาหนักเรียนชาววัสดุในการทำ
 กิจกรรมทางศิลปะตามศิลปะสากล (ค่าเฉลี่ย 3.84) ต้องการคำแนะนำการแก้ปัญหาหนักเรียนชาววัสดุ
 ในการทำกิจกรรมทางศิลปะตามองค์ประกอบศิลป์ (ค่าเฉลี่ย 3.84) ต้องการคำแนะนำชี้แนะในการ
 จัดหาสื่อที่ใช้กับเครื่องฉายวีดิโอเทป (ค่าเฉลี่ย 3.83) ต้องการคำแนะนำวิธีการผลิตสื่อและจัดหา
 สื่อรูปภาพ (ค่าเฉลี่ย 3.82) ต้องการคำแนะนำการแก้ปัญหาหนักเรียนชาววัสดุในการทำกิจกรรมทาง
 ศิลปะตามการวาดเขียน (ค่าเฉลี่ย 3.78) ต้องการคำแนะนำการแก้ปัญหาหนักเรียนชาววัสดุในการทำ
 กิจกรรมทางศิลปะตามการปั้น - แกะสลัก (ค่าเฉลี่ย 3.77) ต้องการคำแนะนำชี้แนะในการจัดหาสื่อ
 ที่ใช้กับเครื่องฉายสไลด์ (ค่าเฉลี่ย 3.75) ต้องการคำแนะนำการแก้ปัญหาหนักเรียนชาววัสดุในการทำ
 กิจกรรมทางศิลปะตามการสร้างสรรผลงานศิลปะ (ค่าเฉลี่ย 3.75) ต้องการคำแนะนำการผลิตและ
 จัดหาสื่อแบบภูมิ (ค่าเฉลี่ย 3.72) ต้องการคำแนะนำวิธีเลือกใช้สื่อประกอบการสอนให้เหมาะสมกับ
 จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา และกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.71) ต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับหลักการ
 ใช้สื่อการสอน (ค่าเฉลี่ย 3.62) ต้องการคำแนะนำวิธีการเก็บรักษาสื่อและอุปกรณ์การสอนให้อยู่ใน

สภาพดี และพร้อมจะใช้ได้ทันทีเมื่อต้องการใช้ (ค่าเฉลี่ย 3.61) ต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับ
ประโยชน์ของการใช้สื่อการสอน (ค่าเฉลี่ย 3.60)

2.4 ความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศึกษา ในด้านกรวดคน
 ประเมินผล ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ต้องการคำแนะนำการวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อให้เป็น
ข้อสอบที่มีความเชื่อมั่นสูง หรือเป็นข้อสอบมาตรฐาน (ค่าเฉลี่ย 4.04) ต้องการคำแนะนำการ
การประเมินผลเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย 4.01) ต้องการคำแนะนำ
วิธีการออกข้อสอบตามจุดประสงค์นำทางเพื่อสนองจุดประสงค์การเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 3.93) ต้องการ
คำแนะนำวิธีการวัดผลตามกระบวนการปฏิบัติงานของนักเรียน (ค่าเฉลี่ย 3.87) ต้องการคำแนะนำ
เพื่อไม่ให้นักเรียนได้รับผลการเรียนติด "ร" (ค่าเฉลี่ย 3.85) ต้องการคำแนะนำการตัดสินผลงาน
ให้เหมาะสมกับคะแนนและความสามารถของนักเรียน (ค่าเฉลี่ย 3.82) ต้องการคำแนะนำในการวัดผล
ภาคทฤษฎีของวิชาทัศนศึกษา (ค่าเฉลี่ย 3.79) ต้องการคำแนะนำวิธีการวัดผลทางทักษะของวิชา
ทัศนศึกษา (ค่าเฉลี่ย 3.78) ต้องการคำแนะนำวิธีการวัดผลระหว่างภาคเรียนของวิชาทัศนศึกษา
(ค่าเฉลี่ย 3.72) ต้องการคำแนะนำเพื่อไม่ให้นักเรียนได้รับผลการเรียน "อ" (ค่าเฉลี่ย 3.74)
ต้องการคำแนะนำวิธีการวัดผลเชิงปริมาณ (ค่าเฉลี่ย 3.70) ต้องการคำแนะนำวิธีการวัดผลประเมินผล
ปลายภาคเรียน (ค่าเฉลี่ย 3.69) ต้องการคำแนะนำในการวัดผลทางเจตคติ (ค่าเฉลี่ย 3.62) ต้องการ
คำแนะนำในการวัดผลอุปนิสัยในการทำงาน (ค่าเฉลี่ย 3.62) ต้องการคำแนะนำในการวัดผลประเมินผล
ด้วยวิธีสังเกต (ค่าเฉลี่ย 3.58)

2.5 ความต้องการในการนิเทศการสอน วิชาทัศนศึกษา ในด้านกรวดคน
 และประสบการณ์ทางทัศนศิลป์ ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ต้องการให้มีการสนับสนุนให้ศึกษาดูงาน
หรือทัศนศึกษาเกี่ยวกับศิลปะ (ค่าเฉลี่ย 4.57) ต้องการฝึกอบรมนวัตกรรมใหม่ ๆ ทางศิลปะ (ค่าเฉลี่ย
4.51) ต้องการติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับวงการศิลปะอยู่เสมอ (ค่าเฉลี่ย 4.50) ต้องการอบรม
สัมมนาเรื่องแนวโน้มของการสอนศิลปะในปัจจุบัน (ค่าเฉลี่ย 4.40) ต้องการฝึกอบรมเรื่องเทคนิคการ
พิมพ์ภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.30) ต้องการฝึกอบรมเรื่องการปั้น-แกะสลัก และทำแม่พิมพ์ (ค่าเฉลี่ย 4.25)
ต้องการอบรมสัมมนาเรื่องความคิดสร้างสรรค์ในวิชาทัศนศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.25) ต้องการฝึกอบรม
เรื่องการเขียนภาพด้วยสีน้ำ (ค่าเฉลี่ย 4.23) ต้องการฝึกอบรมเรื่องการเขียนภาพด้วยสีน้ำมัน (ค่าเฉลี่ย

4.08) โครงการอบรมสัมมนาเรื่องศิลปวิจารณ์ (ค่าเฉลี่ย 3.88) โครงการอบรมสัมมนาเรื่องประวัติศาสตร์ศิลป์ (ค่าเฉลี่ย 3.88) โครงการอบรมสัมมนาเรื่องสุนทรียศาสตร์ (ค่าเฉลี่ย 3.80)

ความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา รวมทุกด้านของกลุ่มตัวอย่าง ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ คานการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางทัศนศิลป์ (ค่าเฉลี่ย 4.22) คานการไขหลักสูตรวิชาทัศนศิลป์ศึกษา พุทธศักราช 2521 (ค่าเฉลี่ย 3.95) คานการวัดผลประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 3.79) คานวัสดุ สื่อ และอุปกรณ์การสอน (ค่าเฉลี่ย 3.77) คานวิธีสอน (ค่าเฉลี่ย 3.77)

3. เปรียบเทียบความต้องการของครูศิลปะศึกษาที่มีจิตทางศิลปะศึกษาแบบสายตรงและครูศิลปะศึกษาวิเศษนิยม ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1 ครูศิลปะศึกษาที่มีจิตทางศิลปะศึกษาสายตรงและครูศิลปะศึกษาแบบวิเศษนิยม มีความต้องการในการนิเทศการสอนด้านการศึกษาหลักสูตร ไม่แตกต่างกัน

3.2 ครูศิลปะศึกษาที่มีจิตทางศิลปะศึกษาสายตรงและครูศิลปะศึกษาแบบวิเศษนิยม มีความต้องการในการนิเทศการสอนด้านวิธีสอน ไม่แตกต่างกัน

3.3 ครูศิลปะศึกษาที่มีจิตทางศิลปะศึกษาสายตรงและครูศิลปะศึกษาแบบวิเศษนิยม มีความต้องการในการนิเทศการสอนด้านวัสดุ สื่อ และอุปกรณ์การสอน ไม่แตกต่างกัน

3.4 ครูศิลปะศึกษาที่มีจิตทางศิลปะศึกษาสายตรงและครูศิลปะศึกษาแบบวิเศษนิยม มีความต้องการในการนิเทศการสอนด้านการศึกษาหลักสูตร ไม่แตกต่างกัน

3.5 ครูศิลปะศึกษาที่มีจิตทางศิลปะศึกษาสายตรงและครูศิลปะศึกษาแบบวิเศษนิยม มีความต้องการในการนิเทศการสอนด้านการศึกษาเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางทัศนศิลป์ ไม่แตกต่างกัน

ครูศิลปะศึกษาที่มีจิตทางศิลปะศึกษาแบบสายตรงและครูศิลปะศึกษาแบบวิเศษนิยม มีความต้องการในการนิเทศการสอนรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ครูศิลปศึกษาที่มีวุฒิสายตรง และครูศิลปศึกษาแบบวุฒิผสม โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 12 มีความต้องการในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ทุก ๆ ด้าน

1. ศึกษาความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาของครูสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 12 แยกทีละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการให้หลักสูตรวิชาทัศนศิลป์ศึกษา พุทธศักราช 2521

ครูศิลปศึกษามีความต้องการในการนิเทศการสอนด้านหลักสูตรวิชาทัศนศิลป์ศึกษา ระดับมากในเรื่อง คำแนะนำในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น วิธีส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกทางทัศนศิลป์ตามความรู้สึกนึกคิดของตนเอง คำแนะนำในการจัดกิจกรรมทัศนศิลป์ศึกษาให้นักเรียนมีอิสระในการทำงาน คำแนะนำในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา การสร้างสรรค์งานศิลปะ คำแนะนำในการปรับปรุงการให้หลักสูตรให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น คำแนะนำในการจัดเนื้อหาวิชาทัศนศิลป์ศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาศิลปะพื้นบ้าน ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาการออกแบบ ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาองค์ประกอบศิลป์ ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของนิทรรศการทางศิลปะ คำแนะนำในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของศิลปะสากล ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของศิลปะไทย คำแนะนำในการจัดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับวัยและความพร้อมของนักเรียน ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของศิลปวิจารณ์ ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาการพิมพ์ภาพ คำชี้แจงวิเคราะห์จุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาทัศนศิลป์ศึกษา ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาการวาดเขียน ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาการปั้นแกะสลัก คำแนะนำเรื่องการจัดทำแผนการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ คำอธิบายจุดประสงค์รายวิชาของหมวดวิชาทัศนศิลป์ศึกษา คำแนะนำวิธีการวิเคราะห์จุดประสงค์นำทางในแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้ คำแนะนำวิธีวิเคราะห์จุดประสงค์เป็นสมรรถภาพ คำแนะนำชี้แจงวิธีการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะครูได้รับการแนะนำน้อย และไม่เฉพาะเจาะจงลงเฉพาะด้านหลักสูตรวิชาทัศนศิลป์ศึกษาและศึกษานิเทศก์เฉพาะวิชาไปในเทศน์บ่อยครั้ง

หรือไม่ได้รับการนิเทศเลย จึงทำให้ครูผู้สอนทัศนศึกษามีความต้องการคำแนะนำหรือการนิเทศด้านนี้ ในระดับมากทุกหัวข้อ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญนำ นวลละออง (2527 : 108) พบว่า การนิเทศการสอนในด้านต่าง ๆ มีการนิเทศน้อย เป็นเหตุให้ครูต้องการความช่วยเหลือมาก ครูผู้สอน ยังไม่เข้าใจความต้องการของหลักสูตร ไม่เข้าใจเรื่องจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และยังไม่เข้าใจความต้องการแบบเดิม ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตามความต้องการของหลักสูตร ไม่สามารถสนองความต้องการของหลักสูตรได้ (กรมวิชาการ. 2523 : 82 - 87) โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนมากยังมี ปัญหาการใช้หลักสูตร เพราะสาเหตุประการหนึ่งคือ เอกสารหลักสูตรยังไม่เพียงพอ (กนกรัตน์ ชาญกว้าง. 2524 . 146 - 148) นอกจากเอกสารหลักสูตรไม่เพียงพอแล้ว เอกสารคู่มือสอน แผนการสอน หนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสือคนควาประกอบการเรียนก็ยังไม่เพียงพออีกด้วย (สมาน บุญสอน. 2524 : 123 - 128) จะเห็นว่าความรู้เรื่องหลักสูตรนั้นสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดกิจกรรมการสอนของครู ทัศนศึกษา โดยเน้นที่ความเข้าใจในหลักสูตร ของครู ทัศนศึกษา ก่อนที่จะนำไปใช้และการ เติ มความพร้อม ในการสอนของครู ทัศนศึกษา ก่อนสอนทุกครั้ง (วชิ วัฒนสิน. 2530 : 135) ในเมื่อครูไม่กระ จ้างขีด ในเรื่องหลักสูตร จึงทำให้ครูมัธยมศึกษา มีความต้องการในการนิเทศมากในเรื่องหลักสูตร การใช้ หลักสูตร (ปราณี วันธงชัย. 2530 : 59)

จากข้อมูลความต้องการในการนิเทศการสอนด้านการใช้หลักสูตรข้างต้น จะพบว่า ความต้องการสูงสุด ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น (4.19)
2. วิธีส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกทางทัศนศิลป์ตามความรู้ สึกนึ กคค ของ

ตนเอง (4.19)

3. คำแนะนำในการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาให้นักเรียนมีอิสระในการทำงาน

(4.15)

1.2 คำานวิธิสอน

ครู ทัศนศึกษามีความต้องการในการนิเทศการสอน คำานวิธิสอน วิชชาติศิลป์ศึกษา ในระดับมาก ในเรื่องคำแนะนำเพื่อส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ต้องการแนะแนวการใ้ให้นักเรียน นำศิลปะไปใช้ในชีวิตประจำวัน การสำรวจตัวเองเพื่อการ ศึกษาหรือเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ

การ เรียนการสอนจะต้องเป็นขั้นบันได ตรวจสอบ ทดสอบผล ในงานการสอนวิชาศิลปศึกษานั้น
 วิบูล จันทรม (2531 : 90) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "สภาพการ จัดการ เรียนการสอนของครู
 ศิลปศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2531" พบว่า ครูส่วนใหญ่ยังนิยมใช้วิธีสอนแบบบรรยาย
 และสาธิต และยังแสดงความเห็นไว้ว่าวิธีสอนดังกล่าว นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้น้อย ซึ่ง
 อาจเป็นสาเหตุทำให้ นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายต่อการ เรียนศิลปะได้ และผลการวิจัยของ สมาน
 บุญอน (2524 : 120 - 131) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช
 2521 ในเขตการศึกษา 1 ในส่วนของครูศิลปศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการสอน พบว่า วิธีสอนส่วนมาก
 ใช้วิธีสาธิต รองลงมาคือ ฝึกปฏิบัติจริง ทั้งนี้ ในการสอนวิชาศิลปะนั้น ผู้สอนอาจใช้วิธีสอนได้
 หลายวิธี ซึ่งต้องคำนึงถึงเนื้อหา กิจกรรม และเวลาที่เหมาะสม ไม่จำเป็นว่าต้องสอนวิธีเดียว หรือ
 อาจใช้หลายวิธีร่วมกันก็ได้ (ชสอ พงษ์สามารถ, 2526 : 65)

จากข้อมูลความต้องการในการนิเทศการสอนด้านวิธีสอนข้างต้น จะพบว่า
 ความต้องการสูงสุดดังนี้

1. ต้องการ คำแนะนำ เพื่อส่งเสริมเด็กเพิ่มความสามารถพิเศษ (4.14)
2. ต้องการ เสนอแนะแนวทางให้นักเรียนนำศิลปะไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การสำรวจตัวเองเพื่อการศึกษา หรือเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ (4.10)

3. ต้องการ เสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าใน

ความงามทางศิลปะ (4.08)

1.3 ความวิสัย สื่อ และอุปกรณ์การสอน

ครูศิลปศึกษามีความต้องการในการนิเทศการสอนในด้านวิสัย สื่อ และอุปกรณ์
 อยู่ในระดับมากที่สุด มาก ในเรื่อง ต้องการคำแนะนำวิธีเลือกใช้วัสดุจากท้องถิ่นมาผลิตเป็นสื่อและ
 อุปกรณ์การสอน ต้องการคำแนะนำวิธีการหาวัสดุราคาถูกมาผลิตเป็นสื่อและอุปกรณ์การสอน ต้องการ
 คำแนะนำวิธีการผลิตสื่อและอุปกรณ์การสอนด้วยตนเอง ต้องการคำแนะนำการผลิตและจัดทำสื่อของจริง
 ต้องการคำแนะนำในการแก้ปัญหาการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ต้องการคำแนะนำการแก
 ปัญหาให้นักเรียนชาววิสัยในการทำกิจกรรมทางศิลปะตามการออกแบบ ต้องการคำแนะนำการแก้ปัญหา
 นักเรียนชาววิสัยในการทำกิจกรรมด้านนิเทศการทางศิลปะ ต้องการคำแนะนำการผลิตและจัดทำสื่อ

การสอนของจำลอง ทองการ คำแนะนำการแก้ปัญหา นักเรียนชาววิศุในการทำกิจกรรมทางศิลปะ
 คำนศิลปะพินยาน ทองการ คำแนะนำการแก้ปัญหา นักเรียนชาววิศุในการทำกิจกรรมทางศิลปะ
 คำนการพิมพ์ภาพ ทองการ คำแนะนำการแก้ปัญหา นักเรียนชาววิศุในการทำกิจกรรมทางศิลปะ
 คำนศิลปะไทย ทองการ คำแนะนำการแก้ปัญหา นักเรียนชาววิศุในการทำกิจกรรมทางศิลปะคำน
 ศิลปะสากล ทองการ คำแนะนำการแก้ปัญหา นักเรียนชาววิศุในการทำกิจกรรมทางศิลปะคำน
 องประกอบศิลป์ ทองการ คำแนะนำชี้แนะในการจัดหาสื่อที่เข้ากับเครื่องฉายวิดีโอเทป ทองการ
 คำแนะนำวิธีการผลิตสื่อและจัดหาสื่อรูปภาพ ทองการ คำแนะนำการแก้ปัญหา นักเรียนชาววิศุใน
 การทำกิจกรรมทางศิลปะคำนการวาดเขียน ทองการ คำแนะนำการแก้ปัญหา นักเรียนชาววิศุใน
 การทำกิจกรรมทางศิลปะคำนการปั้น-แกะสลัก ทองการ คำแนะนำชี้แนะในการจัดหาสื่อที่เข้ากับ
 เครื่องฉายสไลด์ ทองการ คำแนะนำการแก้ปัญหา นักเรียนชาววิศุในการทำกิจกรรมทางศิลปะ
 คำนการช่างสร้างสรรค์งานศิลปะ ทองการ คำแนะนำการผลิตและจัดหาสื่อแผนภูมิ ทองการ คำแนะนำวิธี
 เลือกใช้สื่อประกอบการสอนให้เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา และกิจกรรม ทองการ
 คำแนะนำเกี่ยวกับหลักการในสื่อการสอน ทองการ คำแนะนำวิธีการเก็บรักษาสื่อ และอุปกรณ์การสอน
 ให้อยู่ในสภาพดีและพร้อมจะใช้ใ้ทันที เมื่อต้องการใช้ ทองการ คำแนะนำเกี่ยวกับประโยชน์ของการ
 ใช้สื่อการสอน จะพบว่าความต้องการของครูผู้สอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา มีความต้องการช่วยเหลือ
 คำนวิศุ สื่อ และอุปกรณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด และมาก เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เป็นเพราะวิศุ สื่อ
 และอุปกรณ์นั้น ส่วนมากแล้ว ทางโรงเรียนจะมีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการของครู ซึ่งตรงกับ
 การวิจัยของ ศวง เหมเกตุ (2529 : 119) และสมาน บุญสอน (2524 : 126 - 131) พบว่า
 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู คืออุปกรณ์การเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ
 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุชรินทร์ พารมชวา (2522 : 67) พบว่า ปัญหาและอุปสรรค
 เกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนที่พบบ่อยมากคือ โรงเรียนมีอุปกรณ์การสอนจำนวนจำกัดไม่เพียงพอกับความ
 ต้องการวิศุ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาศิลป์ศึกษาหายาก ราคาแพง เป็นปัญหาสำคัญในการจัดการเรียน
 การสอน โดยเฉพาะโรงเรียนในชนบท อุปกรณ์นอกจากราคาแพงแล้วยังหาซื้อได้ยากอีกด้วย (วิบูล
 จันทรแถม. 2531 : 91 - 92) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิทยา ชัมประเสริฐ (2531 : 87)
 และวิมา มิ่งขวัญ (2530 : 70) พบว่า วิศุอุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาศิลป์ศึกษามีราคาแพง

ทำให้มีจุดหมายในเรื่องการ วิชาวัสดุอุปกรณ์การสอน (สมบัติ ฟ้าม. 2526 : ๒) นอกจากนี้ ครูศิลปศึกษาชาวต่างประเทศทางคานส์และอุปกรณ์การสอน ครูโสภณศึกษาให้ความช่วยเหลือ โคนอยหรือบางโรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็กจะไม่มีครูโสภณศึกษาช่วยเหลือเลย ผู้บริหาร ไม่เคยเห็นความสำคัญของวิชาศิลปศึกษามากนัก ไม่สนับสนุนการใช้สื่ออุปกรณ์การสอน และยังไม่ชี้แนะ ถึงแหล่งบริการและแหล่งผลิตอุปกรณ์ และสื่อการสอนศิลปศึกษา จึงทำให้ครูศิลปศึกษามีความท้อถอย การค้นคว้าวัสดุและอุปกรณ์ อยู่ในชะงักมาก (วิทยา ชั้นประเสริฐ. 2531 : 87) แสดงว่า ครูมีความสนใจที่จะใช้อุปกรณ์การสอนมาก แต่ทัศนคติอยู่ที่ไม่มีอุปกรณ์ที่จะใช้ หรือมีอุปกรณ์แต่ไม่สะดวกในการใช้ (บุญมี พันธุ์ไทย. 2521 : 48) แสดงให้เห็นว่าสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษามาก ดังที่ วิรุณ กิ่งเจริญ (2526 : 109) กล่าวไว้ว่า การเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษานั้น นอกจากความพร้อมในตัวบุคคลแล้ว ยังต้องมีความพร้อมทางด้านวัสดุ อุปกรณ์ที่จะเป็นสื่อในการแสดงออกและพร้อมด้วยสื่อการสอนอีกด้วย เพราะสื่อการสอนที่ดีจะเป็นสิ่งช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจได้อย่างดี และยังเป็นตัวเร่งหรือกระตุ้นให้การแสดงออกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกด้วย

จากข้อมูลความต้องการในการนิเทศการสอนด้าน วัสดุ สื่อ อุปกรณ์การสอน ข้างต้นจะพบว่า ความต้องการ สูงสุดดังนี้

1. ต้องการคำแนะนำวิธีการ เลือกใช้วัสดุจากท้องถิ่นมาผลิตเป็นสื่ออุปกรณ์การสอน (4.09)

2. ต้องการคำแนะนำในการหาวัสดุราคาถูกมาผลิตสื่อและอุปกรณ์การสอน (4.08)

3. ต้องการคำแนะนำการผลิตสื่อและอุปกรณ์การสอนด้วยตนเอง (4.00)

1.4 ทานการวัดผลประเมินผล

ครูศิลปศึกษามีความต้องการในการนิเทศการสอนด้านการวัดผลประเมินผลมากที่สุด และมากในเรื่อง ต้องการคำแนะนำการวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อให้เป็นข้อสอบที่มีความเชื่อมั่นสูงหรือเป็นข้อสอบมาตรฐาน ต้องการคำแนะนำการใช้การประเมินผล เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน ต้องการคำแนะนำวิธีการออกข้อสอบตามจุดประสงค์นำทาง เพื่อสนองจุดประสงค์

การ เรียนรู้ ของการ คำแนะนำวิธีการ วัตถุประสงค์ตามกระบวนการปฏิบัติงานของนักเรียน ของการ คำแนะนำ ในการ ออกข้อทดสอบพื้นฐานความรู้ก่อนสอบ ของการ คำแนะนำ เพื่อไม่ให้ให้นักเรียนได้รับผลการ เรียนดี "ร" ของการ คำแนะนำการ ตัดสินผลงานให้เหมาะสมกับคะแนนและความสามารถของนักเรียน ของการ คำแนะนำในการ วัตถุประสงค์ของวิชาที่สนใจศึกษา ของการ คำแนะนำวิธีการ วัตถุประสงค์ระหว่างภาคเรียน ของวิชาที่สนใจศึกษา ของการ คำแนะนำ เพื่อไม่ให้ให้นักเรียนได้รับผลการ เรียน "อ" ของการ คำแนะนำ วิธีการ วัตถุประสงค์เชิงปริมาณ ของการ คำแนะนำวิธีการ วัตถุประสงค์ประเมินผลปลายภาคเรียน ของการ คำแนะนำ ในการ วัตถุประสงค์ของจิตคติ ของการ คำแนะนำในการ วัตถุประสงค์อุปนิสัยในการทำงาน ของการ คำแนะนำใน การ วัตถุประสงค์ตามวิธีสังเกต จะพบว่า ครู ศึกษามีความ ต้องการ ช่วยเหลือ คำนวณ วัตถุประสงค์ ประเมินผล ในระดับมาก เป็นจำนวนมาก ทำให้ทราบว่าครู ศึกษามีความสนใจ เกี่ยวกับการ วัตถุประสงค์ ประเมินผลอย่างแท้จริง เกิดความไม่มั่นใจ และยัง ไม่สามารถ ใ้การ วัตถุประสงค์ให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ เรียนการสอนได้เท่าที่ควร (ประไพพรรณ โกศัยสุนทร. 2528 : 16 - 18) ผลการ วิจัยของ สุมารัตน์ จันทร์ธล (2520 . 64 - 66) พบว่า ครูมีปัญหาคำคัญในการ ประเมินผลตามระเบียบใน เรื่องของการ ประเมินผล ไม่เพียงพอ ขาดความรู้ เรื่อง ระเบียบการ ประเมินผลตามที่กำหนด ขาดบุคคลที่จะให้คำปรึกษา ขาดความรู้ เกี่ยวกับวิธีการ เขียนข้อสอบที่ดีและเหมาะสม ขาดความรู้ เกี่ยวกับวิธีการ เขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ทำให้ขาดความรู้ เกี่ยวกับการ วัตถุประสงค์ ประเมินผล การ วัตถุประสงค์ วิชา ศึกษามีลักษณะ เฉพาะตัวค่อนข้างแตกต่างไปจากวิชาอื่นอยู่บ้าง เพราะมีการ วัดทั้งด้านพฤติกรรม และกิจกรรม การ วัดด้านพฤติกรรมจะพิจารณาพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นรายบุคคลว่า มีความพร้อมมากน้อย เพียงใด มีความสนใจต่อการ เรียนเพียงใด ส่วนการ วัดด้านกิจกรรม เป็นการ วัดจากผลงานที่ได้กระทำขึ้น (วิบูลย์ จันทร์แถม. 2531 : 93) และอารี สุทธิพันธุ์ (2522 : 49) กล่าวว่า การ วัดผลมักจะ วัดตามจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ซึ่งมีจุดมุ่งหมาย 3 ประการ คือ วัตถุประสงค์ทางด้านความรู้ ด้านทักษะ และ ด้านทัศนคติหรือความรู้สึก หลักเบื้องต้นในการ วัดผลวิชา ศึกษาคือ วัดความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และกิจกรรมที่วางไว้ ควร ศึกษาค้นคว้างานและ ทัศนคติ ของนักเรียนทุกคน ควร เน้นถึงความ ร่วมมือของผู้เรียนที่เกี่ยวกับกระบวนการ เรียนรู้ ควร มีเครื่องมือสามารถ แยกความ เจริญของผู้เรียน ได้ ควร เน้นการทำงานเป็นหมู่คณะ (อารี สุทธิพันธุ์. 2515 : 185) ซึ่งที่ครูควร คำนึงคือ ทัศนคติ

แห่งประสบการณ์ของแต่ละคน จึงควรเน้นสังเกตคุณลักษณะและตัวนักเขียน ซึ่งจะเป็นการประเมินผล
พัฒนาการ ของผู้เรียนอย่างแท้จริง (กรมสามัญศึกษา. 2520 : 70)

จากข้อมูลความต้องการในการนิเทศการสอนตามวัตถุประสงค์ประเมินผลข้างต้นพบว่า
ความต้องการสูงสุด ดังนี้

1. ต้องการคำแนะนำ การวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อให้เป็นข้อสอบที่มีความ
เชื่อมั่นสูง หรือเป็นข้อสอบมาตรฐาน (4.04)

2. ต้องการคำแนะนำในการประเมินผล เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง
การเรียนการสอน (4.01)

3. ต้องการคำแนะนำการออกข้อสอบตามจุดประสงค์นำทางเพื่อสนองจุดประสงค์
การเรียน (3.93)

1.5 ด้านการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางศิลปศึกษา

ความต้องการในการนิเทศการสอนของครูศิลปศึกษาในด้านการเพิ่มพูนความรู้
และประสบการณ์ทางทัศนศิลป์ อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก ในเรื่อง ต้องการให้มีการสนับสนุนให้
ศึกษาดูงาน หรือทัศนศึกษา เกี่ยวกับศิลปะ ต้องการฝึกอบรมนวัตกรรมใหม่ ๆ ทางศิลปะ ต้องการติดตาม
ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับวงการศิลปะอยู่เสมอ ต้องการอบรมสัมมนาเรื่องแนวโน้มของการสอนศิลปะใน
ปัจจุบัน ต้องการฝึกอบรมเรื่องเทคนิคการพิมพ์ภาพ ต้องการฝึกอบรมเรื่องการปั้น - แกะสลัก และการ
ทำพิมพ์ ต้องการอบรมสัมมนาเรื่องความคิดสร้างสรรค์ในวิชาทัศนศิลปศึกษา ต้องการฝึกอบรมเรื่องการ
เขียนภาพทิวทัศน์ ต้องการฝึกอบรมเรื่องการเขียนภาพทิวทัศน์น้ำมัน ต้องการอบรมสัมมนาเรื่องศิลปวิจารณ์
ต้องการอบรมสัมมนาเรื่องประวัติศาสตร์ศิลป์ ต้องการอบรมสัมมนาเรื่องสุนทรียศาสตร์ จะพบว่า ครู
ศิลปศึกษามีความต้องการความช่วยเหลือในด้านนี้ในระดับมากที่สุดและระดับมาก ทุกขอ ทั้งนี้อาจเป็น
เพราะว่าครูศิลปศึกษามีโอกาสเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางทัศนศิลป์น้อย เป็นเพราะครูศิลปศึกษา
ไม่มีโอกาสเข้าร่วมการอบรม เนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น ผู้บริหารมองข้ามความสำคัญของ
ครูศิลปศึกษา ครูไม่ทราบข่าวการอบรมสัมมนา ไม่มีการจัดอบรมสัมมนา โรงเรียนไม่มีงบประมาณ
จัดส่งครูไปอบรม ซึ่งสาเหตุเหล่านี้ทำให้ครูศิลปศึกษาไม่มีโอกาสที่จะได้รับความรู้ใหม่ ๆ (วิบูล
จันทร์แรม. 2531 : 95)

ชลธ พงษ์สามารถ (2526 : 90) กล่าวไว้ว่า ครูสอนศิลปศึกษาควรเป็นคนที่มีความสามารถในการสอนและการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ผลงานจะเป็นที่ยอมรับประทับใจเพราะครูศิลปศึกษามักได้รับมอบหมายงานจากผู้บริหารให้ทำเสมอ ดังนั้น ครูสอนศิลปศึกษาต้องเป็นผู้ไม่อยู่เฉยของกระตือรือร้นในการหาความรู้ ฟื้นฟู เติมบุคาในกวางขวางทันสมัย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ขอมรับศิลปะวิทยาการใหม่ ๆ มีมนุษยสัมพันธ์ดี สอดคล้องกับ ประสงค์ พวงคอกไม้ (ม.ป.ป. : 9) ที่กล่าวว่า ครูศิลปะควรปรับปรุงความรู้ของตนด้วยการ ศึกษาหาความรู้ ฉับไวต่อการเคลื่อนไหวทางวิชาการ ติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับศิลปะทุกด้าน หาโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูในสายวิชาอื่นบ้าง ชักถามเสนอความคิดเห็นแลกเปลี่ยนปรึกษาข้อปัญหาเกี่ยวกับศึกษานิตเทศหรือผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับปรับปรุงวิทยฐานะ ครูศิลปศึกษา ควรได้รับโอกาสที่จะเข้าอบรมประชุมสัมมนาบาง และ ความต้องการของครูศิลปศึกษานั้น มีความต้องการในหัวข้อต่าง ๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพโรจน์ รุจิระวิจักขณ์ (2529 : 49) พบว่า ครูศิลปศึกษาควรจะมีระดับถึงค่านึงถึง หรือกระทั่งถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองอยู่เสมอ ควรยึดถือเป็นหน้าที่อย่างจริงจัง ที่จะต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา เพื่อจะได้นำเอาความรู้ต่าง ๆ ไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา เพื่อให้นักเรียนมีความรู้กว้างขวาง และได้รับประโยชน์มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับศิลปะและศิลปศึกษาจากสื่อมวลชน ศึกษาหลักสูตร แผนการสอน เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนศิลปศึกษา หาโอกาสเข้าร่วมประชุมทางวิชาการ สัมมนา อบรมปฏิบัติการต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ ประสพการณ์ใหม่มากยิ่งขึ้น และให้ความสำคัญแก่วิชาศิลปศึกษาให้เท่าเทียมกับวิชาอื่น ๆ ดังนั้น ครูศิลปศึกษาส่วนมากต้องการอบรมทางด้านความรู้และฝึกทักษะเพิ่มเติมทางด้านศิลปะทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะการส่งเสริมกระบวนการเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ การวัดผล ประเมินผล ครูต้องการให้หน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการ หรือสถาบันทางศิลปะจัดอบรมหรือจัดทำเอกสารต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจัง (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2528 : 10) เพื่อให้ครูมีความรู้และประสบการณ์เป็นไปอย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2526 : 109)

จากข้อมูลความต้องการในการนิเทศการสอนด้านเพิ่มพูนความรู้ทางทัศนศิลป์ ขางตนพบว่า ความต้องการสูงสุด ทั้งนี้

1. ท้องการให้มีการสนับสนุนให้ศึกษาดูงาน หรือทัศนศึกษาเกี่ยวกับศิลปะ

(4.57)

2. ท้องการฝึกอบรมนวัตกรรมใหม่ ๆ ทางศิลปะ (4.51)
3. ท้องการติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับวงการศิลปะอยู่เสมอ (4.50)

2. เปรียบเทียบความท้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาของครูสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา ที่มีวุฒิต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบความท้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาของครูสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา จำแนกตามวุฒิ คือครูศิลป์ศึกษาที่มีวุฒิทางศิลป์ศึกษาสายตรง และครูศิลป์ศึกษาแบบวุฒิตยสม มีความท้องการในการนิเทศการสอนด้านการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 คำนวณวิธีสอน คำนวณวัสดุ สื่อและอุปกรณ์การสอน คำนวณการวัดผลประเมินผล และคำนวณการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางทัศนศิลป์ ผลการวิจัยพบว่า ในทุกด้านมีความท้องการไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน ก็มีความท้องการไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อย่อยก็ไม่พบความแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ในด้านความท้องการนั้น ครูที่มีวุฒิทั้ง 2 แบบ มีความท้องการอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะครูแต่ละวุฒิตามที่กำหนดนั้น เป็นวุฒิที่ใกล้เคียงกันมาก คือมีวุฒิทางศิลป์ศึกษาอยู่ในระดับใดระดับหนึ่ง จึงทำให้ผลการเปรียบเทียบไม่พบความแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิบูล จันทน์แย้ม (2531 : 84) พบว่า ครูศิลป์ศึกษาที่มีวุฒิทางศิลปะและครูที่ไม่มีวุฒิทางศิลปะมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในด้านหลักสูตร คำนวณผลประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการศึกษาความท้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาของครูสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 12 จากการศึกษาความท้องการของครูสอนทัศนศิลป์ศึกษา จากครูที่มีวุฒิทางศิลป์ศึกษาสายตรงและครูที่มีวุฒิทางศิลป์ศึกษาแบบวุฒิตยสม ผลการวิจัยพบว่า ครูศิลป์ศึกษาที่มีวุฒิทั้ง 2 แบบ มีความท้องการนิเทศในด้านการใช้หลักสูตรวิชาทัศนศิลป์ศึกษา พุทธศักราช 2521 คำนวณวิธีสอน คำนวณวัสดุ สื่อและอุปกรณ์ คำนวณการวัดผลประเมินผล

และดำเนินการ เพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์ทางศิลปศึกษานั้น ผลปรากฏว่า ครูผู้ทั้ง 2 แบบ มีความต้องการทุกด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบความต้องการแต่ละด้านปรากฏว่า ความต้องการในการนิเทศการศึกษาไม่แตกต่างกัน แสดงว่าครูศิลปศึกษาทั้ง 2 แบบ มีความต้องการนิเทศในระดับสูงมาก จึงเห็นสมควร เสนอแนะ ดังนี้

1.ศึกษานิเทศกวีวิชาศิลปศึกษาควรจะได้มีการนิเทศการสอนในคานต่าง ๆ ทุกคานกับครูผู้สอนวิชาทัศนศิลปศึกษาทุกโรงเรียนในเขตการศึกษา 12 เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ครูได้ดำเนินการเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2.ผู้บริหารควรให้ความสำคัญแก่ครูศิลปศึกษา โดยส่งเสริมให้มีโอกาสเข้าประชุมอบรมสัมมนา ปฏิบัติการในทุก ๆ คาน เพื่อส่งเสริมความรู้ ทักษะ แก่ครูทัศนศิลปศึกษา และเป็นการเพิ่มขวัญและกำลังใจอันจะทำให้การปฏิบัติงานของครูศิลปศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. กรมสามัญศึกษา ควรจัดงบประมาณให้ศึกษานิเทศกวีวิชาศิลปศึกษา มีโอกาสได้ทำการนิเทศโรงเรียนต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 12 ใ้ทุกโรงเรียน เพื่อจะได้สนองความต้องการของครูในคานต่าง ๆ จะทำให้การเรียนการสอนพัฒนาขึ้น

4. กรมสามัญศึกษา ควรจัดงบประมาณให้หน่วยศึกษานิเทศก์ ได้มีโอกาสจัดการประชุม อบรม สัมมนาและปฏิบัติการทางศิลปศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติแก่ครูศิลปศึกษาให้ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ตามความก้าวหน้าทางศิลปะอยู่เสมอ จะทำให้ครูศิลปศึกษามีความมั่นใจในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

5. ครูศิลปศึกษา ก็ควรศึกษาหาความรู้คานต่าง ๆ ด้วยตนเองตามโอกาส และความพร้อมของตนเอง

6. กลุ่มโรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณในการประชุมอบรม สัมมนา ปฏิบัติการทางศิลปศึกษาบาง อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ตลอดจนพัฒนาความรู้ทางทัศนศิลป์อยู่เสมอ

7. โรงเรียนควรจัดให้มีการนิเทศภายในโรงเรียนในคานต่าง ๆ ของครูศิลปศึกษาอยู่เสมอ เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจและทักษะอยู่ตลอดเวลา จะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องและเหมาะสม

8. สถาบันต่าง ๆ ที่ผลิตครูศิลปศึกษา ในระดับปริญญาตรีนั้น จะรับจากผู้ที่มิใช่ทางศิลปศึกษาเป็นพื้นฐาน หรือจะรับผู้ที่มิใช่ทางศิลปศึกษาเป็นพื้นฐาน เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีก็ได้ เพราะจากการวิจัยปรากฏว่า ครูที่มิใช่ทางศิลปศึกษาทั้ง 2 แบบ มีความต้องการในทางต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน

9. กรมสามัญศึกษา จะรับบรรจุครูผู้สอนศิลปศึกษานั้น สามารถรับบรรจุได้ทั้งครูที่มิใช่ทางศิลปศึกษาอยู่ในระดับใดก็ได้ เช่น ก่อนปริญญาตรี มีวุฒิปริญญาตรี ปริญญาตรีไม่ใช่วุฒิปริญญาตรี หรือก่อนปริญญาตรีมีวุฒิปริญญาตรี และปริญญาตรีมีวุฒิปริญญาตรี

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความต้องการในการนิเทศการสอนของครูศิลปศึกษา ในเขตการศึกษาอื่น ๆ บาง แลวนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยในครั้งนี้
2. ควรศึกษาความต้องการในการนิเทศการสอนของครูศิลปศึกษาที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก หรือโรงเรียนมัธยมประจำตำบล กับครูศิลปศึกษาที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ หรือโรงเรียนมัธยมประจำจังหวัด
3. ควรศึกษาความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาศิลปศึกษา ของครูศิลปศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรีแตกต่างกัน

ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ

บรรณานุกรม

- กนกรัตน์ ชาญกว้าง. ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อักษรสำเนา.
- กอ สวัสดิ์พิทักษ์ชัย. ศิลปศึกษากับการพัฒนาประเทศไทย. หนังสืออนุสรณ์ งานพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์ ดร.จรูญทัศน์ พุกกะมาน. กรุงเทพฯ : ม.ป.ป., 2519.
- ชวาล แพทย์กุล. เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2508.
- ชลด พงษ์สามารถ. ศิลปะสำหรับครูมัธยม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เจริญวิทยการพิมพ์, 2526.
- นิรมล ที่รณสาร สวัสดิ์นิมิตร. ศิลปศึกษากับครูประถม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ที่รณสาร, 2525.
- นุชรินทร์ พันธ์ขาว. การใช้สื่อการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาทร ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อักษรสำเนา.
- บุญนำ นวลละออ. ความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาศิลปศึกษาของครู สังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาเถียร, 2527. อักษรสำเนา.
- ประไพพรหม โกศัยสุนทร. ปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในสารศึกษานานาชาติ. ฉบับที่ 35. หน้า 16 - 18. กรุงเทพฯ : สามเจริญพานิช., 2528.
- ประสงค์ ทวงคอกไม้. มาตรฐานวิชาศิลปศึกษาและดนตรีศึกษาระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, ม.ป.ป. อักษรสำเนา.
- ปราณี วันธงชัย. ความต้องการการนิเทศของครูผู้ศึกษาในโรงเรียนมัธยาบ ระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาเถียร, 2530. อักษรสำเนา.

- บุญ พรหมมูล. "เทคนิคและวิธีการสอนศิลปะในระดับประถมศึกษา" ใน เอกสารศิลปศึกษา ฉบับพิเศษฉบับที่ 12. หน้า 45 - 60. กรุงเทพฯ : สำนักงานพิมพ์กระดาษสา, 2527.
- ไพฑูริย์ สินดารัตน์. "หลักสูตรอุดมศึกษา" ใน วารสารครูศาสตร์ ฉบับที่ 6. หน้า 42. กรุงเทพฯ : 2521.
- ไพโรจน์ รุจิระวิจักขณ์. การศึกษาความรู้และทัศนคติต่อศิลปศึกษาของครูศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อักสำเนา.
- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. หลักสูตรหลักการและโครงสร้าง. กรุงเทพฯ : ม.ป.ป. อักสำเนา.
- มานพ ถนอมศรี. "ศิลปศึกษาจะไปทางไหนกัน," ใน เอกสารศิลปศึกษฉบับพิเศษ ฉบับที่ 5. หน้า 45 - 50. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์กระดาษสา, 2526.
- ฉนวน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทวีกิจ, 2522.
- เจศ อานันท์พะนะ. ศิลปะกับเด็ก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์กราฟิก อาร์ท, 2518.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. "การสอนศิลปะให้สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่," ใน ประชาศึกษา ฉบับที่ 29. หน้า 24 - 29. กรุงเทพฯ : 2521.
- _____. "บริบทและวัตถุประสงค์ของการสอนศิลปะในระดับมัธยมศึกษา," ใน สารพัฒนาหลักสูตร ฉบับที่ 41. หน้า 3 - 12. กรุงเทพฯ : 2528.
- _____. "ศิลปะเด็ก : ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ. กรุงเทพฯ : บริษัทกรีนพิมพ์ 2529.
- วิชาการ, กรม. ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ศิลปศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ : ม.ป.ป. อักสำเนา.
- _____. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์, 2520.

วิชาการ, กรม. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
 องค์การคากูสกา, 2522.

วิชา วัฒนธรรม. ความเห็นของผู้บริหารและครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับรายวิชาทัศนศิลปศึกษาในหลักสูตร
มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2.
 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อีตส์สำเนา.

วิชา ช่างประเสริฐ. ความทองการการนิเทศการสอนศิลปศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2531. อีตส์สำเนา.

วินัย โสภิต. "ศิลปศึกษา," ใน สารานุกรมศึกษาศาสตร์. ฉบับที่ 2. หน้า 112 - 114.
 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา, 2528.

วิรัตน์ พิทยไพบูลย์. การสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย เล่ม 2 ศิลปศึกษา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์การศาสนา, 2529.

วิรุณ ทั้งเจริญ. ศิลปศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาธรรม, 2526.

สมบัติ พิทักษ์. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานสื่อการสอน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อีตส์สำเนา.

สมาน บุญสอน. การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 1.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อีตส์สำเนา.

สามัญศึกษา, กรม. กลไกการประสานงานกลุ่มโรงเรียน กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ :
2520. อีตส์สำเนา.

สุมาลี จันทร์ชลา. การติดตามผลการปฏิบัติงานระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการ
ประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อีตส์สำเนา.

ดวง เหมเกตุ. ปัญหาความคิดเห็นในการสอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) ของ
ครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2529. อีตส์สำเนา.

ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ. รายงานการวิจัยสภาพการใช้หลักสูตรวิชาศิลปะศึกษา ระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวง
ศึกษาธิการ, 2526. อังสาเนา.

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2. คู่มืออบรมการพัฒนาการเรียนการสอน.
ยะลา. อังสาเนา.

อนันต์ ศรีโสภณ. สถิติเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

อรหันต์ ประสิทธิ์รัตน์. พื้นฐานทางเทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน, 2528.

อารี สุทธิพันธ์ และคนอื่น ๆ. ศิลปะศึกษา. กรุงเทพฯ : สารศึกษากาการพิมพ์, 2515.

_____. "ศิลปะและศิลปะศึกษา," ใน ทัศนศิลป์ไทย-จีน. ม.ป.ป.

_____. "ปัญหาและแนวคิดทอศิลปะ," ใน ศิลปะ 2524. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์,
2522.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education.
New York; McGraw-Hill Book Company, 1966.

Guilford, J.P. Fundamental. Statistics in Psychology and Education.
New York; McGraw-Hill, Inc., 1965.

Lewis, Eleanor Evans. "Development and Demonstration of an Art
Curriculum Model Secondary Education," Dissertation Abstracts
International 40. (January 1979) : 3707-A.

Morah, Anthony Obiozo. "An Examination of the Status of Art in Secondary
Education in the Anambra State of Nigeria 1977 - 78," Dissertation
Abstracts International. 40 (June 1980) : 6116 : A.

Thorburn, Ray Wallace. The Place of Teacher Attitude in Curriculum
Design : A Case Study of How Art "Teacher in New Zealand Primary
and Secondary Schools View Their Role," Dissertation Abstracts
International. 42 (January 1982) : 2983-A.

Vongsingthong, Pornsanong Buabusya. "Faculty Perceptions of the Use
and Effectiveness of Instructional Media in Teaching Studio-Art
Course," Dissertation Abstract International. 45 (March 1985) :
2734-A.

Wright, Joyce. "Arts Education in Secondary School Classrooms :
Factors Related to what Students Learn," Dissertation Abstracts
International. 46 (February 1986) : 2167-A.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง

การศึกษาความทองการในการนิเทศการสอน วิชาทัศนศิลป์ศึกษา
ของครูสอน วิชาทัศนศิลป์ศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ในเขตการศึกษา 12

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามทั่ว ๆ ไป
คำชี้แจง โปรดระบุวุฒิทั้งชื่อเต็ม และอักษรย่อ ของวุฒิของท่านให้ชัดเจน และเขียนวิชาเอก
และวิชาโท ในแต่ละระดับด้วย

1. โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....
2. วุฒิก่อนปริญญาตรี
วุฒิ (ชื่ออักษรย่อ) .....
(ชื่อเต็ม) .....
วิชาเอก .....
วิชาโท .....
3. วุฒิระดับปริญญาตรี หรือปริญญาตรีขึ้นไป
วุฒิ (ชื่ออักษรย่อ) .....
(ชื่อเต็ม) .....
วิชาเอก .....
วิชาโท .....

ตอนที่ 2 ความทองการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา
คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความความทองการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาว่าท่านทองการ
การนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเพียงใด แล้วเขียนเครื่องหมาย
ลงในช่องทางขวามือให้ตรงกับความทองการของท่าน ถ้าทองการนอกเหนือจากนี้
โปรดเขียนเพิ่มเติมในช่องอื่น ๆ ของแต่ละคำ

ความ ของ องการ	งานต่าง ๆ ในการนิเทศการสอน	ระดับความขององการ				
		มาก ↓ ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ↓ ที่สุด (1)
	<u>งานการใ้หลักสูทวิชาทัศนศึกษา พุทธศักราช 2521</u>					
1	องการ คำอธิบายชี้แจง วิเคราะห์จุดประสงค์ของ หลักสูทวิชาทัศนศึกษา					
2	องการ คำอธิบายจุดประสงค์รายวิชาของหมวดวิชา ทัศนศึกษา					
3	องการ คำอธิบายวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชาเฉพาะ แต่ละรายวิชามาเป็นจุดประสงค์การ เรียบน					
4	องการ คำแนะนำชี้แจงวิธีการ เรียบนจุดประสงค์ การ เรียบนในแต่ละรายวิชา					
5	องการ คำแนะนำวิธีการวิเคราะห์จุดประสงค์ นำทางในแต่ละจุดประสงค์การ เรียบน					
6	องการ คำแนะนำชี้แจงวิเคราะห์จุดประสงค์เป็น สมรรถภาพ					
7	องการ คำแนะนำเรื่องการจัดทำแผนการสอนให้ เหมาะสม และสอดคล้องกับจุดประสงค์การ เรียบน					
8	องการ คำแนะนำในการปรับปรุงการใ้หลักสูท ให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น					

ความ ต้องการ	ด้านต่าง ๆ ในการนิเทศการสอน	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
9	<p>ต้องการความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา ศ 101 ศ 102 ศ 205 และ ศ 206 ในเรื่องดังนี้</p> <p>9.1 การวาดเขียน .....</p> <p>9.2 การปั้นแกะสลัก .....</p> <p>9.3 การพิมพ์ภาพ .....</p> <p>9.4 การสร้างสรรค์งานศิลปะ .....</p> <p>9.5 ศิลปะพื้นบ้าน .....</p> <p>9.6 ศิลปะไทย .....</p> <p>9.7 ศิลปะสากล .....</p> <p>9.8 องค์ประกอบศิลป์ .....</p> <p>9.9 การออกแบบ .....</p> <p>9.10 นิทรรศการทางศิลปะ .....</p> <p>9.11 ศิลปะวิจารณ์ .....</p>					
10	<p>ต้องการคำแนะนำในการจัดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับวัยและความพร้อมของนักเรียน .....</p>					
11	<p>ต้องการคำแนะนำในการจัดเนื้อหาวิชาที่สนใจศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น .....</p>					

ความ ต้องการ	ด้านต่าง ๆ ในการนิเทศการสอน	ระดับความต้องการ				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
12	ต้องการคำแนะนำในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่น่าสนใจและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
13	ต้องการคำแนะนำในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร					
14	ต้องการคำแนะนำในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมและ สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น					
15	ต้องการคำแนะนำในการจัดกิจกรรมทัศนศึกษา ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำงาน					
16	ต้องการคำแนะนำวิธีส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออก ทางทัศนศิลป์ ตามความรู้สึกรักนึกถึงของตนเอง					
	<u>ความต้องการอื่น ๆ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร</u>					

ความ ของ ของการ	งานต่าง ๆ ในการนิเทศการสอน	ระดับความของการ				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
	<u>งานวิจัยสอน</u>					
1	ของการ คำแนะนำในการ เชื่อมการสอนวิชา ทัศนศิลป์ศึกษา					
2	ของการ คำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีสอนต่อไปนี้ เพียงใด					
	2.1 การสอนแบบบรรยาย					
	2.2 การสอนแบบสาธิต					
	2.3 การสอนแบบกลุ่มทำงาน					
	2.4 การสอนแบบอภิปราย					
	2.5 การสอนแบบระดมพลังสมอง					
	2.6 การสอนแบบทดลอง					
	2.7 การสอนแบบสืบสวนสอบสวน					
	2.8 การศึกษานอกสถานที่					
3	ของการ เสนอแนะแนวทางในการปลุกฝังความมีวินัย ในการปฏิบัติงาน					
4	ของการ เสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียน เห็นคุณค่าในความงามของผลงานทางศิลปะ					
5	ของการ เสนอแนะแนวทางในการสร้างแรงจูงใจ และการ เสริมแรงแก่ผู้เรียน					

ความ ต้องการ	ด้านต่าง ๆ ในการนิเทศการสอน	ระดับความต้องการ				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
6	ต้องการเสนอแนะแนวทางให้นักเรียนนำศิลปะไปใช้ในชีวิตประจำวัน การสำรวจตัวเองเพื่อการศึกษาหรือเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ					
7	ต้องการคำแนะนำในการเรียนแผนการสอน					
8	ต้องการคำแนะนำการจัดบรรยากาศส่งเสริมการเรียนการสอน					
9	ต้องการคำแนะนำให้นักเรียนรู้จักวิธีการแก้ปัญหา					
10	ต้องการคำแนะนำส่งเสริมให้นักเรียนได้วิพากษ์วิจารณ์ผลงานศิลปะของตนเอง และของเพื่อน					
11	ต้องการคำแนะนำเรื่องการวิจารณ์งานศิลปะของนักเรียน					
12	ต้องการคำแนะนำการสอนทัศนศิลป์ศึกษาให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ					
13	ต้องการคำแนะนำเพื่อส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ					
	<u>ความต้องการอื่น ๆ เกี่ยวกับด้านวิจิตรศิลป์</u>					

ความ ของ ทองการ	งานต่าง ๆ ในการนิเทศการสอน	ระดับความทองการ				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
	<u>งานวัสดุ สื่อ และอุปกรณ์การสอน</u>					
1	ทองการคำแนะนำเกี่ยวกับประโยชน์ของการใช้ สื่อการสอน					
2	ทองการคำแนะนำเกี่ยวกับหลักการใช้สื่อการสอน					
3	ทองการคำแนะนำวิธีเลือกใช้สื่อประกอบการสอนให้ เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาและกิจกรรม					
4	ทองการคำแนะนำการผลิตและจัดหาสื่อการสอนต่อไปนี้					
	4.1 ของจริง					
	4.2 ของจำลอง					
	4.3 รูปภาพ					
	4.4 แผนภูมิ					
5	ทองการคำแนะนำวิธีการผลิตสื่อ และอุปกรณ์การสอน ด้วยตนเอง					
6	ทองการคำแนะนำวิธีเลือกใช้วัสดุจากท้องถิ่นมาผลิตเป็น สื่อและอุปกรณ์การสอน					
7	ทองการคำแนะนำวิธีการหาวัสดุราคาถูกมาผลิตเป็นสื่อ และอุปกรณ์การสอน					

ความ ของ ทองการ	ด้านต่าง ๆ ในการนิเทศการสอน	ระดับความทองการ				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
8	ทองการคำแนะนำวิธีการ เก็บรักษาสื่อและอุปกรณ์ การสอนให้อยู่ในสภาพดี และพร้อมจะใช้ใดทันที เมื่อทองการใช้					
9	ทองการคำแนะนำวิธีใช้เครื่องฉายเหล่านี้เพียงใด					
	9.1 เครื่องฉายสไลด์					
	9.2 เครื่องฉายวิดีโอเทป					
	9.3 เครื่องคอมพิวเตอร์					
10	ทองการคำแนะนำชี้แนะในการจัดหาสื่อเพื่อนำมา ฉายกับเครื่องฉายต่อไปนี้เพียงใด					
	10.1 สื่อที่ใช้กับเครื่องฉายสไลด์					
	10.2 สื่อที่ใช้กับเครื่องฉายวิดีโอเทป					
	10.3 สื่อที่ใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์					
11	ทองการคำแนะนำในการแก้ปัญหาการขาดแคลน วัสดุประกอบการเรียนการสอน					
12	ทองการคำแนะนำการแก้ปัญหาให้นักเรียนขาดวัสดุ ในการทำกิจกรรมทางศิลปะ ด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ เพียงใด					
	12.1 ด้านการวาดเขียน					
	12.2 ด้านการปั้น-การแกะสลัก					

ความ ต้องการ	ด้านต่าง ๆ ในการนิเทศการสอน	ระดับความต้องการ				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
	12.3 ด้านการพิมพ์ภาพ					
	12.4 ด้านการสร้างสรรค์งานศิลปะ					
	12.5 ด้านศิลปะพื้นบ้าน					
	12.6 ด้านศิลปะไทย					
	12.7 ด้านศิลปะสากล					
	12.8 ด้านองค์ประกอบศิลป์					
	12.9 ด้านการออกแบบ					
	12.10 ด้านนิเทศการทางศิลปะ					
	<u>ความต้องการอื่น ๆ เกี่ยวกับวัสดุ สื่อ และอุปกรณ์การสอน</u>					

ความ ต้องการ	ด้านต่าง ๆ ในการนิเทศการสอน	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
	<u>การวัดผลประเมินผล</u>					
1	ต้องการคำแนะนำวิธีการวัดผลระหว่างภาคเรียน ของวิชาทัศนศิลป์ศึกษา					
2	ต้องการคำแนะนำวิธีการวัดผลประเมินผล ภาคเรียน					
3	ต้องการคำแนะนำในการวัดผลสภาพทฤษฎีของวิชา ทัศนศิลป์ศึกษา					
4	ต้องการคำแนะนำวิธีการวัดผลตามกระบวนการ ปฏิบัติงานของนักเรียน					
5	ต้องการคำแนะนำวิธีการวัดผลทางทักษะของวิชา ทัศนศิลป์ศึกษา					
6	ต้องการคำแนะนำการตัดสินผลงานให้เหมาะสมกับ คะแนนและความสามารถของนักเรียน					
7	ต้องการคำแนะนำวิธีการวัดผลเชิงปริมาณ					
8	ต้องการคำแนะนำในการวัดผลประเมินผลด้วยวิธีสังเกต					
9	ต้องการคำแนะนำในการวัดผลทางเจตคติ					
10	ต้องการคำแนะนำในการวัดผลอุปนิสัยในการทำงาน					
11	ต้องการคำแนะนำวิธีการออกข้อสอบตามจุดประสงค์ นำทางเพื่อสนองจุดประสงค์การเรียนรู้					

ความ ต้องการ	ด้านต่าง ๆ ในการนิเทศการสอน	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
12	ต้องการคำเสนอแนะการวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อให้เป็น ข้อสอบที่มีความเชื่อมั่นสูง หรือเป็นข้อสอบมาตรฐาน					
13	ต้องการคำแนะนำเพื่อไม่ให้นักเรียนได้รับผลการเรียน "0"					
14	ต้องการคำแนะนำเพื่อไม่ให้นักเรียนได้รับผลการเรียน คิต "ร"					
15	ต้องการคำแนะนำในการออกข้อทดสอบพื้นฐาน ความรู้ก่อนสอน					
16	ต้องการคำแนะนำการใ้จัดการประเมินผลเป็น ประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน					
	<u>ความต้องการอื่น ๆ เกี่ยวกับด้านการวัดผล ประเมินผล</u>					

ความ ของ ทองการ	ด้านต่าง ๆ ในการนิเทศการสอน	ระดับความทองการ				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
	<u>ด้านการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางทัศนศิลป์</u>					
1	ทองการฝึกอบรมเรื่องการเขียนภาพทิวทัศน์					
2	ทองการฝึกอบรมเรื่องเทคนิคการพิมพ์ภาพ					
3	ทองการฝึกอบรมเรื่องการเขียนภาพทิวทัศน์น้ำ					
4	ทองการฝึกอบรมเรื่องการปั้น-แกะสลัก และ การทำแม่พิมพ์					
5	ทองการอบรมสัมมนาเรื่องความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาทัศนศิลป์ศึกษา					
6	ทองการอบรมสัมมนาเรื่องสุนทรียศาสตร์					
7	ทองการอบรมสัมมนาเรื่องศิลป์วิจารณ์					
8	ทองการอบรมสัมมนาเรื่องประวัติศาสตร์ศิลป์					
9	ทองการฝึกอบรมนวัตกรรมใหม่ ๆ ทางศิลปะ					
10	ทองการอบรมสัมมนาเรื่องแนวโน้มของการสอน ศิลปะในปัจจุบัน					
11	ทองการให้มีการสนับสนุนให้ศึกษาครูงานหรือ ทัศนศึกษาเกี่ยวกับศิลปะ					
12	ทองการติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับ วงการศิลปะอยู่เสมอ					

ความ ต้องการ	ด้านต่าง ๆ ในการนิเทศการสอน	ระดับความต้องการ				
		มาก ↓ ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ↓ ที่สุด (1)
	<u>ความต้องการอื่น ๆ เกี่ยวกับงานการเพิ่มพูน</u> <u>ความรู้ทางทัศนศิลป์</u>					

การศึกษาความต้องการในการนิเทศการสอน วิชาทัศนศึกษา
ของครูสอนวิชาทัศนศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ในเขตการศึกษา 12

บทคัดย่อ

ของ

สุวรรณ์ นาคภักดิ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา

ธันวาคม 2533

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการในการนิเทศการสอน วิชาทัศนศิลป์ศึกษา
ของครูสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 12

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ได้แก่ ครูสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา ในเขตการศึกษา 12 แยกเป็น
ครูที่มีวิชาศิลปะสาขาย่อย หมายถึง ครูที่มีวิชาเอกเป็นวิชาศิลปะ และระดับปริญญาตรี เป็นวิชาทางศิลปะศึกษา
ทั้ง 2 ระดับ จำนวน 68 คน ครูที่มีวิชาทางศิลปะศึกษาแบบวิเศษ หมายถึง ครูที่มีวิชาเอกเป็นวิชาศิลปะและ
ระดับปริญญาตรี มีวิชาทางศิลปะศึกษา อยู่ในระดับใดระดับหนึ่ง จำนวน 37 คน รวม 105 คน ซึ่งได้มา
โดยการสุ่มแบบชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม
ประกอบควย แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับรายละเอียดของชุดแบบสอบถาม และแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับ
การสอน วิชาทัศนศิลป์ศึกษา เป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยศึกษาความ
ต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา ในด้าน การใช้หลักสูตรทัศนศิลป์ศึกษา พุทธศักราช
2521 วิธีสอน วิธีดู สื่อและอุปกรณ์การสอน การวัดผลประเมินผล และการเพิ่มพูนความรู้และ
ประสบการณ์ทางทัศนศิลป์ เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาของครูสอน
วิชาทัศนศิลป์ศึกษา ที่มีวิชาทางศิลปะศึกษา 2 แบบ

ผลการวิจัยพบว่า ครูสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา มีความต้องการในการนิเทศการสอนวิชา
ทัศนศิลป์ศึกษาในด้าน การใช้หลักสูตรทัศนศิลป์ศึกษา พุทธศักราช 2521 วิธีสอน วิธีดู สื่อและอุปกรณ์
การวัดผล ประเมินผล และการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางทัศนศิลป์ ผลปรากฏว่าความต้องการ
อยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อเปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษาของ
ครูสอนวิชาทัศนศิลป์ศึกษา ที่มีวิชา 2 แบบ ในแต่ละด้าน พบว่า ความต้องการในการนิเทศการสอนวิชา
ทัศนศิลป์ศึกษา ไม่แตกต่างกัน

A STUDY OF NEEDS IN TEACHING SUPERVISION OF SECONDARY SCHOOL
· VISUAL ART TEACHERS IN EDUCATIONAL REGION XII

AN ABSTRACT

BY

SUWANARAT NAKPUGDEE

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Art Education
at Srinakharinwirot University

December 1990

The purpose of this research was to study the needs of the secondary visual art teachers in Educational Region XII concerning needs in teaching supervision.

The samples of this research were 68 art teachers in directly degree of art Education and 37 art teachers in mixing degree of art education which derived from sampling by the method of stratified random sampling. The questionnaires were composed of three sections: checklist, rating scale and open-ended questions. The study regarded to the curriculum teaching methods, instructional materials, measure and evaluation, and increasing of visual art knowledge and experiences. Then, compare the needs of instrucaional supervision between the two groups of art teachers.

The results of this research were concluded as follows : the secondary school visual art teachers needed supervision teaching in using visual art curriculum B.E.2521, teaching methods, instructional materials, measure and evaluation, and the needs of increasing knowledge and experiences in visual art were at high level. The comparisons of the needs for instructional supervision concerning curriculum, teaching methods, instructional materials, measure and evaluation, and the needs of visual art teachers who had different groups were not significantly different at the 0.05 level.